

■ SPIS TREŚCI

ROZDZIAŁ 1. POSTANOWIENIA WSPÓLNE	s.05
§ 1. WSTĘP	s.05
§ 2. DEFINICJE	s.05
§ 3. ZAWARCIE UMOWY UBEZPIECZENIA	s.12
§ 4. SKŁADKA UBEZPIECZENIOWA	s.13
§ 5. OKRES UBEZPIECZENIA I CZAS TRWANIA ODPOWIEDZIALNOŚCI UBEZPIECZYCIELA	s.13
§ 6. WYŁĄCZENIA GENERALNE	s.14
§ 7. PRAWA I OBOWIĄZKI UBEZPIECZAJĄCEGO	s.15
§ 8. TRYB DOCHODZENIA ROSZCZEŃ	s.16
§ 9. WYPŁATA ODSZKODOWANIA LUB ŚWIADCZENIA	s.17
§ 10. REGRES UBEZPIECZENIOWY	s.17
§ 11. POSTANOWIENIA DODATKOWE	s.17
§ 12. POSTANOWIENIA KOŃCOWE	s.17
ROZDZIAŁ 2. UBEZPIECZENIE MIENIA	s.18
DZIAŁ 1. POSTANOWIENIA OGÓLNE	s.18
§ 13. POSTANOWIENIA WSTĘPNE	s.18
§ 14. MIEJSCE UBEZPIECZENIA	s.18
§ 15. PRZEDMIOT UBEZPIECZENIA	s.19
DZIAŁ 2. UBEZPIECZENIE MIENIA OD POŻARU I INNYCH ZDARZEŃ LOSOWYCH	s.20
§ 16. ZAKRES UBEZPIECZENIA	s.20
§ 17. ROZSZERZENIA ZAKRESU UBEZPIECZENIA MIENIA OD POŻARU I INNYCH ZDARZEŃ LOSOWYCH	s.21
§ 18. WYŁĄCZENIA ZAKRESOWE	s.21
DZIAŁ 3. UBEZPIECZENIE MIENIA OD KRADZIEŻY Z WŁAMANIEM I ROZBOJU	s.22
§ 19. ZAKRES UBEZPIECZENIA	s.22
§ 20. WYŁĄCZENIA ZAKRESOWE	s.22
DZIAŁ 4. KLAUZULE DODATKOWE	s.23
§ 21. KLAUZULE DODATKOWE ROZSZERZAJĄCE ZAKRES UBEZPIECZENIA MIENIA	s.23
DZIAŁ 5. POSTANOWIENIA WSPÓLNE DLA UBEZPIECZENIA MIENIA	s.23
§ 22. SUMA UBEZPIECZENIA/LIMIT ODPOWIEDZIALNOŚCI	s.23
§ 23. SYSTEM UBEZPIECZENIA	s.24
§ 24. USTALENIE WYSOKOŚCI SZKODY I ODSZKODOWANIA	s.24
§ 25. MINIMALNE WYMOGI ZABEZPIECZENIA MIENIA	s.25
§ 26. LUSTRACJA	s.27

ROZDZIAŁ 3. UBEZPIECZENIE ODPOWIEDZIALNOŚCI CYWILNEJ	s.27
§ 27. PRZEDMIOT I ZAKRES UBEZPIECZENIA	s.27
§ 28. CZASOWY ZAKRES POKRYCIA	s.27
§ 29. ODPOWIEDZIALNOŚĆ UBEZPIECZYCIELA	s.28
§ 30. WYŁĄCZENIA	s.28
§ 31. KLAUZULE DODATKOWE ROZSZERZAJĄCE ZAKRES UBEZPIECZENIA ODPOWIEDZIALNOŚCI CYWILNEJ	s.30
§ 32. SUMA GWARANCYJNA/LIMIT ODPOWIEDZIALNOŚCI I FRANSZYZA REDUKCYJNA	s.30
ROZDZIAŁ 4. UBEZPIECZENIE NASTĘPSTWA NIESZCZĘŚLIWEGO WYPADKU	s.31
§ 33. PRZEDMIOT, ZAKRES I FORMA UMOWY UBEZPIECZENIA	s.31
§ 34. SUMA UBEZPIECZENIA	s.31
§ 35. USTALENIE WYSOKOŚCI ŚWIADCZENIA	s.32
§ 36. UPRAWNIENI DO OTRZYMANIA ŚWIADCZENIA	s.32
§ 37. WYŁĄCZENIA	s.32
ZAŁĄCZNIK NR 1 – LISTA DZIAŁALNOŚCI (PKD) NIEOBEJMOWANYCH OCHRONĄ UBEZPIECZENIOWĄ NA PODSTAWIE OWU PARTNER W BIZNESIE	s.33
ZAŁĄCZNIK NR 2 – KLAUZULE DODATKOWE	s.35
CZĘŚĆ 1 – KLAUZULE DODATKOWE ROZSZERZAJĄCE ZAKRES UBEZPIECZENIA MIENIA	s.35
CZĘŚĆ 2 – KLAUZULE DODATKOWE ROZSZERZAJĄCE ZAKRES UBEZPIECZENIA ODPOWIEDZIALNOŚCI CYWILNEJ	s.40
W JAKI SPOSÓB MOŻNA SIĘ Z NAMI KONTAKTOWAĆ?	s.43

OGÓLNE WARUNKI UBEZPIECZENIA PARTNER W BIZNESIE

■ ROZDZIAŁ 1. POSTANOWIENIA WSPÓLNE

§ 1. WSTĘP

1. Niniejsze Ogólne Warunki Ubezpieczenia **Partner w Biznesie** (zwane dalej OWU) stosuje się w umowach ubezpieczenia zawieranych przez Ubezpieczyciela z Przedsiębiorcami (tj. osobą fizyczną, osobą prawną lub jednostką organizacyjną niebędącą osobą prawną, której ustawa przyznaje zdolność prawną, prowadzącą we własnym imieniu działalność gospodarczą lub zawodową), spełniającymi łącznie poniższe warunki:
  - 1) łączna wartość posiadanego mienia nie przekracza 3 000 000 PLN na jedno i wszystkie Miejsca ubezpieczenia,
  - 2) obrót z prowadzonej działalności za ostatni rok obrotowy lub planowany obrót roczny w przypadku rozpoczynających działalność nie przekracza 3 000 000 PLN,
  - 3) nie prowadzi działalności wskazanej w Załączniku nr 1 do niniejszych OWU,
  - 4) rozlicza się z podatku dochodowego na podstawie prowadzonych ksiąg rachunkowych, książki przychodów i rozchodów, w formie ryczału ewidencjonowanego lub karty podatkowej,
  - 5) nie znajduje się w stanie likwidacji.
2. Na podstawie niniejszych OWU Ubezpieczyciel zawiera umowy ubezpieczenia obejmujące łącznie następujące rodzaje ubezpieczeń:
  - 1) mienia od Pożaru i innych Zdarzeń losowych,
  - 2) mienia od Kradzieży z włamaniem i Rozboju,
  - 3) odpowiedzialności cywilnej z tytułu prowadzenia działalności gospodarczej lub użytkowania mienia,
  - 4) następstwa Nieszczęśliwego wypadku.
3. Na wniosek Ubezpieczającego, pod warunkiem zapłacenia dodatkowej składki, zakres ubezpieczenia może zostać rozszerzony o ryzyka opisane w Klauzulach dodatkowych, wymienionych w Załączniku nr 2 do OWU.
4. Zakres ubezpieczenia wskazany jest w Polisie.
5. Umowa ubezpieczenia może zostać zawarta także na rachunek innej osoby (Ubezpieczonego). W takim przypadku postanowienia niniejszych OWU dotyczące Ubezpieczającego mają również zastosowanie odpowiednio do osoby, na rachunek której zawarto umowę, z zastrzeżeniem ust. 6 i 7 poniżej.
6. Jedynie w przypadku umowy ubezpieczenia zawieranej na rachunek leasingodawcy kryteria, o których mowa w ust. 1, odnoszą się do Ubezpieczającego.
7. Roszczenie o zapłatę składki ubezpieczeniowej przysługuje Ubezpieczycielowi wyłącznie przeciwko Ubezpieczającemu.

§ 2. DEFINICJE

W niniejszych OWU poszczególnym pojęciom nadaje się następujące znaczenia:

1) Budowle	Trwale związane z gruntem obiekty budowlane inne niż Budynki, wraz z instalacjami i urządzeniami, stanowiące całość techniczną i użytkową, w tym: ogrodzenia, bramy, furtki, zadania, wiaty, pomieszczenia na śmieci, place postojowe, place pod śmietniki, drogi, chodniki, oświetlenie nieruchomości, jeżeli znajdują się w Miejscu ubezpieczenia, jak również instalacje wodociągowe, ściekowe, gazowe i elektryczne, liczniki, kable i przewody łączące obiekty zlokalizowane w obrębie Miejsca ubezpieczenia ze stacjami rozdzielczymi sieci publicznej.
2) Budynki	Posiadające zezwolenie na użytkowanie trwale związane z gruntem obiekty budowlane, wydzielone z przestrzeni za pomocą przegród budowlanych, posiadające fundamenty i dach, wraz z wbudowanymi instalacjami, urządzeniami technicznymi oraz zainstalowanymi na stałe elementami wykończeniowymi, stanowiącymi całość techniczną i użytkową.
3) Czyste straty finansowe	Straty finansowe niewynikające ze Szkód w mieniu lub Szkód na osobie.
4) Deszcz	Opad atmosferyczny w postaci kropel wody.
5) Dewastacja	Rozmyślne bezprawne zniszczenie lub uszkodzenie ubezpieczonego mienia przez Osoby trzecie.
6) Dym i sadza	Zawiesina cząsteczek w gazie będąca bezpośrednim skutkiem spalania.
7) Fala uderzeniowa	Fala ciśnieniowa wytworzona przez statek powietrzny w chwili przekroczenia prędkości dźwięku.

<p>8) Franszyza redukcyjna</p>	<p>a) w odniesieniu do ubezpieczenia mienia – ustalona w umowie ubezpieczenia wartość kwotowa lub procentowa, o jaką będzie pomniejszana wysokość każdego odszkodowania zgodnie z postanowieniami OWU,</p> <p>b) w odniesieniu do ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej – ustalona w umowie ubezpieczenia wartość kwotowa lub procentowa, o jaką będzie pomniejszane łączne odszkodowanie za wszystkie Szkody w mieniu wynikłe z jednego Wypadku zgodnie z postanowieniami niniejszych OWU.</p>
<p>9) Grad</p>	<p>Opad atmosferyczny składający się z bryłek lodu.</p>
<p>10) Koszty obrony sądowej</p>	<p>a) koszty procesu sądowego przed sądem powszechnym, w tym:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wynagrodzenie adwokata lub radcy prawnego, • koszty sądowe wszystkich instancji, • koszty należności biegłych i innych niezbędnych ekspertyz, • koszty postępowania mediacyjnego, • koszty zasądzone od Ubezpieczającego na rzecz strony przeciwnej (w tym również koszty zasądzone przez sąd z tytułu udziału w postępowaniu karnym oskarżyciela posiłkowego), <p>b) koszty postępowania polubownego, arbitrażowego, aż do zakończenia postępowania o stwierdzenie wykonalności wyroku sądu polubownego, do wysokości 100% kosztów sądowych, które by powstały przed właściwym sądem powszechnym w I instancji,</p> <p>c) koszty notarialne za wymagane przez prawo czynności notarialne.</p>
<p>11) Kradzież z włamaniem</p>	<p>Dokonany lub usiłowany zabór mienia z Budynku lub Lokalu zabezpieczonego zgodnie z postanowieniami dotyczącymi minimalnych wymogów zabezpieczenia, określonych w niniejszych OWU, do którego sprawca dostał się po uprzednim usunięciu siłą lub przy użyciu narzędzi (w tym podrobionym kluczem lub kluczem oryginalnym, który zdobył w wyniku kradzieży z włamaniem do innego lokalu, budynku lub w wyniku Rozboju) istniejących zabezpieczeń lub w którym ukrył się przed jego zamknięciem, pod warunkiem że opuszczenie Budynku lub Lokalu wymagało od niego usunięcia siłą lub przy użyciu narzędzi istniejących zabezpieczeń.</p>
<p>12) Lawina</p>	<p>Gwałtowne zsuwanie lub staczanie się mas śniegu, lodu, skał, kamieni lub błota z naturalnych zboczy.</p>
<p>13) Lokal</p>	<p>Część Budynku wydzielona trwałymi ścianami wraz z wbudowanymi instalacjami, urządzeniami budowlanymi, częściami wspólnymi Budynku oraz zainstalowanymi na stałe elementami wykończeniowymi, stanowiąca funkcjonalną lub gospodarczą całość, służąca zaspokojeniu potrzeb Ubezpieczającego, użytkowana na mocy posiadanego przez niego tytułu prawnego, składająca się z jednego lub większej liczby pomieszczeń.</p>
<p>14) Maszyny, Urządzenia, Wyposażenie</p>	<p>Wszystkie rzeczy ruchome (w tym: Sprzęt elektroniczny, niskocenne składniki majątku) wykorzystywane w prowadzonej działalności, jednakże niestanowiące elementów Budynku i Budowli oraz niebędące Środkami obrotowymi ani Nakładami adaptacyjnymi.</p>
<p>15) Miejsce ubezpieczenia</p>	<p>Określone w Polisie miejsce/lokalizacja na terenie Rzeczypospolitej Polskiej, w którym prowadzona jest działalność gospodarcza Ubezpieczonego i w którym znajduje się przedmiot ubezpieczenia, z zastrzeżeniem § 14 OWU.</p>
<p>16) Mienie Osób trzecich (definicja ma zastosowanie wyłącznie do ubezpieczenia mienia)</p>	<p>Mienie (z wyłączeniem Budynków, Budowli, Lokalów i Wartości pieniężnych) niestanowiące własności Ubezpieczającego, przyjęte przez niego na podstawie pisemnej umowy w celu wykonania usługi, obróbki, naprawy, sprzedaży, składu lub przechowania.</p>
<p>17) Nakłady adaptacyjne</p>	<p>Koszty remontów kapitalnych, częściowych, wykończenia wnętrz (w tym: powłok malarskich, okładzin ścian, podłóg i sufitów, a także stolarki okiennej i drzwiowej) lub prac adaptacyjnych w Budynkach oraz Lokalach poniesione w celu dostosowania ich do potrzeb prowadzonej działalności lub podniesienia standardu.</p>

<p>18) Nieszczęśliwy wypadek (definicja ma zastosowanie wyłącznie do ubezpieczenia następstwa Nieszczęśliwego wypadku)</p>	<p>Nagle zdarzenie wywołane przyczyną zewnętrzną, w wyniku którego Ubezpieczony niezależnie od swojej woli zmarł.</p>
<p>19) Osoba bliska</p>	<p>Małżonek, konkubent, dzieci, pasierbowie, dzieci przysposobione albo przyjęte na wychowanie, rodzice, przysposabiający, rodzeństwo, ojczym, macocha, teściowie, dziadkowie, wnuki, zięciowie, synowe.</p>
<p>20) Osoba trzecia</p>	<p>Każdy podmiot niebędący Ubezpieczającym lub Ubezpieczonym.</p>
<p>21) Osoby objęte ubezpieczeniem (definicja ma zastosowanie wyłącznie do ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej)</p>	<p>Ubezpieczający, a w razie zawarcia umowy na cudzy rachunek – Ubezpieczony, a także obecni i byli pełnomocnicy oraz obecni i byli Pracownicy Ubezpieczającego albo Ubezpiezonego, w zakresie Szkód wyrządzonych w związku z wykonywaniem obowiązków służbowych na jego rzecz lub czynności objętych zakresem umocowania.</p>
<p>22) Osuwanie się ziemi</p>	<p>Ruch ziemi na stokach, niespowodowany działalnością człowieka.</p>
<p>23) Polisa</p>	<p>Dokument wystawiony przez Ubezpieczyciela, potwierdzający zawarcie umowy ubezpieczenia.</p>
<p>24) Powódź</p>	<p>Zalanie terenów w następstwie: a) podniesienia się poziomu wód w korytach wód płynących lub zbiornikach wód stojących, b) podniesienia się poziomu morskich wód przybrzeżnych, c) spływu wód po zboczach lub stokach.</p>
<p>25) Pożar</p>	<p>Ogień, który przedostał się poza palenisko lub powstał bez paleniska i jest w stanie rozprzestrzeniać się samoistnie.</p>
<p>26) Pracownik</p>	<p>Osoba fizyczna zatrudniona przez Ubezpieczającego na podstawie umowy o pracę, powołania, wyboru, mianowania, spółdzielczej umowy o pracę, umowy zlecenia lub umowy podobnej do zlecenia, umowy o świadczenie usług, umowy o staż. Pracownikiem w rozumieniu niniejszych OWU jest również członek Zarządu Ubezpieczającego, zatrudniony na podstawie innej umowy niż umowa o pracę oraz praktykant lub wolontariusz, któremu Ubezpieczający powierzył wykonanie określonych czynności. Definicja nie obejmuje osoby fizycznej, która zawarła z Ubezpieczającym umowę cywilnoprawną w ramach prowadzonej działalności gospodarczej.</p>
<p>27) Podwykonawca</p>	<p>Przedsiębiorca, któremu Ubezpieczający powierzył wykonanie pracy, usługi lub innych czynności w ramach prowadzonej działalności gospodarczej.</p>
<p>28) Poszkodowany (definicja ma zastosowanie wyłącznie do ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej)</p>	<p>Osoba trzecia, która poniosła Szkodę na osobie lub Szkodę w mieniu; w przypadku rozszerzenia zakresu ubezpieczenia o klauzulę OC pracodawcy za Poszkodowanych w zakresie wyżej wymienionych Szkód i klauzuli uważa się również Osoby objęte ubezpieczeniem i ich Podwykonawców oraz Pracowników.</p>
<p>29) Producent produktu finalnego (definicja ma zastosowanie wyłącznie do ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej)</p>	<p>Osoba, która wykorzystuje rzeczy pochodzące od Osób objętych ubezpieczeniem w celu wytworzenia produktu.</p>

30) Produkt (definicja ma zastosowanie wyłącznie do ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej)	<p>Rzecz ruchoma, chociażby została połączona z inną rzeczą, która w chwili powstania Szkody nie znajdowała się w posiadaniu Ubezpieczonego, a za którą Ubezpieczony ponosi odpowiedzialność. Na potrzeby ubezpieczenia przyjmuje się, że energia, zwierzęta są również rzeczą.</p>
31) Przedsiębiorca	<p>Osoba fizyczna, osoba prawna lub jednostka organizacyjna niebędąca osobą prawną, której ustawa przyznaje zdolność prawną, prowadząca we własnym imieniu działalność gospodarczą lub zawodową.</p>
32) Przedsiębiorstwo	<p>Zorganizowany zespół składników niematerialnych i materialnych, przeznaczony do prowadzenia działalności gospodarczej.</p>
33) Przepięcie	<p>Gwałtowny wzrost napięcia w Sieci elektrycznej lub elektronicznej z przyczyn innych niż Uderzenie pioruna, przekraczający maksymalne dopuszczalne wartości określone przez producenta dla danego urządzenia.</p>
34) Rozbój	<p>Dokonany lub usiłowany zabór mienia przez sprawcę, który w tym celu:</p> <ol style="list-style-type: none"> użył przemocy fizycznej lub groźby jej natychmiastowego użycia wobec Ubezpieczonego lub osób, za które Ubezpieczony ponosi odpowiedzialność lub doprowadził do stanu nieprzytomności lub bezbronności lub działał w inny sposób bezpośrednio zagrażający życiu Ubezpieczonego lub osób, za które Ubezpieczony ponosi odpowiedzialność. <p>Działania sprawcy skierowane wobec osób będących pracownikami firm profesjonalnie świadczących usługi ochrony mienia lub indywidualnie prowadzących działalność w zakresie ochrony mienia, z którymi Ubezpieczający zawarł umowę cywilnoprawną w tym zakresie, będą traktowane na równi z działaniami wobec Ubezpieczonego lub osób, za które Ubezpieczony ponosi odpowiedzialność.</p>
35) Silny wiatr	<p>Wiatr o prędkości nie mniejszej niż 17,5 m/s, którego działanie zdolne jest wyrządzić masowe szkody, w tym również na skutek uderzenia przenoszonych przez Silny wiatr elementów budynków, drzew oraz innych przedmiotów, przy czym stwierdzenie wystąpienia Silnego wiatru powinno zostać potwierdzone przez Instytut Meteorologii i Gospodarki Wodnej; w razie braku możliwości uzyskania takiego potwierdzenia, przyjmuje się stan faktyczny i rozmiar szkód w miejscu ich powstania lub w sąsiedztwie, świadczący wyraźnie o działaniu Silnego wiatru.</p>
36) Sieć elektryczna (elektro-energetyczna)	<p>Część systemu elektroenergetycznego obejmująca linie przesyłowe napowietrzne i kablowe oraz stacje transformatorowo-rozdzielcze.</p>
37) Skażenie	<p>Oddziaływanie materiałami, które ze względu na swoje pochodzenie, skład chemiczny, biologiczny i inne właściwości oraz okoliczności stanowią zagrożenie dla życia lub zdrowia ludzi albo dla środowiska.</p>
38) Sprzęt elektroniczny	<p>Urządzenia składające się z elektronicznych podzespołów, które wykorzystywane są do przetwarzania i wizualizacji danych, przeprowadzania pomiarów, kontroli i sterowania procesami, w tym: elektroniczny sprzęt biurowy i elektronicznego przetwarzania danych, sprzęt komunikacyjny i radiowy, sprzęt elektromedyczny, sprzęt poligraficzny, sprzęt RTV (fonia i wizja), sprzęt alarmowy, pomiarowo-kontrolny i automatyki oraz sprzęt telekomunikacyjny, kasy fiskalne, cyfrowe aparaty fotograficzne.</p>
39) Stan po użyciu alkoholu	<p>Stan, który zachodzi, gdy zawartość alkoholu w organizmie wynosi lub prowadzi do:</p> <ol style="list-style-type: none"> stężenia alkoholu we krwi co najmniej 0,2‰ albo obecności alkoholu w wydychanym powietrzu co najmniej 0,1 mg w 1 dm³.
40) Stan po użyciu środka odurzającego, substancji psychotropowej lub środka zastępczego	<p>Stan po wprowadzeniu do organizmu środka odurzającego, substancji psychotropowej lub środka zastępczego, w rozumieniu ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii, niezależnie od drogi podania.</p>

<p>41) Stały dozór</p>	<p>Bezpośredni nadzór nad obiektem lub Lokalem sprawowany w Miejscu ubezpieczenia przez podmiot ochrony mienia, z którym Ubezpieczający podpisał umowę o dozór mienia lub przez Pracowników Ubezpieczającego. Osoba sprawująca dozór powinna posiadać określony i odpowiedni zakres obowiązków, między innymi w razie sposobu postępowania w przypadku naruszenia zabezpieczeń lub próby włamania, a także wykonywać swoje czynności w sposób zapewniający należyłą ochronę mienia, w tym dokonywać okresowego patrolowania obszaru chronionego oraz kontroli stanu zabezpieczeń. Sposób sprawowania dozoru powinien być rejestrowany w dokumentacji służb dozoru i okresowo kontrolowany przez Ubezpieczającego.</p>
<p>42) Strajk</p>	<p>Zbiorowe powstrzymywanie się Pracowników od wykonywania pracy w celu rozwiązania sporu dotyczącego warunków pracy, płac lub świadczeń społecznych oraz praw i wolności związkowych Pracowników lub innych grup, którym przysługuje prawo zrzeszania się w związkach zawodowych. Strajk jest środkiem ostatecznym i nie może być ogłoszony bez uprzedniego wyczerpania możliwości rozwiązania sporu według zasad określonych w przepisach ustawy z dnia 23 maja 1991 r. o rozwiązywaniu sporów zbiorowych.</p>
<p>43) Substancja niebezpieczna</p>	<p>Stałe, ciekłe, gazowe lub termiczne środki drażniące lub zanieczyszczające, w tym: opary, dymy, sadze, kwasy, zasady, chemikalia, a także odpady.</p>
<p>44) System ubezpieczenia na pierwsze ryzyko</p>	<p>System ubezpieczenia, w którym suma ubezpieczenia ustalana jest niezależnie od całkowitej wartości mienia lub kategorii mienia, które ma zostać objęte ochroną ubezpieczeniową w ramach niniejszych OWU. Ustalenie sumy ubezpieczenia można oprzeć na szacowanej maksymalnej wysokości Szkody, jaka może powstać wskutek zajścia Zdarzenia losowego.</p>
<p>45) Szkoda</p>	<p>a) w odniesieniu do ubezpieczenia mienia: uszczerbek majątkowy polegający na utracie, uszkodzeniu lub zniszczeniu ubezpieczonego mienia, spowodowany przez co najmniej jedno Zdarzenie losowe. Nie obejmuje strat o charakterze następczym, w tym: utraty zysku lub zwiększonych kosztów działalności, powstałych w wyniku Szkody. Za jedną Szkodę uważane są wszystkie uszkodzenia, utrata lub zniszczenie ubezpieczonego mienia powstałe wskutek tej samej przyczyny i mające miejsce w tym samym czasie; przez przyczynę rozumie się zdarzenie objęte ochroną ubezpieczeniową w ramach niniejszych OWU, które powoduje powstanie Szkody;</p> <p>b) w odniesieniu do ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Szkoda na osobie – straty powstałe wskutek śmierci, uszkodzenia ciała lub rozstroju zdrowia, a także utracone korzyści poniesione przez Poszkodowanego, które mógłby osiągnąć, gdyby nie doznał uszkodzenia ciała lub rozstroju zdrowia, • Szkoda w mieniu – straty powstałe wskutek zniszczenia lub uszkodzenia rzeczy ruchomych albo nieruchomości Poszkodowanego, a także utracone korzyści, które mógłby osiągnąć, gdyby nie zostało zniszczone lub uszkodzone jego mienie.
<p>46) Śnieg lub Lód</p>	<p>Niszczące oddziaływanie ciężaru nagromadzonego śniegu lub lodu na ubezpieczony Budynek lub Budowlę oraz przewrócenie się mienia sąsiedniego na ubezpieczony Budynek lub Budowlę wskutek bezpośredniego niszczącego działania ciężaru śniegu lub lodu, powodujące uszkodzenie ich elementów nośnych (za elementy nośne uważa się elementy konstrukcji przenoszące obciążenia obiektu, w tym: fundamenty, ściany nośne, słupy, filary, belkowania, belki, stropy, sklepienia, więzary i więźby dachowe) lub zawalenie się, a także uszkodzenie rynien dachówek, płotków śniegowych i opierzeń blacharskich.</p>
<p>47) Środki obrotowe</p>	<p>Mienie zaliczane do rzeczowych aktywów obrotowych w myśl obowiązujących przepisów, takie jak:</p> <ol style="list-style-type: none"> a) materiały nabyte w celu zużycia na własne potrzeby, b) surowce lub półprodukty wykorzystywane w działalności produkcyjnej, c) wytworzone lub przetworzone produkty gotowe, zdatne do sprzedaży lub w toku produkcji, d) półprodukty, surowce oraz towary nabyte w celu odsprzedaży w stanie nieprzetworzonym, e) części zamienne i zapasowe, jeśli nie są w myśl obowiązujących przepisów zaliczane do Środków trwałych.
<p>48) Środki trwałe</p>	<p>Budynki, Budowle, Lokale, Maszyny, Urządzenia i Wyposażenie.</p>
<p>49) Świadectwo kwalifikacji</p>	<p>Certyfikat lub inny dokument wydany przez jednostkę uprawnioną do certyfikacji produktów pod względem odporności na włamanie.</p>
<p>50) Transport Wartości pieniężnych</p>	<p>Czynność przenoszenia lub przewożenia, wykonywana przez osobę upoważnioną do przenoszenia lub przewożenia Wartości pieniężnych od momentu ich przejścia do transportu do momentu przekazania osobie upoważnionej do odbioru.</p>

51) Terroryzm	Użycie przemocy skierowanej przeciw państwu lub społeczeństwu przez osobę, grupę osób lub organizację, mające podłoże polityczne, religijne, ideologiczne lub inne o podobnym charakterze z zamiarem wprowadzenia chaosu, zastraszenia ludności lub dezorganizacji życia publicznego dla osiągnięcia celów politycznych lub społecznych.
52) Trzęsienie ziemi	Gwałtowne, niespodowodowane działalnością człowieka zaburzenie systemu równowagi we wnętrzu ziemi, któremu towarzyszą wstrząsy i drgania gruntu.
53) Ubezpieczający	Przedsiębiorca będący stroną umowy ubezpieczenia.
54) Reprezentant Ubezpieczającego	Reprezentant Ubezpieczającego, rozumiany jako: a) w przypadku Przedsiębiorstw państwowych – dyrektor i jego zastępcy, jego pełnomocnicy, b) w przypadku spółek kapitałowych (tj. z ograniczoną odpowiedzialnością i spółek akcyjnych) – członkowie zarządu, prokurenci i pełnomocnicy, c) w przypadku spółek jawnych – wspólnicy, prokurenci i pełnomocnicy, d) w przypadku spółek komandytowych i komandytowo-akcyjnych – komplementariusze, prokurenci i pełnomocnicy, e) w przypadku spółek partnerskich – partnerzy, członkowie zarządu, prokurenci i pełnomocnicy, f) w przypadku spółdzielni, fundacji i stowarzyszeń – członkowie zarządu i pełnomocnicy, g) w przypadku wspólnot mieszkaniowych – członkowie zarządu lub osoby uprawnione do reprezentowania wspólnoty, h) w przypadku osób fizycznych (także w przypadku wspólników spółek cywilnych) – pełnomocnicy.
55) Ubezpieczony	Przedsiębiorca, Pracownik, na rachunek których została zawarta umowa ubezpieczenia.
56) Ubezpieczyciel	BZ WBK-Aviva Towarzystwo Ubezpieczeń Ogólnych S.A. oraz Aviva Towarzystwo Ubezpieczeń Ogólnych S.A.
57) Uderzenie pioruna	Bezpośrednie i pośrednie przejście ładunku elektrycznego z atmosfery do ziemi przez ubezpieczone mienie.
58) Uderzenie pojazdu	Uderzenie pojazdu mechanicznego lub przewożonego w nim ładunku w ubezpieczone mienie. Definicja nie obejmuje szkód w pojazdach lub ich ładunku.
59) Upadek drzew lub innych przedmiotów	Niebędące następstwem działalności ludzkiej przewrócenie się rosnących drzew lub budynków, budowli, masztów, dźwigów, kominów, żurawi, anten lub ich części na ubezpieczone mienie, z wyłączeniem przypadków, kiedy przewrócenie się budynków, budowli, masztów, dźwigów, kominów, żurawi, anten lub ich części nastąpiło w wyniku katastrofy budowlanej, spowodowanej zdarzeniem innym niż objęte ochroną ubezpieczeniową w ramach zawartej umowy ubezpieczenia.
60) Upadek statku powietrznego	Katastrofa lub przymusowe lądowanie samolotu silnikowego, bezsilnikowego lub innego obiektu latającego, a także upadek jego części lub przewożonego ładunku bądź paliwa.
61) Wartości pieniężne	a) gotówka – krajowe i zagraniczne znaki pieniężne (banknoty i monety), b) złoto, srebro, platyna, metale z grupy platynowców i wyroby z tych metali, kamienie szlachetne i półszlachetne, perły, bursztyny, biżuteria, c) wszelkiego rodzaju karty telefoniczne (w tym karty dla telefonii komórkowej) oraz druki ścisłego zarachowania opatrzone nominałem.

<p>62) Wartość mienia:</p>	<p>a) księgową (ewidencyjną) brutto Wartość mienia, która zgodnie z ustawą o rachunkowości odpowiada wartości początkowej mienia, z uwzględnieniem kolejnych przeszacowań;</p> <p>b) odtworzeniowa (nowa) Wartość odpowiadająca kosztom odbudowy/odtworzenia mienia do stanu nowego, ale nie ulepszono, tj.:</p> <ul style="list-style-type: none"> • w przypadku Budynków i Budowli: wartość odpowiadająca kosztom odbudowy w tym samym miejscu, z uwzględnieniem dotychczasowych technologii, konstrukcji i standardu wykończenia, przy zastosowaniu dotychczasowych wymiarów i materiałów, powiększona o koszty zwykłego transportu i montażu, • w przypadku pozostałych Środków trwałych: wartość odpowiadająca kosztom zakupu lub wytworzenia nowego Środka trwałego tego samego rodzaju, typu, modelu, parametrów technicznych, mocy i jakości, powiększona o koszty zwykłego transportu i montażu; jeżeli nie jest możliwy zakup lub wytworzenie mienia o tych samych parametrach dopuszcza się, aby wartość odpowiadała kosztom zakupu mienia o najbardziej zbliżonych parametrach; <p>c) rzeczywista Wartość odtworzeniowa (nowa) pomniejszona o Zużycie techniczne;</p> <p>d) wytworzenia Suma kosztu materiałów i surowców, robocizny oraz kosztów ogólnych poniesionych w celu wytworzenia określonej rzeczy.</p>
<p>63) Wprowadzenie Produktu do obrotu (definicja ma zastosowanie wyłącznie do ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej)</p>	<p>Chwila, w której posiadanie Produktu trwale lub na określony czas zostało przeniesione na Osobę trzecią.</p>
<p>64) Wybuch</p>	<p>Gwałtowna zmiana stanu równowagi układu z jednoczesnym wyzwoleniem się gazów, pyłów, pary lub cieczy, wywołana ich dążnością do rozprzestrzeniania się, przy czym w odniesieniu do naczyń ciśnieniowych i innych tego rodzaju zbiorników obowiązuje warunek, aby ściany tych naczyń i zbiorników uległy rozdarciu w takich rozmiarach, że wskutek ujścia gazów, pyłów, pary lub cieczy nastąpiło nagłe wyrównanie ciśnień; do Wybuchu zalicza się także implozję polegającą na uszkodzeniu ciśnieniem zewnętrznym zbiornika lub aparatu próżniowego.</p>
<p>65) Wyłączenie z eksploatacji</p>	<p>Zaprzestanie stałe lub czasowe prowadzenia w Budynku lub w Lokalu działalności gospodarczej lub zawodowej albo wykorzystywania Budynku lub Lokalu na cele mieszkalne lub biurowe.</p>
<p>66) Wypadek</p>	<p>a) w odniesieniu do ubezpieczenia mienia – wystąpienie Zdarzenia losowego objętego ubezpieczeniem,</p> <p>b) w odniesieniu do ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej – śmierć, doznanie rozstroju zdrowia, uszczerbek na zdrowiu, uszkodzenie lub zniszczenie mienia.</p>
<p>67) Zamek wielozastawkowy (wielozapadkowy)</p>	<p>Zamek, do którego klucz posiada w łopatkę więcej niż jedno żłobienie prostopadłe do osi klucza.</p>
<p>68) Zapadanie się ziemi</p>	<p>Obniżenie terenu z powodu zawalenia się naturalnych, podziemnych pustych przestrzeni, z wyłączeniem zawalenia się jakichkolwiek przestrzeni powstałych wskutek działalności człowieka.</p>

69) Zalanie	<p>Następstwo działania cieczy powstałe wskutek:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) nagłego topnienia masy śniegu lub lodu, b) cofnięcia się wody lub ścieków z publicznej sieci wodno-kanalizacyjnej, c) wydostania się wody lub innego czynnika gaśniczego w wyniku samoczynnego uruchomienia się urządzeń gaśniczych z innych przyczyn niż Pożar, prób, naprawy, przebudowy lub modernizacji instalacji lub Budynku, d) działania Osób trzecich, e) pęknięcia akwarium, f) awarii pralki, zmywarki lub innego urządzenia o podobnym charakterze, g) wydostania się wody, innej cieczy lub pary wskutek uszkodzenia przewodów i urządzeń sieci wodociągowej, kanalizacyjnej, grzewczej, technologicznej, w tym: wskutek nieumyślnego pozostawienia otwartych kurków lub innych zaworów w urządzeniach ww. sieci.
70) Zamieszki	<p>Gwałtowne demonstracje, zakłócenia porządku publicznego, wrogie akcje grupy osób wymierzone przeciwko władzy lub innej grupie osób lub mające na celu zmianę istniejącego porządku lub osiągnięcie oznaczonych celów.</p>
71) Zdarzenie losowe	<p>Niezależne od woli Ubezpieczającego zdarzenie przyszłe i niepewne o charakterze nagłym i niespodziewanym, powodujące Szkodę w ubezpieczonym mieniu.</p>
72) Zużycie techniczne mienia	<p>Trwałe zmiany fizykochemiczne zachodzące w czasie eksploatacji, w wyniku których okres zdatności do pełnienia przez mienie określonych funkcji użytkowych stopniowo się zmniejsza/wyczerpuje.</p>

§ 3. ZAWARCIE UMOWY UBEZPIECZENIA

1. Zawarcie umowy ubezpieczenia następuje w formie pisemnej, na podstawie pisemnego wniosku Ubezpieczającego, sporządzonego na formularzu wniosku.
2. Wniosek zawiera co najmniej następujące dane:
  - 1) nazwę i adres Ubezpieczającego,
  - 2) nazwę i adres Ubezpieczonego,
  - 3) REGON,
  - 4) rodzaj prowadzonej działalności gospodarczej,
  - 5) okres ubezpieczenia,
  - 6) Miejsce ubezpieczenia,
  - 7) przedmiot i zakres ubezpieczenia,
  - 8) wysokość sumy ubezpieczenia,
  - 9) sposób ustalenia sumy ubezpieczenia,
  - 10) wysokość limitów odpowiedzialności,
  - 11) wysokość sumy gwarancyjnej,
  - 12) opis stanu zabezpieczenia mienia,
  - 13) przyczynę, liczbę i wielkość szkód w okresie ostatnich 3 lat.
3. Ubezpieczyciel ma prawo żądać od Ubezpieczającego dodatkowych informacji, jeżeli uzna, że dotychczas otrzymane informacje nie są wystarczające do prawidłowej oceny ryzyka.
4. Ubezpieczający zobowiązany jest według swojej najlepszej wiedzy udzielić informacji, o podanie których jest proszony w formularzu wniosku oraz odpowiedzieć na wszystkie pytania zawarte w pismach Ubezpieczyciela skierowanych do niego. W razie zawarcia umowy ubezpieczenia na cudzy rachunek, obowiązek, o którym mowa w zdaniu poprzednim, spoczywa zarówno na Ubezpieczającym, jak i Ubezpieczonym, chyba że Ubezpieczony nie wiedział o zawarciu umowy na jego rachunek. Jeżeli Ubezpieczający zawiera umowę przez przedstawiciela, powyższy obowiązek ciąży również na przedstawicielu i obejmuje ponadto okoliczności jemu znane. Jeżeli pomimo braku podania informacji lub udzielenia odpowiedzi na poszczególne pytania zawarta została umowa ubezpieczenia, pominięte okoliczności uważa się za nieistotne.
5. Ubezpieczyciel nie ponosi odpowiedzialności za skutki okoliczności, które z naruszeniem ustępu poprzedniego nie zostały podane do jego wiadomości. Jeżeli do naruszenia tych obowiązków doszło z winy umyślnej, w razie wątpliwości przyjmuje się, że Zdarzenie losowe przewidziane umową ubezpieczenia i jego następstwa są skutkiem okoliczności, o których mowa w zdaniu poprzedzającym.
6. Jeżeli okoliczności, na podstawie których Ubezpieczyciel zawarł umowę ubezpieczenia, uległy zmianie w trakcie okresu ubezpieczenia, Ubezpieczający jest zobowiązany zawiadomić Ubezpieczyciela o takich zmianach niezwłocznie po uzyskaniu o nich wiadomości.
7. Umowy ubezpieczenia mogą być zawierane na uzgodnionych przez strony warunkach odbiegających od postanowień OWU, z zastrzeżeniem, że wszelkie odmienne postanowienia umowne powinny być sporządzone na piśmie pod rygorem ich nieważności. Dokument zawierający zmiany powinien być podpisany przez strony oraz w pełnym brzmieniu dołączony do umowy.

8. W razie ujawnienia okoliczności, która pociąga za sobą istotną zmianę prawdopodobieństwa Wypadku, każda ze stron może żądać odpowiedniej zmiany wysokości składki, poczynając od chwili, w której zaszła ta okoliczność, nie wcześniej jednak niż od początku bieżącego okresu ubezpieczenia. W razie zgłoszenia takiego żądania druga strona może w terminie 14 dni wypowiedzieć umowę ze skutkiem natychmiastowym.
9. Jeżeli w odpowiedzi na złożoną ofertę Ubezpieczyciel doręcza Ubezpieczającemu dokument ubezpieczenia zawierający postanowienia, które odbiegają na niekorzyść Ubezpieczającego od treści złożonej przez niego oferty, Ubezpieczyciel zobowiązany jest zwrócić Ubezpieczającemu na to uwagę na piśmie przy doręczeniu tego dokumentu, wyznaczając mu co najmniej 7-dniowy termin do zgłoszenia sprzeciwu. W razie niewykonania tego obowiązku zmiany dokonane na niekorzyść Ubezpieczającego nie są skuteczne, a umowa jest zawarta zgodnie z treścią oferty.

§ 4. SKŁADKA UBEZPIECZENIOWA

1. Składka ubezpieczeniowa ustalana jest w oparciu o: rodzaj ubezpieczenia, zakres ubezpieczenia, sumę ubezpieczenia, limity odpowiedzialności, sumę gwarancyjną, okres ubezpieczenia, obrót, częstotliwość płatności składki. Na obniżenie lub podwyższenie składki może mieć wpływ rozszerzenie zakresu ubezpieczenia za pomocą Klauzul dodatkowych, ryzyk dodatkowych, forma rozliczania się z podatku dochodowego w formie ryczałtu ewidencjonowanego lub karty podatkowej, przebieg szkodowy ubezpieczenia, krótszy niż 12-miesięczny okres ubezpieczenia.
2. Wysokość składki może być również ustalona w drodze indywidualnych negocjacji Ubezpieczającego z Ubezpieczycielem. Ubezpieczyciel może w przypadkach uzasadnionych rodzajem lub rozmiarem prowadzonej przez Ubezpieczającego działalności, rodzajem ubezpieczonego mienia, sumą i środkami jego zabezpieczenia, zgłoszonymi Szkodami wyznaczyć składkę ubezpieczeniową, uwzględniając powyższe czynniki.
3. Wysokość składki wskazana jest w Polisie.
4. Składka jest płatna jednorazowo w momencie zawarcia umowy ubezpieczenia, chyba że strony ustaliły odmienny tryb płatności składki.
5. Na wniosek Ubezpieczającego składka może zostać rozłożona na raty. Wysokość składki lub rat składki z tytułu udzielonej przez Ubezpieczyciela ochrony ubezpieczeniowej, terminy ich płatności, jak również forma płatności wskazane są w Polisie.
6. Obowiązek zapłaty składki obciąża Ubezpieczającego.
7. Jeżeli płatność składki lub jej raty dokonywana jest w formie przelewu bankowego lub przekazu pocztowego, za termin zapłaty uważa się dzień złożenia polecenia zapłaty na właściwy rachunek Ubezpieczyciela, pod warunkiem, że na rachunku Ubezpieczającego, z którego dokonywany jest przelew, znajdowały się wystarczające środki, w odmiennym przypadku za dzień zapłaty uważa się dzień uznania właściwego rachunku Ubezpieczyciela odpowiednią kwotą.

§ 5. OKRES UBEZPIECZENIA I CZAS TRWANIA ODPOWIEDZIALNOŚCI UBEZPIECZYCIELA

1. Umowa ubezpieczenia zawierana jest na okres 12 miesięcy, przy czym dopuszcza się możliwość jej zawarcia na okres krótszy. Okres ubezpieczenia wskazany jest w Polisie.
2. Odpowiedzialność Ubezpieczyciela rozpoczyna się pierwszego dnia okresu ubezpieczenia wskazanego w Polisie, jednak nie wcześniej niż od dnia następnego po zapłaceniu składki w całości lub jej pierwszej raty. Strony mogą określić inny termin rozpoczęcia odpowiedzialności.
3. Jeżeli Ubezpieczyciel nie ponosi odpowiedzialności przed zapłaceniem składki lub jej pierwszej raty, a składka lub jej pierwsza rata nie zostaną opłacone w terminie 30 dni od dnia, w którym upływa termin płatności ustalony w umowie ubezpieczenia, uznaje się, że umowa ubezpieczenia została zawarta na okres do dnia, w którym upływa ww. 30-dniowy termin.
4. Jeżeli Ubezpieczyciel ponosi odpowiedzialność jeszcze przed zapłaceniem składki lub jej pierwszej raty, a składka lub jej pierwsza rata nie została zapłacona w terminie, Ubezpieczyciel może wypowiedzieć umowę ze skutkiem natychmiastowym i żądać zapłaty składki za okres, przez który ponosił odpowiedzialność. W przypadku braku wypowiedzenia umowy przez Ubezpieczyciela wygasa ona z końcem okresu, za który przypadała niezapłacona składka lub jej pierwsza rata i w takim przypadku Ubezpieczycielowi przysługuje roszczenie o zapłatę zaległej składki lub jej pierwszej raty.
5. W przypadku opłacania składki w ratach, jeżeli którakolwiek z kolejnych rat składki nie zostanie opłacona w terminie 7 dni od dnia otrzymania przez Ubezpieczającego wezwania do zapłaty wysłanego przez Ubezpieczyciela, to po upływie tego terminu ustaje odpowiedzialność Ubezpieczyciela. Jednocześnie uznaje się, że umowa ubezpieczenia została zawarta na okres do dnia, w którym upływa ww. termin 7 dni.
6. Za zapłatę składki lub kolejnej raty nie uważa się zapłaty kwoty niższej niż wynikającej z umowy ubezpieczenia.
7. Jeżeli umowa ubezpieczenia została zawarta na okres dłuższy niż 6 miesięcy, Ubezpieczający może odstąpić od umowy ubezpieczenia w okresie 7 dni od daty zawarcia umowy, z zastrzeżeniem, że odstąpienie od umowy nie zwalnia Ubezpieczającego z obowiązku opłacenia składki za okres udzielonej przez Ubezpieczyciela ochrony ubezpieczeniowej.
8. Odstąpienie od umowy powinno zostać potwierdzone pisemnym oświadczeniem woli Ubezpieczającego.
9. Umowa ubezpieczenia może zostać wypowiedziana przez Ubezpieczyciela ze skutkiem natychmiastowym, jeżeli zgłaszając roszczenie z jej tytułu, Ubezpieczający świadomie wprowadził Ubezpieczyciela w błąd lub zataił istotne informacje, a fakt ten miał istotny wpływ na ustalenie okoliczności lub wysokości Szkody.
10. W razie zbycia ubezpieczonej nieruchomości, prawa z umowy ubezpieczenia mogą być przeniesione za zgodą Ubezpieczyciela na jej nabywcę.

11. W razie przeniesienia praw, o których mowa w ust. 10 powyżej, na nabywcę ubezpieczonej nieruchomości przechodzą także obowiązki, które ciążyły na zbywcy, chyba że strony za zgodą Ubezpieczyciela umówiły się inaczej. Pomimo przejścia tych obowiązków zbywca odpowiada solidarnie z nabywcą za zapłatę składki przypadającej za czas do chwili przejścia własności ubezpieczonej nieruchomości na nabywcę.
12. Jeżeli prawa z umowy ubezpieczenia nie zostały zgodnie z ust. 10 powyżej przeniesione na nabywcę ubezpieczonej nieruchomości, umowa ubezpieczenia wygasa z chwilą przejścia własności ubezpieczonej nieruchomości na nabywcę.
13. Z dniem zbycia ubezpieczonych ruchomości umowa ubezpieczenia rozwiązuje się w części dotyczącej tych ruchomości, chyba że przejście własności nastąpiło na skutek przewłaszczenia na zabezpieczenie i jednocześnie nie zostały zmienione warunki eksploatacji oraz Miejsce ubezpieczenia, o którym mowa w Rozdziale 2 niniejszych OWU, w którym znajduje się przewłaszczony przedmiot ubezpieczenia.
14. Jeżeli wymieniona w Polisie działalność Ubezpieczonego zostanie zakończona lub przejęta, umowa ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej wyłącznie w odniesieniu do działalności zakończonej lub przejętej rozwiązuje się z dniem zakończenia lub przejścia tej działalności.
15. Odpowiedzialność Ubezpieczyciela kończy się:
  - 1) z upływem okresu, na jaki umowa ubezpieczenia została zawarta, jak również w dniu rozwiązania albo wygaśnięcia umowy ubezpieczenia z innych przyczyn,
  - 2) z dniem wypowiedzenia przez Ubezpieczyciela umowy ubezpieczenia ze skutkiem natychmiastowym lub z upływem okresu, za który przypadała niezapłacona składka lub jej pierwsza rata, zgodnie z ust. 4 powyżej,
  - 3) w razie niezapłacenia kolejnej raty składki – w terminie 7 dni od dnia otrzymania przez Ubezpieczającego wezwania do zapłaty raty składki, które zostanie przekazane Ubezpieczającemu w formie pisemnej po upływie terminu zapłaty tej raty, zgodnie z ust. 5 powyżej,
  - 4) z chwilą wyczerpania się sumy ubezpieczenia lub sumy gwarancyjnej – odpowiednio dla rodzaju kosztów lub zakresu ubezpieczenia, dla którego suma ubezpieczenia lub suma gwarancyjna uległa wyczerpaniu.
16. W razie odstąpienia od umowy ubezpieczenia, jej wypowiedzenia lub rozwiązania albo wygaśnięcia z innych przyczyn, Ubezpieczyciel dokona zwrotu składki proporcjonalnie do niewykorzystanego okresu ubezpieczenia. Wysokość składki podlegającej zwrotowi ustalana jest odrębnie dla każdej sumy ubezpieczenia (gwarancyjnej) wskazanej w umowie ubezpieczenia.

§ 6. WYŁĄCZENIA GENERALNE

1. Ubezpieczyciel nie ponosi odpowiedzialności za szkodę powstałą w następstwie:
  - 1) działania promieniowania jonizującego lub Skażenia radioaktywnego pochodzącego z jakiegokolwiek źródła, lub z jakichkolwiek odpadów promieniotwórczych powstałych w wyniku reakcji rozpadu albo syntezy jądrowej,
  - 2) następujących zdarzeń (niezależnie od faktu, czy do powstania szkody przyczyniły się w jakimkolwiek stopniu inne zdarzenia oddziałujące jednocześnie lub w dowolnej kolejności ze zdarzeniami wymienionymi poniżej):
    - a) wojny, najazdu, wrogiego działania innego państwa, agresji zbrojnej lub działań wojennych, bez względu na fakt, czy wojna została wypowiedziana, czy też nie, wojny domowej, przewrotu, rewolucji, powstania, przewrotu wojskowego, działań uzurpatorskich (rozumianych jako zagarnięcie władzy wbrew prawu), wprowadzenia stanu wojennego lub stanu wyjątkowego,
    - b) aktu Terroryzmu, Strajków, Zamieszek,
  - 3) lokautów, niepokojów społecznych, sabotażu,
  - 4) konfiskaty, zawłaszczenia, nacjonalizacji, rekwizycji, zniszczenia, które nastąpiło na mocy aktu prawnego, niezależnie od jego formy, wydanego przez władze państwowe lub samorządowe,
  - 5) Skażenia lub zanieczyszczenia środowiska lub mienia odpadami przemysłowymi, a także emitowanymi do otoczenia zanieczyszczeniami,
  - 6) uszkodzenia, zmiany lub zniszczenia, a także ograniczenia zakresu funkcjonalności, dostępności lub działania jakiegokolwiek systemu komputerowego, sprzętu komputerowego (hardware), oprogramowania (software), programów, danych, nośników danych lub mediów służących do przechowywania danych informatycznych, mikroprocesorów, układów scalonych lub podobnych urządzeń lub komponentów, stanowiących część sprzętu komputerowego, jeśli zdarzenia opisane powyżej nastąpiły jako rezultat umyślnego lub też przypadkowego przesłania lub przekazania programu zawierającego instrukcje lub kody logiczne działające w niszczący sposób, w tym: obejmujące wirusy, „robaki” komputerowe lub też programy określane mianem „koni trojańskich”, „bomb logicznych” lub analogicznie działające; jeżeli tego rodzaju programy mogą być zidentyfikowane jako przyczyna zaistniałej Szkody, ich zadziałanie będzie traktowane jako zdarzenie wyłączone z zakresu ubezpieczenia.
2. Ponadto Ubezpieczyciel nie ponosi odpowiedzialności za szkody:
  - 1) w zakresie objętym systemem ubezpieczeń obowiązkowych (niezależnie od faktu zawarcia bądź braku wymaganej umowy ubezpieczenia obowiązkowego oraz niezależnie od wysokości sumy gwarancyjnej takiej umowy),
  - 2) powstałe w następstwie:
    - a) pozostawania Ubezpieczającego lub jego Pracowników w Stanie po użyciu alkoholu lub w Stanie po użyciu środka odurzającego, substancji psychotropowej lub środka zastępczego, chyba że zażycie tych substancji nastąpiło zgodnie z zaleceniem lekarza,
    - b) wydobywania, przetwarzania, produkcji, dystrybucji, przechowywania, demontażu, utylizacji azbestu lub produktów zawierających azbest,

- c) używania produktów wykonanych całkowicie lub częściowo z azbestu,
- d) działania promieniowania pola magnetycznego lub elektromagnetycznego, azbestu lub sztucznych włókien mineralnych, niezależnie od ich postaci i ilości,
- e) oddziaływania energii jądrowej, promieni laserowych i maserowych,
- f) powolnego działania czynników termicznych lub biologicznych, w tym: pleśni, porostów, grzybów, insektów, gazów, pyłu, par, wody, wilgoci, dymu, sadzy, hałasu, wibracji, temperatury, bakterii, wirusów (za działanie powolne uznaje się takie działanie wymienionych czynników, które wpływa na otoczenie w sposób ciągły, prowadząc do szkody, której nie można przypisać cechy nagłej i niespodziewanej); w ubezpieczeniu mienia od Pożaru i innych Zdarzeń losowych, jeżeli w następstwie wymienionych czynników wystąpiło inne Zdarzenie losowe objęte zakresem ubezpieczenia, wówczas Ubezpieczyciel ponosi odpowiedzialność za skutki takiego Zdarzenia),
- g) ruchu zakładu górniczego w rozumieniu obowiązujących przepisów prawa geologicznego i górniczego, pokrywane na podstawie prawa geologicznego i górniczego.

§ 7. PRAWA I OBOWIĄZKI UBEZPIECZAJĄCEGO

1. Ubezpieczający zobowiązany jest do:
  - 1) utrzymania we własnym zakresie i na własny koszt ubezpieczonych Lokali, Budynków i Budowli, Maszyn, Urządzeń i Wyposażenia oraz ich zabezpieczeń, w tym: zabezpieczeń przeciwpożarowych, przeciwkradzieżowych, odgromowych, przeciwprzepięciowych w należytym stanie technicznym, jak również do dołożenia należytej staranności w celu zapewnienia sprawnego funkcjonowania tych zabezpieczeń, a także podejmowania stosownych działań zapobiegawczych oraz wszelkich uzasadnionych środków ostrożności w celu zminimalizowania ryzyka wystąpienia lub powiększenia się Szkody,
  - 2) eksploatacji posiadanego mienia zgodnie z zaleceniami i wskazówkami jego producenta lub dostawcy, przestrzegania powszechnie obowiązujących przepisów prawa i norm, w zakresie ochrony osób i mienia, ochrony przeciwpożarowej, budowy i eksploatacji urządzeń technicznych, wykonywania dozoru technicznego nad tymi urządzeniami, przepisów Państwowej Inspekcji Pracy oraz przepisów prawa budowlanego,
  - 3) dbania o konserwację przewodów i urządzeń doprowadzających i odprowadzających wodę, parę wodną lub ciecze oraz zastosowanie w terminie odpowiednich środków ochronnych w celu zabezpieczenia przed mrozem właściwych przewodów i urządzeń,
  - 4) stosowania się do wszelkich norm, zaleceń i wymogów organów administracji państwowej i samorządowej dotyczących bezpieczeństwa prowadzonej działalności,
  - 5) przestrzegania zasad dotyczących zabezpieczenia Wartości pieniężnych, określonych w powszechnie obowiązujących przepisach prawa w dniu powstania Szkody,
  - 6) niezwłocznego powiadomienia Ubezpieczyciela o wszelkich zmianach okoliczności, o które Ubezpieczyciel zapytywał przed zawarciem umowy ubezpieczenia,
  - 7) wykonywania wszelkich zaleceń i zobowiązań wskazanych w Polisie, a także powstałych w związku z wykonywaniem umowy ubezpieczenia.
2. W razie stwierdzenia zaistnienia zdarzenia, które mogłoby stanowić podstawę do zgłoszenia roszczenia z tytułu umowy ubezpieczenia zawartej na podstawie niniejszych OWU, a także w razie złożenia roszczenia przez poszkodowaną Osobę trzecią:
  - 1) Ubezpieczający jest zobowiązany:
    - a) użyć dostępnych mu środków w celu ratowania przedmiotu ubezpieczenia, zapobieżenia Szkodzie lub zmniejszenia jej rozmiarów,
    - b) niezwłocznie, nie później jednak niż w terminie **7 dni** zawiadomić Ubezpieczyciela,
    - c) starać się o ustalenie świadków Wypadku, jego przyczyn i przebiegu oraz sporządzić protokolarne ustalenie jego okoliczności,
    - d) niezwłocznie zawiadomić policję, jeżeli istnieje podejrzenie, że utrata, zniszczenie lub uszkodzenie przedmiotu ubezpieczenia nastąpiły w wyniku przestępstwa lub wykroczenia,
    - e) udzielić Ubezpieczycielowi lub powołanym przez Ubezpieczyciela ekspertom wszelkich wyjaśnień i udostępnić wszelkie dokumenty, które mogą okazać się niezbędne do ustalenia okoliczności, przyczyn i przebiegu powstania Szkody, odpowiedzialności Ubezpieczyciela oraz określenia wysokości odszkodowania, w tym powiadomić Ubezpieczyciela o fakcie wielokrotnego ubezpieczenia, o którym mowa w § 24 ust. 11,
    - f) udostępnić pełną dokumentację księgową ubezpieczonego mienia,
    - g) w przypadku Szkody przekazać Ubezpieczycielowi wykaz mienia objętego ochroną ubezpieczeniową w podziale na Miejsca ubezpieczenia wskazane w Polisie, zawierający w szczególności nazwę, datę i określenie dokumentu stwierdzającego jego nabycie oraz sumę ubezpieczenia określoną dla poszczególnych pozycji/elementów wykazu,
      - z zastrzeżeniem uzasadnionych działań podjętych w celu zabezpieczenia mienia lub zapobieżenia powiększania się rozmiarów Szkody, Ubezpieczający zobowiązany jest do zachowania stanu faktycznego spowodowanego Zdarzeniem losowym do czasu rozpoczęcia przez Ubezpieczyciela inspekcji bądź oględzin lub otrzymania zgody Ubezpieczyciela na przystąpienie do usuwania skutków Szkody,
    - h) pozostawić uszkodzone lub zniszczone mienie bez dokonywania w nim zmian do czasu przeprowadzenia oględzin przez przedstawiciela Ubezpieczyciela, chyba że dokonanie zmian jest uzasadnione koniecznością zabezpieczenia mienia pozostałego po Szkodzie lub zmniejszenia rozmiaru Szkody albo Ubezpieczyciel nie przeprowadził oględzin w uzgodnionym terminie z Ubezpieczonym,

- 2) przedstawiciele Ubezpieczyciela są upoważnieni do wejścia na teren lokalizacji, w której Ubezpieczony prowadzi działalność oraz inspekcji obiektów, w których wydarzyła się Szkoda, a także do zabezpieczenia lub zatrzymania uszkodzonego mienia (nie dotyczy odpowiedzialności cywilnej za Szkodę w mieniu) w celu przeprowadzenia postępowania likwidacyjnego.
3. Jeżeli Ubezpieczający z winy umyślnej lub rażącego niedbalstwa nie dopełni obowiązku określonego w ust. 2 pkt 1 lit. a) powyżej, Ubezpieczyciel jest wolny od odpowiedzialności za Szkodę powstałą z tego powodu. Jeżeli Ubezpieczający z winy umyślnej lub rażącego niedbalstwa nie dopełni obowiązku określonego w ust. 2 pkt 1 lit. b) powyżej, Ubezpieczyciel może odpowiednio zmniejszyć odszkodowanie, jeżeli przyczyniło się to do zwiększenia Szkodę lub uniemożliwiło Ubezpieczycielowi ustalenie okoliczności i skutków Zdarzenia losowego.
4. W razie niedopełnienia przez Ubezpieczającego z winy umyślnej lub rażącego niedbalstwa obowiązków wymienionych w ust. 1 lub ust. 2 pkt 1 lit. c)-h) powyżej, Ubezpieczyciel może odmówić wypłaty odszkodowania w całości lub w części, jeżeli niedopełnienie obowiązków miało istotny wpływ na zwiększenie rozmiarów Szkodę lub ustalenie wysokości odszkodowania, bądź uniemożliwiło ustalenie okoliczności powstania Szkodę.
5. Jeżeli Ubezpieczający jest osobą fizyczną prowadzącą we własnym imieniu działalność gospodarczą lub zawodową, postanowienia zawarte w ust. 4 dotyczą również niedopełnienia obowiązków przez osoby, z którymi Ubezpieczający pozostaje we wspólnym gospodarstwie domowym lub za które ponosi odpowiedzialność.
6. W razie objęcia ochroną ubezpieczeniową odpowiedzialności cywilnej Ubezpieczającego, Ubezpieczający jest zobowiązany niezwłocznie zawiadomić Ubezpieczyciela o fakcie wszczęcia przeciwko niemu postępowania karnego, karno-administracyjnego lub wszelkich innych postępowań sądowych bądź administracyjnych, jak również o wystąpieniu przez Poszkodowanego z roszczeniem odszkodowawczym na drodze przedsądowej i sądowej. W przypadku zapadnięcia nieprawomocnego orzeczenia rozstrzygającego sprawę co do istoty Ubezpieczający zobowiązany jest niezwłocznie, ale nie później niż w terminie 3 dni od wydania takiego orzeczenia, poinformować Ubezpieczyciela o tym fakcie oraz niezwłocznie, ale nie później niż w terminie 3 dni od otrzymania, dostarczyć Ubezpieczycielowi nieprawomocne orzeczenie wraz z uzasadnieniem, o ile zostało sporządzone w celu umożliwienia podjęcia przez Ubezpieczyciela odpowiednich kroków prawnych.

§ 8. TRYB DOCHODZENIA ROSZCZEŃ

1. W razie zaistnienia zdarzenia, które spowodowało powstanie Szkodę, Ubezpieczający zawiadomi o tym fakcie Ubezpieczyciela w terminie 7 dni.
2. Ubezpieczający zobowiązany jest dostarczyć Ubezpieczycielowi dokumenty niezbędne do rozpatrzenia wniosku o wypłatę odszkodowania lub świadczenia oraz przedstawić wyliczenie rozmiaru Szkodę. Wysokość kosztów naprawy powinna być udokumentowana rachunkiem wykonawcy lub kalkulacją Poszkodowanego, który Szkodę usunął własnymi siłami. Ubezpieczycielowi przysługuje prawo weryfikacji przedłożonych przez Ubezpieczającego rachunków, kosztorysów, kalkulacji i innych dokumentów związanych z ustaleniem rozmiaru Szkodę.
3. Na podstawie zawiadomienia Ubezpieczyciel przygotowuje i przekazuje Ubezpieczającemu wykaz dokumentów i informacji niezbędnych do ustalenia zakresu odpowiedzialności oraz wysokości Szkodę i odszkodowania. W razie powstania Szkodę w mieniu objętych ochroną ubezpieczeniową, na podstawie powyższego wykazu oraz zgodnie z postanowieniami niniejszych OWU, Ubezpieczający jest uprawniony do sporządzenia i przesłania do Ubezpieczyciela na własny koszt wstępnego obliczenia poniesionych szkód. Ubezpieczyciel zastrzega sobie prawo żądania dokumentacji uzupełniającej, jeżeli na podstawie otrzymanych informacji nie będzie możliwa ocena zaistniałej sytuacji.
4. W razie konieczności wizyty przedstawiciela Ubezpieczyciela w miejscu powstania Szkodę Ubezpieczający lub poszkodowana Osoba trzecia zostanie niezwłocznie poinformowana o takim fakcie.
5. Na podstawie przedłożonych dokumentów oraz zebranych informacji Ubezpieczyciel przekazuje Ubezpieczającemu lub poszkodowanej Osobie trzeciej stanowisko dotyczące swojej odpowiedzialności, a w razie uznania roszczenia – również wysokości Szkodę oraz wysokości przyznanego odszkodowania.
6. Przy ustalaniu rozmiaru Szkodę nie uwzględnia się:
  - 1) wartości niematerialnych, naukowych, kolekcjonerskich, zabytkowych, historycznych, pamiątkowych lub artystycznych,
  - 2) podatku od towarów i usług podlegającego odliczeniu zgodnie z obowiązującymi przepisami, chyba że suma ubezpieczenia została ustalona w wysokości obejmującej podatek od towarów i usług.
7. Postanowienia niniejszego paragrafu nie zwalniają Ubezpieczającego z obowiązku podjęcia działań określonych w § 7 ust. 2 powyżej.
8. Jeżeli Ubezpieczający lub poszkodowana Osoba trzecia nie zgadza się ze stanowiskiem Ubezpieczyciela, o którym mowa w ust. 5 niniejszego paragrafu, może w ciągu 30 dni zgłosić na piśmie wniosek o ponowne rozpatrzenie sprawy do Ubezpieczyciela. Od decyzji Ubezpieczyciela, Ubezpieczającemu lub poszkodowanej Osobie trzeciej przysługuje możliwość odwołania się do sądu powszechnego wskazanego w ust. 9-10 poniżej.
9. O ile nie umówiono się inaczej, prawem właściwym dla umowy ubezpieczenia jest prawo Rzeczypospolitej Polskiej.
10. Powództwo o roszczenia wynikające z umów ubezpieczenia można wytoczyć według przepisów o właściwości ogólnej albo przed sąd właściwy dla miejsca zamieszkania lub siedziby Ubezpieczającego, Ubezpiezonego lub uprawnionego z umowy ubezpieczenia.

§ 9. WYPŁATA ODSZKODOWANIA LUB ŚWIADCZENIA

1. Ubezpieczyciel wypłaci odszkodowanie w ciągu 30 dni od dnia otrzymania zawiadomienia o Szkodzie. Gdyby wyjaśnienie okoliczności koniecznych do ustalenia odpowiedzialności Ubezpieczyciela lub wysokości należnego odszkodowania okazało się niemożliwe w powyższym terminie, Ubezpieczyciel wypłaci odszkodowanie najpóźniej w ciągu 14 dni od dnia, w którym przy zachowaniu należytej staranności wyjaśnienie tych okoliczności było możliwe, z zastrzeżeniem, że jeśli na podstawie przedłożonych przez Ubezpieczającego dokumentów możliwe będzie określenie bezspornej części odszkodowania, zostanie ona wypłacona w terminie 30 dni od dnia otrzymania zawiadomienia o Szkodzie.
2. Wypłata odszkodowania powoduje zmniejszenie odpowiednio sumy ubezpieczenia/limitu odpowiedzialności lub sumy gwarancyjnej/limitu odpowiedzialności ustalonej w umowie ubezpieczenia lub w Klauzuli dodatkowej.
3. Po wypłacie odszkodowania, na wniosek Ubezpieczającego i za zgodą Ubezpieczyciela suma ubezpieczenia/limit odpowiedzialności lub suma gwarancyjna/limit odpowiedzialności może zostać uzupełniona do poprzedniej wysokości za opłatą dodatkowej składki.

§ 10. REGRES UBEZPIECZENIOWY

1. Z dniem zapłaty odszkodowania, roszczenia przysługujące Ubezpieczającemu przeciwko Osobie trzeciej odpowiedzialnej za Szkodę przechodzą z mocy prawa na Ubezpieczyciela do wysokości zapłaconego odszkodowania. Jeżeli Ubezpieczyciel pokrył tylko część Szkoły, Ubezpieczającemu przysługuje, co do pozostałej części, pierwszeństwo zaspokojenia przed roszczeniem Ubezpieczyciela.
2. Nie przechodzą na Ubezpieczyciela roszczenia Ubezpieczającego przeciwko osobom, z którymi Ubezpieczający pozostaje we wspólnym gospodarstwie domowym lub która jest Pracownikiem Ubezpieczającego, chyba że osoba ta wyrządziła Szkodę umyślnie.
3. Ubezpieczający zobowiązany jest udzielić Ubezpieczycielowi, zarówno przed wypłatą, jak i po wypłacie odszkodowania, pomocy przy dochodzeniu roszczeń regresowych wobec Osób trzecich odpowiedzialnych za Szkodę.
4. Jeżeli Ubezpieczający bez zgody Ubezpieczyciela zrzekł się w całości lub części roszczenia przeciwko osobie odpowiedzialnej za Szkodę, Ubezpieczyciel odmówi wypłaty odszkodowania lub je odpowiednio zmniejszy, jeżeli powyższe naruszenie uniemożliwiło skuteczne dochodzenie przez Ubezpieczyciela roszczeń regresowych. Jeżeli takie zrzeczenie zostało ujawnione po wypłacie odszkodowania, Ubezpieczyciel może żądać od Ubezpieczającego zwrotu wypłaconego odszkodowania.

§ 11. POSTANOWIENIA DODATKOWE

1. Wszelkie zmiany umowy ubezpieczenia oraz jej wypowiedzenie i odstąpienie wymagają zachowania formy pisemnej.
2. Wszelkie dokumenty, składane w związku z zawarciem i wykonaniem umowy ubezpieczenia, powinny być sporządzone w języku polskim lub przetłumaczone na język polski na koszt strony składającej dany dokument.
3. Ubezpieczyciel i Ubezpieczający są zobowiązani niezwłocznie informować drugą stronę o zmianie siedziby i adresu, lecz nie później niż **7 dni** od dokonania takiej zmiany. Strony ponoszą pełną odpowiedzialność za naruszenie powyższego obowiązku.
4. W umowie ubezpieczenia strony mogą postanowić, że zawiadomienia i oświadczenia składane przez strony umowy będą dostarczane drugiej stronie za pomocą listu elektronicznego (e-mail), wiadomości tekstowej (SMS) lub telefonu, odpowiednio na: wskazany przez strony adres poczty elektronicznej, numer infolinii Ubezpieczyciela lub numer telefonu komórkowego lub stacjonarnego wskazany przez Ubezpieczającego, z wyłączeniem decyzji o odszkodowaniu, która wymaga zachowania formy pisemnej.

§ 12. POSTANOWIENIA KOŃCOWE

1. Do umów ubezpieczenia zawieranych na podstawie niniejszych OWU stosuje się prawo polskie.
2. W sprawach nieuregulowanych w niniejszych OWU lub niezgodzonych dodatkowo mają zastosowanie odpowiednie przepisy Kodeksu Cywilnego (Dz. U. z 1964 r. Nr 16, poz. 93 z późn. zm.), Ustawy o działalności ubezpieczeniowej z 22 maja 2003 r. (t.j. Dz. U. z 2013 r., poz. 950 z późn. zm.) oraz inne obowiązujące akty prawne.
3. Skargi i zażalenia mogą być składane przez Ubezpieczającego lub uprawnionego z umowy ubezpieczenia w formie pisemnej do Ubezpieczyciela.
4. Po rozpatrzeniu skarg i zażaleń, o których mowa w ust. 3 powyżej, pisemne stanowisko Ubezpieczyciela przesyłane jest w terminie 30 dni kalendarzowych wnoszącemu skargę lub zażalenie na adres wskazany w skardze lub zażaleniu.
5. Niniejsze Ogólne Warunki Ubezpieczenia wchodzi w życie w dniu 2 lutego 2015 r. i mają zastosowanie do umów ubezpieczenia zawieranych począwszy od tej daty.

ROZDZIAŁ 2. UBEZPIECZENIE MIENIA

DZIAŁ 1. POSTANOWIENIA OGÓLNE

§ 13. POSTANOWIENIA WSTĘPNE

1. Ubezpieczyciel obejmuje ochroną ubezpieczeniową mienie, pod warunkiem że jest:
  - 1) wykorzystywane w związku z prowadzoną działalnością,
  - 2) ewidencjonowane zgodnie z obowiązującymi przepisami podatkowymi i finansowo-księgowymi,
  - 3) stanowi własność Ubezpieczającego lub znajduje się w jego posiadaniu na podstawie innego tytułu prawnego.
2. Umowa ubezpieczenia jest zawierana w następującym zakresie:
  - 1) **mienię od Pożaru i innych Zdarzeń losowych,**
  - 2) **mienię od Kradzieży z włamaniem i Rozboju.**
3. Odszkodowanie obejmuje udokumentowane i uzasadnione koszty:
  - 1) **powstałe wskutek zastosowania wszelkich dostępnych środków w celu zmniejszenia Szkody** objętej zakresem ubezpieczenia w ubezpieczonym mieniu **oraz zabezpieczenia ubezpieczonego mienia bezpośrednio zagrożonego Szkodą**, jeżeli środki te były celowe, chociażby okazały się nieskuteczne – **w granicach sumy ubezpieczenia,**
  - 2) **uprzątnięcia pozostałości po Szkodzie, łącznie z kosztami rozbiórki i demontażu części niezdatnych do użytku, ich wywozem, składowaniem lub utylizacją** – w granicach limitu odpowiedzialności w wysokości **10% wartości Szkody**; w żadnym wypadku nie będą pokrywane koszty związane z usunięciem zanieczyszczeń gleby lub wody i ich przywróceniem do stanu jak przed dniem zaistnienia Zdarzenia losowego,
  - 3) **napraw prowizorycznych** ubezpieczonego mienia dotkniętego Szkodą, jeżeli stanowią część napraw ostatecznych i nie zwiększają całkowitej wysokości Szkody – **w granicach sumy ubezpieczenia,**
  - 4) **poszukiwania przyczyn Szkody** – w granicach limitu odpowiedzialności w wysokości **1% sumy ubezpieczenia, nie więcej niż 10 000 PLN** na wszystkie Szkody w okresie ubezpieczenia.
4. Ubezpieczone mienie objęte jest także ochroną, w granicach sumy ubezpieczenia, od Szkód powstałych bezpośrednio wskutek:
  - 1) **akcji gaśniczej, ratowniczej, wyburzenia lub odgruzowania,** prowadzonych w związku z wystąpieniem Zdarzeń losowych objętych zakresem ubezpieczenia,
  - 2) **zanieczyszczenia lub Skażenia** spowodowanego wystąpieniem Zdarzeń losowych objętych zakresem ubezpieczenia.
5. Na wniosek Ubezpieczającego i za opłatą dodatkowej składki do umowy ubezpieczenia mienia mogą zostać włączone Klauzule dodatkowe, zgodnie z Załącznikiem nr 2 do niniejszych OWU.

§ 14. MIEJSCE UBEZPIECZENIA

1. Ubezpieczane mienie pozostaje objęte ochroną ubezpieczeniową na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w miejscu wskazanym w Polisie, z zastrzeżeniem że:
  - 1) **Wartości pieniężne w czasie transportu** – również w innym miejscu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, związanym z wykonywanym transportem tych wartości,
  - 2) **Maszyny i Urządzenia przenośne oraz Środki obrotowe**, które ze względu na swoje przeznaczenie są wykorzystywane do świadczenia usług przez Ubezpieczającego poza Miejscem ubezpieczenia wskazanym w Polisie, Ubezpieczyciel obejmuje ochroną ubezpieczeniową na terenie Rzeczypospolitej Polskiej (w takim samym zakresie jak w Miejscu ubezpieczenia wskazanym w Polisie), za wyjątkiem:
    - a) szkód powstałych w trakcie transportu (przenoszenia lub przewożenia), załadunku na środek transportu lub rozładunku ze środka transportu, przy czym za pojęcie:
      - **załadunek** – uważa się ogół czynności wykonywanych bezpośrednio przed rozpoczęciem przewozu w miejscu nadania, mających na celu umieszczenie przygotowanego do przewozu mienia na lub wewnątrz środka transportu,
      - **rozładunek** – uważa się ogół czynności wykonywanych po zakończeniu przewozu w miejscu przeznaczenia, mających na celu wyjęcie mienia ze środka transportu,
    - b) szkód powstałych w mieniu znajdującym się na/w środku transportu,
    - c) szkód powstałych w wyniku zabezpieczenia mienia niezgodnie z postanowieniami dotyczącymi minimalnych wymogów zabezpieczenia mienia określonych w § 25 OWU,
    - d) szkód w mieniu uszkodzonym lub zdekompletowanym,
    - e) szkód podczas dokonywania wszelkich napraw,
    - f) szkód w mieniu użytkowanym niezgodnie z przeznaczeniem lub instrukcją użytkownika,
    - g) Sprzętu elektronicznego, chyba że elektroniczne części stanowią integralną część Maszyny lub Urządzenia objętych ubezpieczeniem w ramach ubezpieczenia mienia,

2. Mienie pozostaje objęte ochroną ubezpieczeniową w zakresie ubezpieczonych Zdarzeń losowych także:
  - 1) w lokalizacji, do której zostało przeniesione z Miejsca ubezpieczenia,
  - 2) w trakcie przenoszenia (przewożenia),w związku z bezpośrednim narażeniem na powstanie Szkody objętej ochroną ubezpieczeniową, zgodnie z OWU w Miejscu ubezpieczenia wskazanym w Polisie.

§ 15. PRZEDMIOT UBEZPIECZENIA

1. Ochroną ubezpieczeniową Ubezpieczyciel obejmuje mienie wchodzące w skład następujących kategorii mienia:
  - 1) **Budynki, Budowle, Lokale** – wyłącznie w zakresie ubezpieczenia mienia od Pożaru i innych Zdarzeń losowych,
  - 2) **Maszyny, Urządzenia, Wyposażenie,**
  - 3) **Mienie Osób trzecich,**
  - 4) **Nakłady adaptacyjne,**
  - 5) **Środki obrotowe,**
  - 6) **Wartości pieniężne,**z zastrzeżeniem wyłączeń określonych w ust. 3-4 poniżej.
2. Kategorie mienia objęte ochroną ubezpieczeniową pozostają wyszczególnione w Polisie.
3. Ubezpieczyciel nie obejmuje ochroną ubezpieczeniową następującego mienia:
  - 1) należącego do lub użytkowanego przez Przedsiębiorców prowadzących działalność wymienioną w Załączniku nr 1 niniejszych OWU,
  - 2) muzeów, skansenów oraz mienia w nich zgromadzonego,
  - 3) znajdującego się pod ziemią,
  - 4) upraw roślinnych, drzew, krzewów, zwierząt,
  - 5) gruntów, rzek, naturalnych zbiorników wodnych,
  - 6) pojazdów podlegających obowiązkowi rejestracji (w tym ciągników rolniczych) wraz z naczepami i przyczepami, chyba że stanowią one fabrycznie nowe Środki obrotowe lub fabrycznie nowe Mienie Osób trzecich,
  - 7) taboru kolejowego, statków powietrznych i wodnych oraz mienia poza lądem – platformy wiertnicze, kable podmorskie oraz wszelkiego mienia znajdującego się na wodach stojących i płynących,
  - 8) obiektów inżynierskich, w tym: mostów, estakad, wiaduktów, pirsów, doków, nabrzeży, kanałów, rowów, wykopów, tuneli, rurociągów,
  - 9) o charakterze zabytkowym, artystycznym lub unikatowym oraz przedmiotów o wartości kolekcjonerskiej, eksponatów, a także wszelkiego rodzaju dzieł sztuki,
  - 10) automatów wrzutowych na monety, automatów do gier, automatów do wydawania i rozmienniania pieniędzy wraz z ich zawartością,
  - 11) automatów vendingowych („vending” automaty) wraz z mechanizmem wrzutowym stanowiącym integralną część automatu oraz znajdującego się w nich mienia, chyba że automaty te znajdują się w ubezpieczonym Lokalu, zabezpieczonym zgodnie z postanowieniami § 25 OWU, jednakże z wyłączeniem mienia (w tym Wartości pieniężnych) znajdującego się w tych automatach,
  - 12) elementów pasa drogowego dróg publicznych,
  - 13) kurników, ferm drobiowych (w tym wylęgarni drobiu) lub zwierząt futerkowych, hodowli zwierząt oraz znajdującego się w nich jakiegokolwiek mienia,
  - 14) akt, dokumentów, planów, projektów, rysunków, wzorów, prototypów, rękopisów, pieczętek,
  - 15) namiotów (w tym namiotów / tuneli foliowych), szklarni, oranżerii oraz mienia w nich zlokalizowanego,
  - 16) budynków i budowli przeznaczonych do rozbiórki oraz znajdującego się w nich mienia,
  - 17) Maszyn, Urządzeń, Wyposażenia przeznaczonego do likwidacji przed powstaniem Szkody,
  - 18) tymczasowych obiektów budowlanych oraz znajdującego się w nich mienia, tj. obiektów przeznaczonych do czasowego użytkowania w okresie krótszym od jego trwałości technicznej, przewidzianych do przeniesienia w inne miejsce lub rozbiórki, a także obiektów budowlanych niepołączonych trwale z gruntem, tj.: kioski uliczne, pawilony sprzedaży ulicznej i wystawowe, przekrycia namiotowe i powłoki pneumatyczne, urządzenia rozrywkowe, barakowozy, obiekty kontenerowe,
  - 19) budynków i budowli z bali drewnianych, w konstrukcji lekkiego szkieletu drewnianego lub krytych strzechą ze słomy lub trzciny lub gontem drewnianym oraz znajdującego się w nich mienia,
  - 20) budynków i budowli powstałych bez wymaganego zezwolenia oraz znajdującego się w nich mienia,
  - 21) Wyłączonego z eksploatacji przez okres dłuższy niż **60 dni** oraz znajdującego się w nich mienia, chyba że Ubezpieczyciel został o tym fakcie pisemnie powiadomiony i pisemnie potwierdził ochronę ubezpieczeniową,
  - 22) Środków obrotowych lub Mienia Osób trzecich z przekroczonym terminem ważności lub wycofanych z obrotu przed powstaniem Szkody,
  - 23) którego nabycie nie jest potwierdzone dowodami zakupu,
  - 24) dla którego pisemne dowody zakupu są wystawione przez podmioty gospodarcze nieprowadzące działalności w chwili wystawienia tych dokumentów,

- 25) którego zakup potwierdzony jest fałszywymi dowodami,
  - 26) elektrowni (siłowni) wiatrowych, chyba że energia pozyskiwana wytwarzana jest wyłącznie na potrzeby własne,
  - 27) silosów i magazynów zbożowych oraz znajdującego się w nich mienia,
  - 28) targowisk, straganów oraz znajdującego się w nich mienia,
  - 29) weksli, czeków, kart płatniczych lub innych elektronicznych instrumentów płatniczych,
  - 30) broni, amunicji, prochu strzelniczego, materiałów wybuchowych i pirotechnicznych, detonatorów, sygnalizatorów, rakiet świetlnych oraz fajerwerków, z wyłączeniem sklepów sprzedających fajerwerki sezonowo jako uzupełnienie asortymentu podstawowego,
  - 31) budynków lub budowli, w których magazynowane są fajerwerki, materiały wybuchowe i pirotechniczne,
  - 32) środków odurzających, substancji psychotropowych, „dopalaczy”,
  - 33) portów morskich, lotnisk,
  - 34) będącego w posiadaniu aeroklubów,
  - 35) będącego w posiadaniu auto-złomów i punktów kasacji pojazdów, z wyłączeniem Budynków, Budowli, Lokali, Maszyn, Urządzeń i Wyposażenia,
  - 36) pól namiotowych i kempingowych,
  - 37) sortowni i składowisk odpadów,
  - 38) mienia, w odniesieniu do którego toczy się postępowanie upadłościowe oraz mienia zajętego przez uprawnione organy władzy państwowej i samorządowej,
  - 39) mienia, które niezgodnie ze swoim przeznaczeniem lub warunkami przechowywania znajdowało się na wolnym powietrzu oraz mienia składowanego niezgodnie z wymaganiami producenta lub dostawcy,
  - 40) kościołów i innych obiektów sakralnych,
  - 41) wykorzystywanego do produkcji świec i zniczy oraz budynków, budowli i lokali, w których prowadzona jest ww. produkcja,
  - 42) programów komputerowych (oprogramowania) niebędących Środkami obrotowymi,
  - 43) zewnętrznych nośników danych oraz zapisanych danych,
  - 44) mienia pracowniczego rozumianego jako mienie osobistego użytku Pracowników Ubezpieczającego, które znajduje się w miejscu pracy.
4. Ubezpieczyciel dodatkowo nie obejmuje ochroną ubezpieczeniową Budynków, Budowli, Lokali oraz znajdującego się w nich mienia, a także Maszyn, Urządzeń i Wyposażenia w trakcie budowy, montażu, demontażu, przebudowy, remontu.
5. Wyłączenie wskazane w ust. 4 powyżej może ulec modyfikacji w celu dostosowania do specyfiki prowadzonej działalności lub posiadanego mienia poprzez zastosowanie wybranej Klauzuli dodatkowej, wskazanej w Załączniku nr 2 do OWU, w takim zakresie, w jakim wynika to z postanowień tej Klauzuli.

DZIAŁ 2. UBEZPIECZENIE MIENIA OD POŻARU I INNYCH ZDARZEŃ LOSOWYCH

§ 16. ZAKRES UBEZPIECZENIA

1. Ubezpieczyciel obejmuje ochroną ubezpieczeniową Szkody powstałe w przedmiocie ubezpieczenia, w Miejscu ubezpieczenia i w trakcie okresu odpowiedzialności Ubezpieczyciela, bezpośrednio w wyniku zaistnienia któregośkolwiek z następujących Zdarzeń losowych:
  - 1) Pożar,
  - 2) Uderzenie pioruna,
  - 3) Wybuch,
  - 4) Upadek statku powietrznego,
  - 5) Deszcz,
  - 6) Dym i sadza,
  - 7) Fala uderzeniowa,
  - 8) Grad,
  - 9) Lawina,
  - 10) Osuwanie się ziemi,
  - 11) Przepięcie,
  - 12) Silny wiatr,
  - 13) Śnieg lub Lód,
  - 14) Trzęsienie ziemi,
  - 15) Uderzenie pojazdu,
  - 16) Upadek drzew lub innych przedmiotów,
  - 17) Zalanie,
  - 18) Zapadanie się ziemi.

§ 17. ROZSZERZENIA ZAKRESU UBEZPIECZENIA MIENIA OD POŻARU I INNYCH ZDARZEŃ LOSOWYCH

1. Na wniosek Ubezpieczającego i za opłatą dodatkowej składki ubezpieczenie mienia od Pożaru i innych Zdarzeń losowych może zostać rozszerzone o **Powódź**.

§ 18. WYŁĄCZENIA ZAKRESOWE

1. Ubezpieczyciel nie ponosi odpowiedzialności za szkody:
  - 1) powstałe w następstwie: umyślnego działania lub zaniechania, albo rażącego niedbalstwa Ubezpieczającego lub jego Reprezentantów, chyba że w razie rażącego niedbalstwa zapłata odszkodowania odpowiada w danych okolicznościach względem słuszności,
  - 2) spowodowane wybuchami wywołanymi przez Ubezpieczającego do celów produkcyjnych lub eksploatacyjnych,
  - 3) będące wynikiem Skażenia lub zanieczyszczenia ubezpieczonego mienia w procesie produkcyjnym lub przetwórczym, lub uszlachetniającym, w tym: na skutek połączenia, przetworzenia lub ulepszenia, jakimikolwiek odpadami przemysłowymi lub produktami ubocznymi, niezależnie od tego, czy Ubezpieczający jak również osoby, za które ponosi odpowiedzialność, posiadały, powinny lub mogły posiadać wiedzę o takim fakcie,
  - 4) powstałe w ubezpieczonym mieniu w związku z poddawaniem go w procesie technologicznym działaniu ognia lub ciepła technologicznego albo w związku z wytwarzaniem lub przekazywaniem przez nie w procesie technologicznym ognia lub ciepła technologicznego,
  - 5) powstałe w ubezpieczonym mieniu na skutek dymów, oparów lub innych wzywów powstałych w trakcie prowadzenia przez Ubezpieczającego procesów technologicznych,
  - 6) powstałe w wyniku wybuchu, który miał miejsce w komorze spalania silnika spalinowego,
  - 7) powstałe wskutek gnicia, utraty wagi, skurczenia, wyparowania, zmian w kolorze, fakturze, wykończeniu lub zapachu, zagrzybienia i przemarzania ścian bez względu na przyczynę zagrzybienia lub przemarzania,
  - 8) powstałe wskutek powolnego i systematycznego niszczenia przedmiotu ubezpieczenia, w tym: z powodu nieszczelności urządzeń wodno-kanalizacyjnych, grzewczych lub technologicznych, podsiąkania fundamentów lub murów wskutek działania wód gruntowych i opadowych (chyba że są skutkiem Powodzi i zakres ubezpieczenia został rozszerzony o Powódź) oraz oddziaływania wilgotnego i suchego powietrza, gwałtownych zmian temperatury lub wilgotności powietrza,
  - 9) spowodowane przez Śnieg lub Lód, Deszcz, Grad lub Zalanie, jeśli do powstania Szkody przyczynił się zły stan dachu, rynien lub rur spustowych, brak lub nienależyte zabezpieczenie otworów dachowych lub okiennych albo innych elementów Budynku, o ile obowiązek ich konserwacji lub zabezpieczenia, utrzymania dobrego stanu technicznego Budynku spoczywał na Ubezpieczającym lub Ubezpieczonym; wyłączenie to nie dotyczy Szkód w mieniu znajdującym się w pomieszczeniach najętych, jeżeli do obowiązków Ubezpieczającego lub Ubezpieczonego nie należało dbanie o dobry stan techniczny lub dokonywanie konserwacji lub zabezpieczeń, o których mowa powyżej, i jeżeli Ubezpieczający lub Ubezpieczony do dnia powstania Szkody nie wiedział o istniejących zaniedbaniach w tym zakresie lub też o nich wiedział i wzywał wynajmującego do ich usunięcia,
  - 10) wynikające z korozji, kawitacji, procesów oksydacyjnych,
  - 11) wynikające z naturalnego zużycia lub starzenia się ubezpieczonego mienia w związku z jego normalnym użytkowaniem lub eksploatacją, a także szkody o charakterze wyłącznie estetycznym, nieograniczające w żaden sposób funkcjonalności,
  - 12) wynikające z negatywnego oddziaływania warunków atmosferycznych w odniesieniu do mienia, które niezgodnie ze swym przeznaczeniem i zaleceniami producenta co do warunków składowania lub eksploatacji znajdowało się na wolnym powietrzu,
  - 13) powstałe w wyniku Deszczu lub Powodzi, Zalania w Środkach obrotowych lub Mieniu Osób trzecich, w przypadku składowania na paletach, półkach, stelażach lub w inny sposób niżej niż 10 cm nad podłogą znajdującą się niżej niż poziom gruntu, chyba że do Szkody doszło w wyniku bezpośredniego działania wody lub innej cieczy na to mienie z góry,
  - 14) powstałe w wyniku niewyjaśnionego zniknięcia lub których powstanie zostało ujawnione dopiero podczas przeprowadzania inwentaryzacji,
  - 15) powstałe w wyniku zmian i wahań w poziomie wody gruntowej (chyba że są skutkiem Deszczu lub Powodzi i zakres ubezpieczenia został rozszerzony o Powódź),
  - 16) powstałe wskutek wad projektowych, materiałowych, konstrukcyjnych, złego wykonania lub błędów w produkcji, w tym wad ukrytych, chyba że w ich następstwie wystąpiło Zdarzenie losowe objęte zakresem ubezpieczenia, wówczas Ubezpieczyciel ponosi odpowiedzialność wyłącznie za skutki takiego Zdarzenia,
  - 17) powstałe wskutek nieprzestrzegania przez Ubezpieczającego powszechnie obowiązujących przepisów dotyczących ochrony osób i mienia, w tym: przepisów prawa budowlanego, prawa pracy, ochrony przeciwpożarowej, ochrony środowiska, norm dotyczących budowy i eksploatacji maszyn i urządzeń technicznych,
  - 18) powstałe wskutek zabezpieczenia mienia niezgodnie z postanowieniami dotyczącymi minimalnych wymogów zabezpieczenia mienia, określonych w § 25 niniejszych OWU,
  - 19) powstałe wskutek Uderzenia pioruna lub Przepięcia – w bezpiecznikach, wkładkach topikowych, stycznikach, odgromnikach, czujnikach, żarówkach, lampach i grzejnych urządzeniach elektrycznych,
  - 20) w gotówce, której brak lub niedobór jest wynikiem błędu lub pomyłki Ubezpieczającego lub osób, za które ponosi on odpowiedzialność,
  - 21) powstałe podczas prowadzenia prac budowlanych lub montażowych,

- 22) stłuczenia, porysowania lub pęknięcia szyb lub innych przedmiotów stanowiących Środki obrotowe, Mienie Osób trzecich lub Środki trwałe, chyba że nastąpiły one jako rezultat zaistnienia innego Zdarzenia losowego objętego ochroną ubezpieczeniową.
2. Niektóre wyłączenia wskazane powyżej mogą ulec modyfikacji w celu dostosowania do specyfiki prowadzonej działalności lub posiadanego mienia poprzez włączenie wybranych Klauzul dodatkowych, wskazanych w Załączniku nr 2 do OWU i tylko w zakresie, w jakim wynika to z postanowień tych Klauzul.

DZIAŁ 3. UBEZPIECZENIE MIENIA OD KRADZIEŻY Z WŁAMANIEM I ROZBOJU

§ 19. ZAKRES UBEZPIECZENIA

1. Ubezpieczyciel odpowiada za Szkody polegające na utracie, uszkodzeniu lub zniszczeniu ubezpieczonego mienia, powstałe w okresie i Miejscu ubezpieczenia oraz będące bezpośrednim następstwem następujących Zdarzeń losowych:
  - 1) Kradzież z włamaniem,
  - 2) Rozbój.
2. W granicach sumy ubezpieczenia Ubezpieczyciel zwraca również Ubezpieczającemu koszty naprawy lub wymiany zniszczonych lub uszkodzonych wskutek dokonania lub usiłowania Kradzieży z włamaniem:
  - 1) części konstrukcyjnych Budynku, Budowli lub Lokalu, w tym: dach, stropy, ściany, drzwi, okna, podłogi,
  - 2) zabezpieczeń przeciwkradzieżowych Budynków, Budowli, Lokali oraz schowków lub urządzeń do przechowywania Wartości pieniężnych.
3. W odniesieniu do kradzieży z włamaniem bez wejścia sprawcy do ubezpieczonego Lokalu maksymalna odpowiedzialność Ubezpieczyciela ograniczona jest do wysokości **15%** łącznej sumy ubezpieczenia mienia od Kradzieży z włamaniem i Rozboju.
4. W odniesieniu do Wartości pieniężnych ochrona ubezpieczeniowa obejmuje Szkody powstałe w czasie Transportu Wartości pieniężnych, jednakże z wyłączeniem przewożenia środkami komunikacji publicznej/zbiorowej poza Lokalem bezpośrednio wskutek:
  - 1) Rozboju,
  - 2) wypadku środka transportu, Pożaru, Wybuchu, Uderzenia pioruna w pojazd, Silnego wiatru,
  - 3) śmierci lub uszkodzenia ciała lub rozstroju zdrowia osoby wykonującej transport/sprawującej pieczę nad transportowanymi Wartościami pieniężnymi, uniemożliwiających ochronę powierzonych Wartości pieniężnych.
5. Transporty:
  - 1) powinny być wykonywane samochodami,
  - 2) wykonywane pieszo dopuszczalne są w uzasadnionych przypadkach, gdy ze względu na odległość użycie samochodu jest nieuzasadnione i należy wykonywać je:
    - a) możliwie najkrótszą drogą,
    - b) z pominięciem miejsc odosobnionych lub uznawanych za niebezpieczne.
6. Maksymalna odpowiedzialność Ubezpieczyciela za Szkody w Wartościach pieniężnych wynosi **10 000 PLN** na jedno i na wszystkie zdarzenia w okresie ubezpieczenia, z zastrzeżeniem podlimitu w wysokości **2500 PLN** na jedno i na wszystkie zdarzenia w odniesieniu do kas fiskalnych, kaset stalowych lub pojemników bezpiecznych, nieprzymocowanych trwale do podłoża, ściany lub innego elementu konstrukcyjnego Budynku, w którym Wartości pieniężne się znajdują.
7. Przez użyte powyżej określenie rozumie się:
pojemnik bezpieczny – pojemnik wykonany ze stopu metali, używany w celu ochrony zawartości przed włamaniem.
8. Na wniosek Ubezpieczającego do umowy ubezpieczenia mienia od Kradzieży z włamaniem i Rozboju mogą zostać włączone Klauzule dodatkowe, wskazane w Załączniku nr 2 do OWU, niemniej tylko w takim zakresie, w jakim wynika to z postanowień poszczególnych Klauzul.

§ 20. WYŁĄCZENIA ZAKRESOWE

1. Ubezpieczyciel nie ponosi odpowiedzialności za szkody powstałe w następstwie:
  - 1) działania umyślnego lub rażącego niedbalstwa Ubezpieczającego, jego Reprezentantów lub jego Pracowników, chyba że w razie rażącego niedbalstwa zapłata odszkodowania odpowiada w danych okolicznościach względem słuszności,
  - 2) nieprzestrzegania przez Ubezpieczającego powszechnie obowiązujących przepisów dotyczących ochrony mienia, w tym: przepisów dotyczących warunków przechowywania i Transportu Wartości pieniężnych,
  - 3) zabezpieczenia mienia niezgodnie z postanowieniami dotyczącymi minimalnych wymogów zabezpieczenia mienia, określonych w § 25 poniżej,
  - 4) kradzieży z włamaniem Wartości pieniężnych, bez wejścia sprawcy do pomieszczenia.
2. Ochrona ubezpieczeniowa nie obejmuje także szkód w Wartościach pieniężnych powstałych podczas transportu wykonywanego środkami komunikacji publicznej/zbiorowej.

DZIAŁ 4. KLAUZULE DODATKOWE

§ 21. KLAUZULE DODATKOWE ROZSZERZAJĄCE ZAKRES UBEZPIECZENIA MIENIA

1. Na wniosek Ubezpieczającego i za opłatą dodatkowej składki umowa ubezpieczenia może zostać rozszerzona o Klauzule dodatkowe, wskazane w Załączniku nr 2 do OWU.
2. Limit odpowiedzialności w poszczególnych Klauzulach dodatkowych:
  - 1) wybierany jest przez Ubezpieczającego i wskazany w Polisie,
  - 2) nie może być wyższy niż suma ubezpieczenia mienia, do którego ma zastosowanie,
  - 3) nie może przekroczyć maksymalnej wysokości wskazanej w poszczególnych Klauzulach,
  - 4) jest limitem niezależnym od sumy ubezpieczenia,
  - 5) jest limitem na jedno i wszystkie zdarzenia w okresie ubezpieczenia.
3. Uzgodnienie przez strony rozszerzenia o którąkolwiek Klauzulę dodatkową nie powoduje zmian w postanowieniach umowy ubezpieczenia innych niż wskazane w danej Klauzuli, pozostałe warunki, wyłączenia i ograniczenia odpowiedzialności określone w OWU mają w pełni zastosowanie.
4. Niezależnie od wybranego zakresu ubezpieczenia mienia, o którym mowa w § 13 ust. 2 powyżej, ochrona ubezpieczeniowa jest rozszerzona o Klauzule dodatkowe wskazane poniżej, zgodnie z ich treścią określoną w Załączniku nr 2 do OWU oraz w granicach limitów odpowiedzialności Ubezpieczyciela na jedno i wszystkie zdarzenia w okresie ubezpieczenia:
  - 1) **Klauzula Przewłaszczenia na zabezpieczenie,**
  - 2) **Klauzula Zrzeczenia się prawa do regresu.**

DZIAŁ 5. POSTANOWIENIA WSPÓLNE DLA UBEZPIECZENIA MIENIA

§ 22. SUMA UBEZPIECZENIA/LIMIT ODPOWIEDZIALNOŚCI

1. Suma ubezpieczenia/limit odpowiedzialności wskazane w Polisie stanowią górną granicę odpowiedzialności Ubezpieczyciela dla wszystkich kategorii mienia objętych ubezpieczeniem w ramach danego ubezpieczenia mienia, tj.:
  - 1) **od Pożaru i innych Zdarzeń losowych,**
  - 2) **od Kradzieży z włamaniem i Rozboju,**z zastrzeżeniem, że Ubezpieczający deklaruje sumę ubezpieczenia dla każdego ubezpieczenia wymienionego powyżej oddzielnie.
2. Sumę ubezpieczenia ustala Ubezpieczający zgodnie z zasadami określonymi w ust. 4-6 poniżej.
3. Suma ubezpieczenia/limity odpowiedzialności **ulegają obniżeniu o kwoty wypłaconych odszkodowań**. Za zgodą Ubezpieczyciela i po opłaceniu dodatkowej składki sumy ubezpieczenia/limity odpowiedzialności mogą zostać uzupełnione do poprzedniej wysokości.
4. Jeżeli Ubezpieczający jest uprawniony do odliczania podatku od towarów i usług VAT naliczanego przy nabyciu mienia będącego przedmiotem ubezpieczenia, to wszelkie dane liczbowe dla tego mienia, o których mowa w niniejszych OWU, nie będą uwzględniały tego podatku.
5. Suma ubezpieczenia dla Budynków, Budowli, Lokali, Maszyn, Urządzeń i Wyposażenia może być określona przez Ubezpieczającego wg Wartości:
  - 1) **rzeczywistej,**
  - 2) **odtworzeniowej (nowej)** – pod warunkiem, że w dniu zgłoszenia do ubezpieczenia stopień Zużycia technicznego nie przekracza 50%,
  - 3) **księgowej brutto** – jeżeli stopień amortyzacji w dniu zgłoszenia do ubezpieczenia nie przekracza 50%.
6. Dla pozostałego mienia sumę ubezpieczenia stanowią:
  - 1) Środki obrotowe – cena zakupu lub koszt ich wytworzenia,
  - 2) Mienie Osób trzecich – Wartość rzeczywista (bez uwzględnienia prowizji lub marży, nie wyższa niż wartość oznaczona w dowodzie przyjęcia),
  - 3) Nakłady adaptacyjne – wartość odpowiadająca wydatkom poniesionym lub przewidywanym w okresie ubezpieczenia na remonty kapitalne, częściowe, wykończenie wewnątrz lub na prace adaptacyjne,
  - 4) Wartości pieniężne:
    - a) złoto, srebro, platyna, metale z grupy platynowców, kamienie szlachetne i półszlachetne, perły, bursztyny – wartość odpowiadająca cenie sprzedaży netto, tj. bez marży i prowizji,
    - b) wyroby z tych metali i kamieni szlachetnych lub półszlachetnych oraz z pereł i bursztynu – wartość odpowiadająca cenie ich zakupu lub kosztom wytworzenia,
    - c) gotówka i pozostałe Wartości pieniężne niewymienione powyżej – wartość nominalna (wartość nominalną waluty obcej przelicza się na PLN wg średniego kursu ogłoszonego przez NBP w dniu zawarcia umowy).

§ 23. SYSTEM UBEZPIECZENIA

- Umowa ubezpieczenia jest zawierana w Systemie na **pierwsze ryzyko** – suma ubezpieczenia odpowiada wysokości przewidywanej maksymalnej Szkody, która może powstać wskutek zajścia jednego Zdarzenia losowego, niezależnie od faktycznej, całkowitej wartości ubezpieczanego mienia, które jest obejmowane ochroną ubezpieczeniową. To oznacza że:
  - w ubezpieczeniu mienia od Pożaru i innych Zdarzeń losowych wszystkie kategorie mienia wymienione w § 15 ust. 1 powyżej obejmowane są ubezpieczeniem w Systemie na pierwsze ryzyko,
  - w ubezpieczeniu mienia od Kradzieży z włamaniem i Rozboju wszystkie kategorie mienia wymienione w § 15 ust. 1 pkt 2)-6) powyżej obejmowane są ubezpieczeniem w Systemie na pierwsze ryzyko.

§ 24. USTALENIE WYSOKOŚCI SZKODY I ODSZKODOWANIA

- Wysokość Szkody dla poszczególnego ubezpieczonego mienia określa się w granicach sumy ubezpieczenia lub odrębnie określonych przez strony w umowie limitów odpowiedzialności.
- Dla mienia ubezpieczonego **według Wartości odtworzeniowej (nowej)** za wysokość Szkody przyjmuje się:
  - w Budynkach, Budowlach, Lokalach:** niezbędny koszt odbudowy lub remontu w tym samym miejscu, z uwzględnieniem dotychczasowych technologii, konstrukcji i standardu wykończenia, przy zastosowaniu dotychczasowych wymiarów i materiałów, potwierdzonych rachunkiem wykonawcy lub kalkulacją Ubezpieczającego, powiększony o koszty zwykłego transportu i montażu,
  - w Maszynach, Urządzeniach, Wyposażeniu:** koszt naprawy, remontu, cena zakupu lub koszt wytworzenia nowego przedmiotu tego samego lub najbardziej zbliżonego rodzaju, typu, parametrów technicznych, mocy i jakości, powiększony o koszty zwykłego transportu i montażu.
- Dla mienia ubezpieczonego według **Wartości księgowej brutto** wysokość Szkody ustala się jak w ust. 2 powyżej, jednak całkowita wysokość Szkody nie może przekroczyć **Wartości księgowej brutto** danej pozycji ubezpieczonego mienia, zgodnie z ewidencją środków trwałych, a w przypadku Szkody częściowej – tej części Wartości księgowej brutto, która odpowiada procentowemu stopniowi uszkodzenia.
- Od wysokości Szkody ustalonej zgodnie z ust. 2 powyżej potrąca się Zużycie techniczne w przypadku:
  - ustalenia sumy ubezpieczenia według **Wartości rzeczywistej**,
  - innego mienia niż Sprzęt elektroniczny, którego Zużycie techniczne w dniu zgłoszenia do ubezpieczenia przekracza 50%,
  - kiedy Ubezpieczający odstąpił od odkupienia, odtworzenia (odbudowy) lub naprawy zniszczonego, utraconego lub uszkodzonego mienia. Powyższe postanowienie ma zastosowanie dla mienia, którego suma ubezpieczenia została określona wg Wartości odtworzeniowej (nowej) lub ewidencyjnej brutto.
- Dla pozostałego mienia podstawę określenia wysokości Szkody stanowi:
  - w Środkach obrotowych** – cena zakupu, koszt wytworzenia, koszt naprawy lub czyszczenia,
  - w Mieniu Osób trzecich** – koszt naprawy uszkodzonych przedmiotów z potrąceniem Zużycia technicznego lub Wartość rzeczywista (nie więcej jednak niż wartość oznaczona w dowodzie przyjęcia bez uwzględnienia prowizji i marży),
  - w Nakładach adaptacyjnych** – koszt odbudowy lub remontu w tym samym miejscu, z uwzględnieniem dotychczasowych wymiarów, konstrukcji i materiałów, potwierdzonych rachunkiem wykonawcy lub kalkulacją Ubezpieczającego,
  - w Wartościach pieniężnych:**
    - złoto, srebro, kamienie szlachetne i półszlachetne, perły, bursztyny, a także platyna i pozostałe metale z grupy platynowców – cena sprzedaży netto bez marży i prowizji, wyroby z tych metali, kamieni szlachetnych i półszlachetnych, pereł i bursztynu – cena ich zakupu, koszt wytworzenia lub koszt naprawy,
    - gotówka i pozostałe Wartości pieniężne niewymienione powyżej – wartość nominalna (wartość nominalną waluty obcej przelicza się na PLN według średniego kursu NBP, obowiązującego w dniu ustalenia wysokości odszkodowania).
- Ubezpieczyciel zastrzega sobie prawo weryfikacji wartości Szkody w odniesieniu do poszczególnych pozycji ubezpieczonego mienia oddzielnie, które uległo szkodzie, to jest: dla Budynków, Budowli i Lokali, Maszyn, Urządzeń i Wyposażenia – weryfikacja będzie przeprowadzona w odniesieniu do poszczególnych pozycji ewidencji środków trwałych lub wykazu mienia, o którym mowa w § 7 ust. 2 pkt 1) lit. g).
- Wysokość Szkody jest powiększana o koszty, o których mowa w § 13 ust. 3 i 4 niniejszych OWU. Przy ustalaniu wysokości Szkody:
  - nie uwzględnia się jakichkolwiek kosztów:
    - wynikających z braku części zamiennych lub materiałów potrzebnych do przywrócenia stanu istniejącego przed Szkodą,
    - związanych z koniecznością realizacji postanowień stosownego prawa dotyczącego konstrukcji i eksploatacji Budynków, Budowli, Maszyn i Urządzeń, prac naprawczych lub remontowych, które Ubezpieczający jest zobowiązany ponieść dodatkowo w związku ze zmianami jakichkolwiek przepisów prawa,
    - innowacji, modernizacji lub ulepszeń,
  - zmniejsza się odszkodowanie o wartość pozostałości, które mogą być przeznaczone do dalszego użytku, przeróbki lub sprzedaży,
  - odszkodowanie ustala się na podstawie Katalogów Nakładów Rzeczowych i Katalogów Nakładów Pracy oraz publikowanych cenników,

- 4) odszkodowanie określa się na podstawie cen z dnia ustalenia odszkodowania.
8. W razie zadeklarowania przez Ubezpieczającego sumy ubezpieczenia powyżej faktycznej wartości przedmiotu ubezpieczenia w dniu zawarcia umowy ubezpieczenia (przy uwzględnieniu rodzaju zadeklarowanej wartości będącej podstawą do ustalenia sumy ubezpieczenia) – **nadubezpieczenie** – Ubezpieczyciel odpowiada tylko do wysokości Szkody ustalonej według zasad określonych w niniejszych OWU.
9. W przypadku rozliczania Szkody w walucie obcej, do określenia jej wysokości stosuje się średni kurs NBP obowiązujący dla danej waluty w dniu ustalenia wysokości odszkodowania.
10. Odszkodowanie ustala się w kwocie odpowiadającej wysokości Szkody obliczonej zgodnie z postanowieniami ustępów poprzedzających, z potrąceniem **Franszyzy redukcyjnej określonej w Polisie** (z zastrzeżeniem odmiennych wysokości Franszyzy wskazanych w Klauzulach dodatkowych oraz w zakresie ryzyka Powodzi).
11. Jeżeli ten sam przedmiot ubezpieczenia w tym samym czasie jest ubezpieczony od tego samego ryzyka u dwóch lub więcej ubezpieczycieli na sumy, które łącznie przewyższają jego wartość ubezpieczeniową, Ubezpieczający nie może żądać świadczenia przenoszącego wysokość Szkody. Ubezpieczyciel odpowiada wobec innych ubezpieczycieli do wysokości Szkody w takim stosunku, w jakim przyjęta przez niego suma ubezpieczenia pozostaje do łącznych sum wynikających z podwójnego lub wielokrotnego ubezpieczenia.
12. Jeżeli w umowie ubezpieczenia zawartej przez Ubezpieczającego z innym ubezpieczycielem uzgodniono, że suma wypłacona przez tego ubezpieczyciela z tytułu ubezpieczenia może być wyższa od poniesionej Szkody, Ubezpieczający nie może żądać wobec Ubezpieczyciela zapłaty świadczenia w części przenoszącej wysokość Szkody. W takim przypadku dla określenia odpowiedzialności między ubezpieczycielami przyjmuje się, że w ubezpieczeniu, o którym mowa w zdaniu poprzedzającym, suma ubezpieczenia równa jest wartości przedmiotu ubezpieczenia.

§ 25. MINIMALNE WYMOGI ZABEZPIECZENIA MIENIA

1. Wymagane **minimalne zabezpieczenia w ubezpieczeniu mienia od Pożaru i innych Zdarzeń losowych**:
  - 1) przestrzeganie powszechnie obowiązujących przepisów dotyczących ochrony mienia, w tym: przepisów prawa budowlanego, prawa pracy, ochrony przeciwpożarowej, ochrony środowiska, norm dotyczących normalizacji, certyfikacji, budowy i eksploatacji Maszyn i Urządzeń technicznych oraz wykonywaniu dozoru technicznego nad tymi urządzeniami oraz powszechnie obowiązujących przepisów mających na celu zapobieganie powstaniu Szkody,
  - 2) przestrzeganie zaleceń i wymagań producentów lub dostawców Maszyn i Urządzeń,
  - 3) utrzymywanie wszystkich Maszyn, Urządzeń i instalacji w stanie sprawności technicznej i obowiązek eksploatacji w sposób zgodny z przeznaczeniem i warunkami określonymi przez producenta,
  - 4) wszystkie Budynki, Budowle i Lokale wraz z ich zabezpieczeniami powinny być utrzymywane w należyтым stanie technicznym,
  - 5) Budynek, Lokal jest wyposażony w środki zabezpieczenia przeciwpożarowego, posiadające świadectwo dopuszczenia do stosowania w ochronie przeciwpożarowej zgodnie z obowiązującymi normami prawnymi, stosownie do przeznaczenia obiektu/pomieszczenia,
  - 6) urządzenia przeciwpożarowe i gaśnice poddawane są przeglądom technicznym i konserwacjom w okresach oraz zakresie ustalonych prawem i zaleceniami producenta,
  - 7) zapewniony jest wolny dostęp do gaśnic i urządzeń przeciwpożarowych, źródeł wody do celów przeciwpożarowych, wyłączników głównych prądu elektrycznego i głównych kurków gazowych,
  - 8) dbanie o konserwację przewodów i urządzeń doprowadzających i odprowadzających wodę, parę wodną lub ciecze oraz zastosowanie w terminie odpowiednich środków ochronnych w celu zabezpieczenia przed mrozem właściwych przewodów i urządzeń.
2. Wymagane **minimalne zabezpieczenia w ubezpieczeniu mienia od Kradzieży z włamaniem i Rozboju**:
  - 1) wszystkie **ściany, stropy, podłogi i dachy** Budynków i Lokali, w których znajduje się ubezpieczone mienie, wykonane są z odpornych materiałów (ich zniszczenie lub wyważenie nie jest możliwe za pomocą prostych ogólnie dostępnych narzędzi, a ich sforsowanie nie jest możliwe bez użycia siły) oraz według technologii odpowiadającej wymaganiom wynikającym z przeznaczenia i usytuowania Budynku/Lokalu, a także nie posiadają niezabezpieczonych otworów, które umożliwiają dostęp do ubezpieczonego mienia bez użycia siły lub narzędzi; Lokale/pomieszczenia wykonane w całości lub w części z siatki drucianej lub z innych konstrukcji ażurowych, a także z brezentu i powłok z tworzyw sztucznych (w tym: budowle pneumatyczne, tunele foliowe, namioty) nie są uważane za Lokale/pomieszczenia należycie zabezpieczone, z zastrzeżeniem ust. 2 pkt 14 poniżej,
  - 2) **wszystkie drzwi zewnętrzne** prowadzące do Budynku/Lokalu, w którym znajduje się ubezpieczone mienie powinny być w należyтым stanie technicznym oraz tak skonstruowane, osadzone i zamknięte, aby nie było możliwe:
    - a) włamanie ich lub wyważenie bez użycia siły lub narzędzi pozostawiających widoczne ślady,
    - b) otwarcie ich bez użycia podrobionych lub dopasowanych kluczy,
    - c) wyjęcie ich z zawiasów bez uszkodzenia,
  - 3) **wszystkie drzwi zewnętrzne** prowadzące do Budynku/Lokalu są zamykane na co najmniej:
    - a) dwa Zamki wielozastawkowe (wielozapadkowe) lub dwie kłódki wielozastawkowe (wielozapadkowe) zawieszane na oddzielnych skoblach wykonanych z materiałów odpornych na zniszczenie za pomocą prostych ogólnie dostępnych narzędzi bez użycia siły, lub

- b) jeden atestowany zamek wielopunktowego ryglowania (wymóg posiadania atestu dotyczy zarówno zamków i wkładek do zamków), przy czym atestowane zamki i wkładki powinny posiadać atest określający stopień odporności na włamanie wystawiony przez upoważniony podmiot, lub
  - c) jeden Zamek wielozastawkowy (wielozapadkowy) i jedną kłódkę wielozastawkową (wielozapadkową), lub
  - d) jeden Zamek wielozastawkowy (wielozapadkowy) lub jedną kłódkę wielozastawkową (wielozapadkową), jeżeli ustanowiono Stały dozór lub zainstalowano alarm, lub
  - e) jeden zamek otwierany za pomocą złożonego kodu dostępu innego niż klucz (karta magnetyczna, kod cyfrowy, czytnik biologiczny) wyłącznie w przypadku, gdy ubezpieczone mienie znajduje się w Lokalu, w którym ustanowiono Stały dozór albo wyposażonym w alarm,
- 4) **w drzwiach dwuskrzydłowych (wieloskrzydłowych)** jedno skrzydło jest unieruchomione przy pomocy zasuw u góry i u dołu od wewnętrznej strony Lokalu lub wewnątrz drzwi w taki sposób, że po zamknięciu trzpień blokujący umieszczony jest w podłodze, stropie lub stałym elemencie stolarki drzwiowej, a w przypadku drzwi oszklonych nie zastosowano zamków/zasuw, które można otworzyć bez klucza przez wybity otwór w szybie,
  - 5) jeżeli drzwi zewnętrzne do Budynku lub w jego wydzielonej części, w którym znajduje się ubezpieczone mienie, nie są zabezpieczone zgodnie z wymaganiami określonymi w pkt 3) i 4) powyżej, wówczas wymagania dotyczące drzwi zewnętrznych odnoszą się do drzwi wewnętrznych prowadzących do pomieszczeń z ww. mieniem,
  - 6) **drzwi prowadzące bezpośrednio do pomieszczeń wewnątrz Budynku**, w którym znajduje się ubezpieczone mienie, powinny być zamykane na co najmniej jeden Zamek wielozastawkowy (lub kłódkę wielozastawkową),
  - 7) **wszystkie okna i inne zewnętrzne otwory szklane** w Lokalach, w których znajduje się ubezpieczone mienie, są w należy-tym stanie technicznym, właściwie osadzone i zamknięte,
  - 8) **okna, oszklone drzwi i inne zewnętrzne otwory** w Lokalach znajdujących się na parterze, w piwnicach lub w suterenie, a także Lokali znajdujących się na wyższych kondygnacjach, do których jest dostęp z położonych nad/pod nimi lub obok nich przybudówek, balkonów, tarasów, drabinek zainstalowanych na stałe, instalacji odgromowych, zewnętrznych schodów, wiatrolapów i dachów, jak również zewnętrzne otwory na strychach i w piwnicach, przez które jest przejście do dalszych pomieszczeń, są na całej powierzchni zabezpieczone kratami, żaluzjami lub roletami przeciwwłamaniowymi posiadającymi świadectwo odporności na włamanie wydane przez jednostkę uprawnioną do certyfikacji, bądź szymbami o podwyższonej odporności na włamanie (na przebicie i rozbicie), co najmniej klasy P2/P2A, lub okiennicami zamykanymi co najmniej na jeden Zamek wielozastawkowy lub kłódkę wielozastawkową. Wymagania te nie są obowiązkowe, jeżeli istnieje Stały dozór dla danego Lokalu lub jeśli Budynek lub Lokal zaopatrzone jest w alarm,
  - 9) **kraty, rolety, żaluzje i okiennice** są tak skonstruowane i tak założone, aby przedostanie się do wnętrza nie było możliwe bez użycia siły i narzędzi,
  - 10) **klucze do ubezpieczonego Lokalu oraz klucze do urządzeń służących do przechowywania Wartości pieniężnych** są przechowywane w sposób chroniący je przed kradzieżą i uniemożliwiający dostęp do nich osobom nieuprawnionym. W razie zagubienia lub zaginięcia kluczy (także kluczy zapasowych) Ubezpieczający po otrzymaniu o tym wiadomości zobowiązany jest niezwłocznie zmienić zamki na swój koszt, przy czym nowe zamknięcia powinny odpowiadać ilościowo i jakościowo zabezpieczeniom określonym w niniejszym paragrafie,
  - 11) **pomieszczenia i urządzenia do przechowywania Wartości pieniężnych:**
    - a) są w należy-tym stanie technicznym, zamknięte w sposób przewidziany konstrukcją, w tym na wszystkie zamki,
    - b) urządzenia o wadze poniżej 300 kg za wyjątkiem kaset stalowych i kas fiskalnych muszą być trwale przymocowane do podłoża, ściany lub innego elementu konstrukcyjnego Budynku,
  - 12) **pojemniki bezpieczne do przechowywania Wartości pieniężnych nieprzymocowane na stałe oraz kasety stalowe** w godzinach zamknięcia Lokalu są pozostawione w miejscu niewidocznym,
  - 13) Wartości pieniężne mogą znajdować się poza urządzeniami lub pomieszczeniami do ich przechowywania, o których mowa w pkt 11) niniejszego paragrafu oraz w § 19 OWU, wyłącznie w przypadku wykonywania przez Ubezpieczającego czynności liczenia lub transportu wewnątrz ubezpieczonego Lokalu oraz w pomieszczeniu kasowym w czasie trwania obsługi kasowej. W takim przypadku Ubezpieczający powinien zapewnić dodatkową ochronę fizyczną w postaci dodatkowej osoby.
  - 14) w odniesieniu do **mienia znajdującego się w innych miejscach niż w Lokalu, tj. na placach składowych, mienia na placach budowy/montażu oraz pojazdów mechanicznych na placach/parkingach:**
    - a) mienie znajduje się na placach składowych/parkingach pod całodobowym stałym dozorem, ogrodzonych w całości stałym parkanem, siatką drucianą lub płótem o wysokości co najmniej 160 cm (ogrodzenie nie może być w jakikolwiek sposób uszkodzone, przerwane lub niepełne), oświetlonych po zmroku,
    - b) brama wjazdowa na teren, na którym przechowywane jest mienie, powinna być zabezpieczona w sposób uniemożliwiający wyjazd pojazdem przez osobę nieuprawnioną lub w sposób niekontrolowany,
    - c) w pojazdach mechanicznych będących Środkami obrotowymi lub Mieniem Osób trzecich nie mogą znajdować się kluczyki od stacyjek zapłonowych, ponadto wszystkie posiadane systemy zabezpieczające powinny być uruchomione, a drzwi zamknięte na zamek fabryczny.
3. Postanowienia dodatkowe do minimalnych zabezpieczeń określonych w ust. 2 powyżej:
    - 1) **okiennice** muszą być tak osadzone, aby nie było możliwe ich wyjęcie z zawiasów bez uszkodzenia okiennic,
    - 2) **kłódkę wielozastawkową (wielozapadkową)**, do której klucz posiada w łopatkę więcej niż jedno żłobienie prostopadłe do osi klucza, a jej obudowa jest całkowicie zamknięta,
    - 3) za **alarm** w niniejszych OWU uważa się czynne przeciwkradzieżowe urządzenie sygnalizacyjno-alarmowe, które spełnia łącznie następujące warunki:

- a) jest zamontowane i włączone w stan gotowości do odbioru bodźców sygnalizujących zagrożenie nieupoważnionego przekroczenia chronionego obszaru i przekazywania ich w formie określonej w konstrukcji do wyznaczonego miejsca lub wywołuje alarm lokalny,
  - b) zostało zainstalowane przez osobę posiadającą stosowne uprawnienia,
  - c) utrzymywane jest w sprawności technicznej i ma zapewnioną stałą obsługę profilaktyczną (konserwacja i przeglądy), zgodnie z zaleceniami producenta wykonywaną przez uprawnione i wyspecjalizowane w tego rodzaju usługach podmioty. Poszczególne części systemów alarmowych, sposób ich instalacji i montażu oraz transmisji danych muszą posiadać Świadectwa kwalifikacyjne oraz być zgodne z obowiązującymi przepisami prawa oraz normami.
- 4) **elementy krat** nie mogą być łączone na połączenia śrubowe lub wkręty, chyba że są trwale zablokowane przed ich odkręceniem,
  - 5) **uchwyty do mocowania klódek** powinny być wykonane z płaskownika przymocowanego na stałe do drzwi lub krat w sposób uniemożliwiający jego oderwanie, ukręcenie lub obciążenie.

§ 26. LUSTRACJA

Ubezpieczyciel zastrzega sobie prawo do inspekcji Miejsca i przedmiotu ubezpieczenia oraz lokalizacji, w których Ubezpieczający prowadzi działalność, w celu oceny ryzyka powstania szkód oraz sformułowania ewentualnych rekomendacji i zaleceń obligatoryjnych dla Ubezpieczającego, dotyczących kontroli tego ryzyka zarówno przed zawarciem umowy ubezpieczenia, jak i w trakcie jej trwania. Koszty takiej inspekcji pokrywa w całości Ubezpieczyciel, o ile nie umówiono się inaczej.

■ ■ ROZDZIAŁ 3. UBEZPIECZENIE ODPOWIEDZIALNOŚCI CYWILNEJ

§ 27. PRZEDMIOT I ZAKRES UBEZPIECZENIA

1. Przedmiotem ubezpieczenia jest ustawowa **odpowiedzialność cywilna Osób objętych ubezpieczeniem za Szkody na osobie lub Szkody w mieniu wyrządzone Poszkodowanym w związku z prowadzeniem działalności gospodarczej wskazanej w Polisie oraz użytkowaniem mienia**, w zakresie określonym w umowie ubezpieczenia, z zastrzeżeniem ograniczeń wynikających z jej treści oraz treści niniejszych OWU. Ubezpieczyciel nie ponosi odpowiedzialności za Szkody powstałe w związku z Wprowadzeniem Produktu do obrotu (**OC za Produkt**), o ile nie umówiono się inaczej.
2. Na wniosek Ubezpieczającego i za opłatą dodatkowej składki Szkody powstałe w związku z Wprowadzeniem Produktu do obrotu mogą zostać objęte ochroną ubezpieczeniową poprzez włączenie do umowy ubezpieczenia Klauzuli dodatkowej (**klauzula OC za Produkt**), wskazanej w Załączniku nr 2 do OWU.
3. Ponadto zakres ubezpieczenia, o którym mowa w ust. 1 powyżej, obejmuje odpowiedzialność cywilną:
  - 1) za **Szkody powstałe w budynkach i lokalach Osób trzecich**, z których osoby Objęte ubezpieczeniem korzystały na podstawie umowy najmu, dzierżawy lub umowy o podobnym charakterze do wysokości sumy gwarancyjnej wskazanej w Polisie, z zastrzeżeniem, że ochrona ubezpieczeniowa nie obejmuje roszczeń z tytułu szkód:
    - a) spowodowanych korzystaniem z mienia w sposób niezgodny z jego przeznaczeniem,
    - b) w nieruchomościach wziętych w leasing zwrotny,
  - 2) za **Szkody w środkach transportu należących do Osób trzecich powstałych podczas lub wskutek ich załadunku i/lub rozładunku** do wysokości limitu odpowiedzialności w wysokości 50 000 zł na jedno i wszystkie Wypadki w okresie ubezpieczenia, nie większego jednak niż suma gwarancyjna określona w Polisie. W odniesieniu do powyższego limitu odpowiedzialności mają zastosowanie postanowienia § 31 i 32 poniżej,
  - 3) za **Szkody powstałe wskutek cofnięcia się cieczy w systemach kanalizacyjnych** do wysokości sumy gwarancyjnej wskazanej w Polisie.
4. Zakresem ubezpieczenia objęte są Szkody wyrządzone nieумыślnie oraz wskutek rażącego niedbalstwa.
5. Utracone korzyści i inne straty wynikające z Wypadku są objęte ochroną ubezpieczeniową, o ile Szkoła w mieniu lub Szkoła na osobie jest objęta ochroną ubezpieczeniową na podstawie niniejszych OWU.
6. Ochrona ubezpieczeniowa obejmuje roszczenia składane wyłącznie w oparciu o prawo polskie.

§ 28. CZASOWY ZAKRES POKRYCIA

1. Umowa ubezpieczenia obejmuje **Szkody będące następstwem Wypadku, który miał miejsce w okresie ubezpieczenia**, bez względu na czas zgłoszenia roszczeń przez osoby poszkodowane.
2. Wszystkie Szkody będące następstwem tego samego Wypadku albo wynikające z tej samej przyczyny, niezależnie od liczby osób poszkodowanych, uważa się za jeden Wypadek i przyjmuje się, że miały miejsce w chwili powstania pierwszej Szkoły.
3. Ochroną ubezpieczeniową objęte są wszystkie Szkody seryjne, pod warunkiem, że pierwsza z nich wystąpiła w okresie ubezpieczenia. W takim przypadku ochroną ubezpieczeniową objęte są wszystkie Szkody z danej serii, nawet jeśli wystąpiły po upływie okresu ubezpieczenia wskazanego w Polisie.

Za Szkodę seryjną uważa się Szkody będące bezpośrednim następstwem serii zdarzeń bezpośrednio wynikających z tego samego Zdarzenia losowego, w tym spowodowane tym samym błędem konstrukcyjnym lub spowodowane Wprowadzeniem do obrotu Produktu posiadającego takie same wady lub braki, niezależnie od liczby Poszkodowanych.

4. W przypadku wątpliwości co do momentu powstania Szkodzie na osobie przyjmuje się, że jest to dzień, w którym Poszkodowany po raz pierwszy skontaktował się z lekarzem w związku z objawami, które były przedmiotem roszczenia.

§ 29. ODPOWIEDZIALNOŚĆ UBEZPIECZYCIELA

1. W granicach udzielonej ochrony ubezpieczeniowej Ubezpieczyciel ma obowiązek dokonania oceny sytuacji faktycznej i prawnej oraz podjęcia decyzji o uznaniu roszczenia i wypłacie odszkodowania albo prowadzeniu obrony Ubezpieczającego przed zgłoszonymi roszczeniami.
2. Ubezpieczyciel wypłaca osobie uprawnionej należne odszkodowanie ustalone według zasad odpowiedzialności cywilnej Osób objętych ubezpieczeniem.
3. O ile Wypadek ubezpieczeniowy objęty jest ubezpieczeniem, Ubezpieczyciel pokrywa także:
  - 1) **koszty wynagrodzenia rzeczoznawców** powołanych za pisemną zgodą Ubezpieczyciela w celu ustalenia okoliczności, przyczyn i rozmiaru Szkodzie,
  - 2) niezbędne **Koszty obrony sądowej** w sporze prowadzonym za zgodą lub na polecenie Ubezpieczyciela; jeżeli w wyniku Wypadku powodującego odpowiedzialność Ubezpieczającego objętą ochroną ubezpieczeniową zostanie przeciwko niemu wszczęte postępowanie karne, Ubezpieczyciel pokrywa Koszty obrony, jeżeli sprawca zażądał powołania obrońcy lub Ubezpieczyciel zażądał powołania obrońcy i wyraził zgodę na pokrycie tych Kosztów,
  - 3) niezbędne **koszty działań** podjętych przez Ubezpieczającego **po wystąpieniu Wypadku w celu zapobieżenia Szkodzie lub zmniejszenia jej rozmiarów**, jeżeli środki te były właściwe, chociażby okazały się bezskuteczne.
4. Za koszty, o których mowa w ust. 3 pkt 1) i 2) powyżej, Ubezpieczyciel odpowiada ponad sumę gwarancyjną, o ile Szkodzie powstały na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. W przypadku Szkodzie powstałych poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej Koszty obrony sądowej pokrywane są w granicach sumy gwarancyjnej. Jeżeli łączna wysokość roszczeń wynikających z Wypadku jest wyższa niż suma gwarancyjna, Ubezpieczyciel pokrywa te Koszty w takiej proporcji, w jakiej pozostaje suma gwarancyjna do wysokości roszczeń, niezależnie od liczby wdrożonych postępowań sądowych; wypłata przez Ubezpieczyciela sumy gwarancyjnej oraz obliczonej zgodnie z powyższą zasadą części Kosztów zwalnia Ubezpieczyciela z obowiązku dokonywania dalszych wypłat.
5. Koszty, o których mowa w ust. 3 pkt 3) powyżej, pokrywane są w ramach sumy gwarancyjnej.
6. Zasady określone w ust. 4-5 powyżej stosuje się odpowiednio do limitów, o których mowa w § 31-32 poniżej i w § 27 ust. 3 pkt 2) i 3) powyżej.
7. Kosztów, o których mowa w ust. 3 pkt 1) i 2) powyżej, Ubezpieczyciel nie pokrywa, jeżeli z okoliczności wynika, że szkody nie są objęte ochroną ubezpieczeniową.
8. Zwrot kosztów, o których mowa w ust. 4 powyżej, nie jest pomniejszany o Franszyzę redukcyjną.
9. Odszkodowanie stanowi kwotę obliczoną zgodnie z postanowieniami niniejszego paragrafu, pomniejszoną o Franszyzę redukcyjną, o której mowa w § 32 poniżej.

§ 30. WYŁĄCZENIA

1. Umową ubezpieczenia nie są objęte:
  - 1) roszczenia o wykonanie umów, o należyte wykonanie umów, roszczenia z tytułu zastępczego wykonania umów, roszczenia o zwrot świadczeń oraz roszczenia o zwrot kosztów poniesionych na poczet lub w celu wykonania umów,
  - 2) szkody wyrządzone umyślnie przez Ubezpieczającego oraz osoby, za które ponosi odpowiedzialność,
  - 3) szkody wywołane przez umyślne Wprowadzenie do obrotu wadliwego Produktu lub przez umyślne wadliwie wykonane prace lub usługi,
  - 4) grzywny, nawiązki i kary umowne, administracyjne lub sądowe, odsetki oraz inne kary o charakterze pieniężnym nałożone na Osoby objęte ubezpieczeniem,
  - 5) koszty poniesione w związku z wycofaniem wadliwej rzeczy z rynku.
2. Zakres ubezpieczenia nie obejmuje odpowiedzialności cywilnej za szkody:
  - 1) pozostające w związku przyczynowym z prowadzoną działalnością bez wymaganych uprawnień, zezwoleń lub kwalifikacji w sytuacji, gdy jest to wymagane przepisami prawa,
  - 2) za które Osoba objęta ubezpieczeniem jest odpowiedzialna wskutek umownego przejęcia odpowiedzialności cywilnej Osoby trzeciej albo wskutek rozszerzenia zakresu własnej odpowiedzialności cywilnej wynikającej z ustawy,
  - 3) wyrządzone Osobom bliskim wobec Osób objętych ubezpieczeniem,
  - 4) powodujące roszczenia pomiędzy Osobami objętymi ubezpieczeniem na podstawie tej samej umowy ubezpieczenia oraz pomiędzy Osobami objętymi ubezpieczeniem a Podwykonawcami,
  - 5) polegające na wystąpieniu Czystych strat finansowych,
  - 6) powstałe w związku z naruszeniem dóbr osobistych (z wyjątkiem Szkodzie na osobie), praw własności intelektualnej, praw autorskich, patentów, znaków towarowych i nazw fabrycznych oraz przepisów o nieuczciwej konkurencji,

- 7) w Wartościach pieniężnych, papierach wartościowych, znakach akcyzy, w jakichkolwiek zbiorach archiwalnych, filatelistycznych, kolekcjonerskich, numizmatycznych albo dziełach sztuki,
  - 8) w pojazdach mechanicznych stanowiących własność Pracowników zatrudnionych przez Osoby objęte ubezpieczeniem lub Osób bliskich Pracownikom,
  - 9) wyniki z przeniesienia chorób zakaźnych, o których istnieniu Osoba objęta ubezpieczeniem wiedziała lub przy zachowaniu należytej staranności mogła się dowiedzieć,
  - 10) powstałe w wyniku pobicia, bójki lub rozboju,
  - 11) powstałe w Produkcie wprowadzonym do obrotu,
  - 12) w przedmiocie wykonanej pracy lub usługi przez Osoby objęte ubezpieczeniem, przy czym ochrona ubezpieczeniowa nie obejmuje również kosztów poszukiwania i usunięcia tychże szkód, jak również roszczeń związanych ze spadkiem obrotu, przychodów i stratami stanowiącymi następstwo tych szkód,
  - 13) pokrywane na podstawie gwarancji lub rękojmi za wady lub z tytułu niezgodności towaru z umową,
  - 14) których przyczyną była jawna wada rzeczy lub wykonanej pracy albo usługi, w związku z którą została obniżona jej cena,
  - 15) wyrządzone przez rzecz nieposiadającą ważnego atestu, certyfikatu, aprobaty technicznej, dopuszczających rzecz do obrotu, o ile są one wymagane przez przepisy obowiązujące w danym kraju,
  - 16) wyrządzone przez produkty zmodyfikowane genetycznie,
  - 17) spowodowane składowaniem odpadów,
  - 18) spowodowane przez zwierzynę łowną lub leśną oraz przy wypasie zwierząt,
  - 19) wyrządzone przez nieprzetworzone produkty rolne, naturalne i pochodzące z myślistwa,
  - 20) wyrządzone przez Produkt niespełniający norm, nieposiadający ważnego atestu, certyfikatu, aprobaty technicznej lub innego pozwolenia/zezwolenia wymaganego przez prawo obowiązujące w kraju, w którym Wprowadzono go do obrotu,
  - 21) wynikające z wprowadzającej w błąd reklamy lub ogłoszenia,
  - 22) wyrządzone przez formaldehyd lub hormonalne środki antykoncepcyjne,
  - 23) powstałe w wyniku uszkodzenia kodu genetycznego,
  - 24) wynikłe ze zużycia rzeczy w trakcie ich użytkowania,
  - 25) wyrządzone błędami w sztuce lekarskiej oraz wadliwością wykonanych świadczeń medycznych,
  - 26) powstałe wskutek bezpośredniego lub pośredniego oddziaływania wyrobów tytoniowych,
  - 27) powstałe wskutek osiadania, zapadania się ziemi, osuwania się ziemi, zalania przez wody stojące lub płynące, wynikające z działania lub zaniechania Ubezpieczonego, Osób trzecich lub niezależnie od tych działań bądź zaniechań,
  - 28) w gruntach użytkowanych przez Osoby objęte ubezpieczeniem na podstawie umowy najmu, dzierżawy, leasingu, użyczenia albo innego pokrewnego stosunku prawnego,
  - 29) wyrządzone przez rzeczy przeznaczone do użytku w lotnictwie lub zastosowania na statkach powietrznych,
  - 30) polegające na konieczności poniesienia kosztów na usunięcie i zastąpienie wadliwej rzeczy przez rzecz wolną od wad,
  - 31) wynikające bezpośrednio lub pośrednio z wadliwego wykonywania czynności mających za przedmiot zarządzanie drogami lub utrzymanie dróg.
3. Bez względu na wysokość zgłoszonego roszczenia Ubezpieczyciel nie odpowiada za szkody:
- 1) wyrządzone w związku z produkcją masy betonowej prefabrykowanej lub wyrobów z betonu w zakresie odpowiedzialności cywilnej za Produkt,
  - 2) w zakresie objętym systemem ubezpieczeń obowiązkowych,
  - 3) związane z użytkowaniem statków oraz urządzeń latających i pływających, platform wiertniczych, taboru szynowego/kolejowego,
  - 4) w ładunku, w przedmiocie prac ładunkowych, wynikłe z niewykonania lub nienależytego wykonania umowy przewozu lub spedycji,
  - 5) niemające związku z wykonywaną działalnością gospodarczą,
  - 6) wyrządzone przez dostarczoną lub wyprodukowaną energię oraz za szkody wynikłe z niedostarczenia energii w jakiegokolwiek postaci,
  - 7) poniesione przez Producenta produktu finalnego wskutek wadliwości Produktów dostarczonych przez Osoby objęte ubezpieczeniem,
  - 8) poniesione przez użytkownika maszyn lub urządzeń wyprodukowanych, naprawionych, dostarczonych lub konserwowanych przez Osoby objęte ubezpieczeniem, powstałe wskutek wadliwości produktów wytworzonych lub poddanych obróbce z użyciem tych maszyn lub urządzeń,
  - 9) spowodowane przez produkty lecznicze (w tym krew lub produkty krwiopochodne), wyroby medyczne, leki, przy czym wyłączenie to nie ma zastosowania w odniesieniu do aptek i punktów aptecznych,
  - 10) powstałe w związku z prowadzeniem badań klinicznych,
  - 11) powstałe wskutek uchybień w wykonywaniu czynności zawodowych przez osoby objęte niniejszym ubezpieczeniem, w tym: w związku z wykonywaniem zawodu lekarza, architekta i projektanta, nauczyciela, pracownika ochrony, zarządcy nieruchomości, rzeczoznawcy majątkowego, geodety, komornika.
4. O ile zakres ochrony ubezpieczeniowej nie został rozszerzony poprzez włączenie do umowy Klauzul dodatkowych, wymienionych w Załączniku nr 2 do OWU, ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej nie obejmuje również szkód:

- 1) powstałych poza terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, chyba że Szkoda została wyrządzona:
  - a) przez Pracowników Ubezpieczającego podczas podróży służbowych (w tym: w związku z udziałem w targach, wystawach, pokazach, konferencjach), z wyłączeniem szkód powstałych na terytorium Stanów Zjednoczonych Ameryki Północnej, Kanady, Nowej Zelandii, Australii i terytoriów znajdujących się pod ich jurysdykcją,
  - b) konsumentom przez Produkty lub usługi nabyte przez nich na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, z wyłączeniem szkód powstałych na terytorium Stanów Zjednoczonych Ameryki Północnej, Kanady, Nowej Zelandii, Australii i terytoriów znajdujących się pod ich jurysdykcją,
- 2) w rzeczach znajdujących się w pieczy, pod dozorem lub kontrolą Osób objętych ubezpieczeniem,
- 3) wynikłych bezpośrednio lub pośrednio z emisji, wycieku lub innej formy przedostania się do powietrza, wody, gruntu Substancji niebezpiecznych,
- 4) w związku z posiadaniem i użytkowaniem mienia przez wspólnotę mieszkaniową,
- 5) wyrządzonych Osobom trzecim przez członków zarządu wspólnoty mieszkaniowej,
- 6) wyrządzonych przez pojazdy niepodlegające obowiązkowi ubezpieczenia, rejestracji, pojazdy wolnobieżne oraz pojazdy poruszające się po terenie budowy/zakładu,
- 7) wyrządzonych przez organizatora imprez niepodlegających obowiązkowemu ubezpieczeniu,
- 8) polegających na utracie, zaginięciu lub zniszczeniu dokumentów powierzonych Osobom objętym niniejszym ubezpieczeniem,
- 9) w rzeczach ruchomych Osób trzecich, z których Osoby objęte ubezpieczeniem korzystały na podstawie umowy najmu, dzierżawy, leasingu, użyczenia lub innego pokrewnego stosunku prawnego,
- 10) wyrządzonych Pracownikom Ubezpieczającego (**klauzula OC pracodawcy**),
- 11) wyrządzonych przez Podwykonawców Ubezpieczającego (**klauzula OC za Podwykonawców**),
- 12) w mieniu stanowiącym przedmiot obróbki, czyszczenia, naprawy, serwisu, pakowania lub innych czynności w ramach usług wykonywanych przez Osoby objęte ubezpieczeniem (**klauzula OC za Szkody w mieniu stanowiącym przedmiot obróbki, czyszczenia, naprawy, serwisu, pakowania lub innych czynności w ramach usług wykonywanych przez Osoby objęte ubezpieczeniem**),
- 13) wynikłych z przeniesienia chorób zakaźnych, zakażeń oraz spowodowane przez wirus HIV (**klauzula OC za Szkody wynikłe z przeniesienia chorób zakaźnych, zakażeń i spowodowane przez HIV**),
- 14) wyrządzonych w związku z prowadzeniem robót budowlano-montażowych (**klauzula OC z tytułu robót budowlano-montażowych**),
- 15) powstałe wskutek uchybień w wykonywaniu czynności zawodowych przez Osoby objęte ubezpieczeniem w związku z wykonywaniem zawodu farmaceuty (**klauzula OC zawodowa farmaceuty**).

§ 31. KLAUZULE DODATKOWE ROZSZERZAJĄCE ZAKRES UBEZPIECZENIA ODPOWIEDZIALNOŚCI CYWILNEJ

1. Na wniosek Ubezpieczającego i za opłatą dodatkowej składki umowa ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej może zostać rozszerzona o Klauzule dodatkowe, wskazane w Załączniku nr 2 do OWU.
2. Kwotowy limit odpowiedzialności w poszczególnych Klauzulach dodatkowych:
  - 1) wybierany jest przez Ubezpieczającego i wskazany w Polisie,
  - 2) nie może być wyższy niż suma gwarancyjna podana w Polisie,
  - 3) nie może przekroczyć maksymalnej wysokości wskazanej w poszczególnych Klauzulach,
  - 4) jest limitem na jeden Wypadek oraz na wszystkie Wypadki w okresie ubezpieczenia, łącznie dla Szkód w mieniu i Szkód na osobie.
3. Do limitów odpowiedzialności stosuje się odpowiednio postanowienia dotyczące sumy gwarancyjnej określone w paragrafie następnym.
4. Uzgodnienie przez strony rozszerzenia o którąkolwiek Klauzulę dodatkową nie powoduje zmian w postanowieniach umowy ubezpieczenia innych niż wskazane w danej Klauzuli, w tym: pozostałe warunki, wyłączenia i ograniczenia odpowiedzialności określone w OWU mają w pełni zastosowanie.

§ 32. SUMA GWARANCYJNA/LIMIT ODPOWIEDZIALNOŚCI I FRANSZYZA REDUKCYJNA

1. Suma gwarancyjna oznacza kwotę określoną w Polisie, stanowiącą górną granicę odpowiedzialności Ubezpieczyciela w okresie ubezpieczenia, niezależnie od liczby ubezpieczonych czy Poszkodowanych ani wysokości zgłoszonych roszczeń.
2. Suma gwarancyjna jest ustalana na jeden Wypadek oraz na wszystkie Wypadki w okresie ubezpieczenia, łącznie dla Szkód w mieniu i Szkód na osobie.
3. Umowa ubezpieczenia może przewidywać kwotowe ograniczenia odpowiedzialności Ubezpieczyciela w ramach sumy gwarancyjnej (limity odpowiedzialności) w stosunku do określonych ryzyk lub Klauzul dodatkowych.
4. Po wypłacie odszkodowania suma gwarancyjna zmniejsza się każdorazowo o wartość wypłaconego przez Ubezpieczyciela odszkodowania (konsumpcja sumy gwarancyjnej). Ubezpieczający za zgodą Ubezpieczyciela oraz po opłaceniu dodatkowej składki może przywrócić sumę gwarancyjną do poprzedniej wysokości.

5. W razie wyczerpania sumy gwarancyjnej ochrona ubezpieczeniowa ustaje i umowa ubezpieczenia ulega rozwiązaniu, z zastrzeżeniem postanowień ust. 4 powyżej.
6. Wypłaty dotyczące Szkód z zakresu ryzyk lub Klauzul dodatkowych ograniczonych limitami, o których mowa w ust. 3 powyżej, powodują jednoczesne zmniejszenie sumy gwarancyjnej. Wypłaty dotyczące Szkód z zakresu nieograniczonego limitami nie powodują ich obniżenia.
7. Wypłata bądź postawienie do dyspozycji kwoty równej sumie gwarancyjnej zwalnia Ubezpieczyciela z dalszych świadczeń.
8. Ubezpieczyciel nie ponosi odpowiedzialności za dodatkowe koszty wynikające z braku zgody Ubezpieczającego na zawarcie przez Ubezpieczyciela ugody lub zaspokojenie roszczeń Poszkodowanego.
9. Franszyza redukcyjna w odniesieniu do każdej Szkody w mieniu powstałej na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jest określona w Polisie, chyba że poszczególne Klauzule dodatkowe określone w Załączniku nr 2 do niniejszych OWU przewidują inną jej wysokość. W takim przypadku wyłącznie w odniesieniu do Klauzuli dodatkowej, ma zastosowanie Franszyza redukcyjna w niej określona. W odniesieniu do Szkód, o których mowa w § 27 ust. 3 pkt 3 powyżej ma zastosowanie Franszyza redukcyjna w każdej Szkodzie w mieniu w wysokości 10% wartości Szkody, nie mniej niż 1000 PLN.
10. W przypadku gdy Franszyza redukcyjna przewyższa wartość Szkody, Ubezpieczyciel nie ponosi odpowiedzialności.
11. Jeżeli w celu objęcia Szkody zakresem ubezpieczenia wymagane jest rozszerzenie zakresu o co najmniej dwie Klauzule dodatkowe, na które ustanowiono Franszyzy redukcyjne w różnych wysokościach, odszkodowanie jest pomniejszane przez Ubezpieczyciela o jedną wartość Franszyzy redukcyjnej ustanowionej w umowie ubezpieczenia w najwyższej kwocie.

ROZDZIAŁ 4. UBEZPIECZENIE NASTĘPSTWA NIESZCZĘŚLIWEGO WYPADKU

§ 33. PRZEDMIOT, ZAKRES I FORMA UMOWY UBEZPIECZENIA

1. Przedmiotem ubezpieczenia jest następstwo Nieszczęśliwego wypadku doznanego przez osoby objęte ubezpieczeniem na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.
2. Ubezpieczyciel obejmuje ochroną ubezpieczeniową **śmierć Pracownika lub Pracowników Ubezpieczającego** w następstwie Nieszczęśliwego wypadku, jeśli nastąpiła ona w okresie do 12 miesięcy od daty jego wystąpienia w wyniku przynajmniej jednego z następujących zdarzeń:
  - 1) **Pożar,**
  - 2) **Wybuch,**
  - 3) **wypadek środka transportu** – za który uważa się zdarzenie w ruchu lądowym, morskim lub powietrznym, w którym uczestniczy jeden pojazd lub więcej (z napędem silnikowym lub bez takiego napędu) oraz którego skutkiem są szkody w mieniu lub szkody na osobach w nim uczestniczących,
  - 4) **Rozboju,**z zastrzeżeniem, że zdarzenie zaistniało w okresie ubezpieczenia wskazanym w umowie ubezpieczenia oraz podczas wykonywania obowiązków służbowych przez osoby objęte ubezpieczeniem, o których mowa w ust. 4 poniżej.
3. Umowę ubezpieczenia zawiera się w formie bezimiennej.
4. Ubezpieczyciel obejmuje ubezpieczeniem wszystkich Pracowników Ubezpieczającego.
5. W stosunku do wszystkich osób objętych umową ubezpieczenia następstwa Nieszczęśliwego wypadku obowiązuje ten sam zakres ochrony ubezpieczeniowej oraz te same zasady wypłaty świadczenia.

§ 34. SUMA UBEZPIECZENIA

1. Suma ubezpieczenia wskazana jest w Polisie.
2. Suma ubezpieczenia stanowi górną granicę odpowiedzialności Ubezpieczyciela na jeden i wszystkie wypadki w okresie ubezpieczenia (**jedna suma ubezpieczenia dla wszystkich osób objętych ubezpieczeniem**).
3. Suma ubezpieczenia ulega redukcji aż do jej całkowitego wyczerpania. Suma ubezpieczenia ulega wyczerpaniu na skutek jednego zdarzenia objętego ubezpieczeniem skutkującego śmiercią zgodnie z § 33 ust. 2 powyżej.
4. Z zastrzeżeniem ust. 5 poniżej, odpowiedzialność Ubezpieczyciela z tytułu zajścia każdego zdarzenia ubezpieczeniowego ograniczona jest do zapłaty świadczenia w wysokości nie wyższej niż wskazana w Polisie suma ubezpieczenia.
5. W okresie odpowiedzialności Ubezpieczyciela:
  - 1) w przypadku zdarzenia objętego ubezpieczeniem, w wyniku którego śmierć poniosła jedna osoba, suma ubezpieczenia w pełnej wysokości zostanie wypłacona uprawnionym do otrzymania świadczenia,
  - 2) w przypadku zdarzenia objętego ubezpieczeniem, w wyniku którego śmierć poniosła więcej niż jedna osoba, suma ubezpieczenia jest dzielona przez liczbę osób poszkodowanych w danym zdarzeniu. Tak wyliczona kwota przypadająca na jedną osobę poszkodowaną zostanie wypłacona uprawnionym do otrzymania świadczenia.

§ 35. USTALENIE WYSOKOŚCI ŚWIADCZENIA

1. Wypłata świadczenia następuje po otrzymaniu zawiadomienia o zdarzeniu ubezpieczeniowym oraz wyjaśnieniu okoliczności niezbędnych do ustalenia odpowiedzialności Ubezpieczyciela i wysokości świadczenia.
2. W terminie **7 dni** po otrzymaniu zawiadomienia o zdarzeniu ubezpieczeniowym Ubezpieczyciel pisemnie lub w innej formie poinformuje osobę zgłaszającą roszczenie, jakie dokumenty są potrzebne do wypłaty świadczenia. Ubezpieczyciel zastrzega sobie prawo żądania dokumentacji uzupełniającej, jeżeli na podstawie otrzymanych informacji nie będzie możliwa jednoznaczna ocena zaistniałej sytuacji.
3. Ustalenie związku przyczynowego pomiędzy Nieszczęśliwym wypadkiem a śmiercią następuje na podstawie dostarczonych dowodów oraz dokumentacji medycznej.
4. Na podstawie przedłożonych dokumentów oraz zebranych informacji Ubezpieczyciel przekaze osobie zgłaszającej roszczenie stanowisko dotyczące swojej odpowiedzialności, a w razie uznania roszczenia, również wysokości przyznanego świadczenia.
5. Ubezpieczyciel zobowiązany jest do dokonania wypłaty świadczenia w terminie **30 dni** od otrzymania zawiadomienia o zdarzeniu ubezpieczeniowym. Jeżeli wyjaśnienie wszystkich okoliczności koniecznych do ustalenia odpowiedzialności Ubezpieczyciela okaże się niemożliwe w tym terminie, świadczenie zostanie wypłacone w terminie 14 dni od dnia, w którym przy dołożeniu należytej staranności wyjaśnienie tych okoliczności było możliwe. W takim przypadku Ubezpieczyciel zawiadamia pisemnie osobę zgłaszającą roszczenie o przyczynach niemożności zaspokojenia jej roszczenia w całości lub części, a także w terminie 30 dni wypłaca bezsporną część świadczenia.
6. Jeżeli świadczenie nie przysługuje, Ubezpieczyciel poinformuje o tym pisemnie osobę występującą z roszczeniem, wskazując na okoliczności i podstawę prawną uzasadniającą odmowę wypłaty świadczenia.

§ 36. UPRAWNIENI DO OTRZYMANIA ŚWIADCZENIA

1. Świadczenie z tytułu śmierci Ubezpieczonego wypłacane będzie spadkobiercom ustawowym Ubezpieczonego w części uzależnionej od stosunku sumy ubezpieczenia do liczby osób objętych ubezpieczeniem.
2. Udziały w świadczeniu są równe.
3. Świadczenia przypadają spadkobiercom ustawowym Ubezpieczonego bez względu na to, czy w danym przypadku zachodzą przesłanki do dziedziczenia ustawowego. Osobom tym świadczenie przypada w kolejności i częściach zgodnych z ogólnymi zasadami dziedziczenia ustawowego według stanu prawnego na dzień śmierci Ubezpieczonego.

§ 37. WYŁĄCZENIA

1. Ubezpieczyciel nie ponosi odpowiedzialności za Nieszczęśliwy wypadek powstały w następstwie:
  - 1) zawału serca lub udaru mózgu,
  - 2) usiłowania popełnienia lub popełnienia przez Ubezpieczonego przestępstwa,
  - 3) popełnienia przez Ubezpieczonego samobójstwa,
  - 4) wykonywania przez Ubezpieczonego pracy bez kwalifikacji lub uprawnień wymaganych prawem powszechnie obowiązującym, bądź z naruszeniem przepisów bezpieczeństwa i higieny pracy, o ile miało to wpływ na powstanie szkody,
  - 5) podczas prowadzenia przez Ubezpieczonego pojazdu mechanicznego lub innego pojazdu bez wymaganych uprawnień, o ile miało to wpływ na powstanie Nieszczęśliwego wypadku,
  - 6) podczas prowadzenia przez Ubezpieczonego pojazdu, który nie posiadał aktualnego badania technicznego lub innych dokumentów warunkujących dopuszczenie do ruchu, o ile Ubezpieczony wiedział o braku badań czy dokumentów warunkujących dopuszczenie do ruchu i o ile miało to wpływ na powstanie Nieszczęśliwego wypadku,
  - 7) w wyniku świadomego i dobrowolnego uczestnictwa Ubezpieczonego w aktach przemocy, chyba że udział Ubezpieczonego w aktach przemocy wynikał ze stanu wyższej konieczności lub obrony koniecznej.
2. Umową ubezpieczenia nie są objęte koszty pogrzebu oraz koszty transportu zwłok z miejsca wypadku do miejsca pochówku.

■ ■ ZAŁĄCZNIK NR 1

LISTA DZIAŁALNOŚCI (PKD) NIEOBEJMOWANYCH OCHRONĄ UBEZPIECZENIOWĄ NA PODSTAWIE OWU PARTNER W BIZNESIE

PKD 2007	Opis rodzaju działalności
01	UPRAWY ROLNE, CHÓW I HODOWLA ZWIERZĄT, ŁOWIECTWO, WŁĄCZAJĄC DZIAŁALNOŚĆ USŁUGOWĄ
02	LEŚNICTWO I POZYSKIWANIE DREWNA
05-09	GÓRNICTWO I WYDOBYWANIE
12	PRODUKCJA WYROBÓW TYTONIOWYCH
16	PRODUKCJA WYROBÓW Z DREWNA ORAZ KORKA, Z WYŁĄCZENIEM MEBLI; PRODUKCJA WYROBÓW ZE SŁOMY I MATERIAŁÓW UŻYWANYCH DO WYPLATANIA
19	WYTWARZANIE I PRZETWARZANIE KOKSU I PRODUKTÓW RAFINACJI ROPY NAFTOWEJ
20.1-20.3	Produkcja podstawowych chemikaliów, nawozów i związków azotowych, tworzyw sztucznych i kauczuku syntetycznego w formach podstawowych Produkcja pestycydów i pozostałych środków agrochemicznych Produkcja farb, lakierów i podobnych powłok, farb drukarskich i mas uszczelniających
20.51	Produkcja materiałów wybuchowych
22	PRODUKCJA WYROBÓW Z GUMY I TWORZYW SZTUCZNYCH
24.46	Wytwarzanie paliw jądrowych
25.4	Produkcja broni i amunicji
29	PRODUKCJA POJAZDÓW SAMOCHODOWYCH, PRZYCZEP I NACZEP, Z WYŁĄCZENIEM MOTOCYKLI
30.1-30.4	Produkcja statków i łodzi Produkcja lokomotyw kolejowych oraz taboru szynowego Produkcja statków powietrznych, statków kosmicznych i podobnych maszyn Produkcja wojskowych pojazdów bojowych
30.9	Produkcja sprzętu transportowego, gdzie indziej niesklasyfikowana
31	PRODUKCJA MEBLI
32.91	Produkcja mioteł, szczotek i pędzli
33.15-33.17	Naprawa i konserwacja statków i łodzi Naprawa i konserwacja statków powietrznych i statków kosmicznych Naprawa i konserwacja pozostałego sprzętu transportowego
35	WYTWARZANIE I ZAOPATRYWANIE W ENERGIĘ ELEKTRYCZNĄ, GAZ, PARĘ WODNĄ, GORĄCĄ WODĘ I POWIETRZE DO UKŁADÓW KLIMATYZACYJNYCH
36-39	POBÓR, UZDATNIANIE I DOSTARCZANIE WODY ODPROWADZANIE I OCZYSZCZANIE ŚCIEKÓW DZIAŁALNOŚĆ ZWIĄZANA ZE ZBIERANIEM, PRZETWARZANIEM I UNIESZKODLIWIANIEM ODPADÓW; ODZYSK SUROWCÓW DZIAŁALNOŚĆ ZWIĄZANA Z REKULTYWACJĄ I POZOSTAŁA DZIAŁALNOŚĆ USŁUGOWA ZWIĄZANA Z GOSPODARKĄ ODPADAMI
42	ROBOTY ZWIĄZANE Z BUDOWĄ OBIEKTÓW INŻYNIERII LĄDOWEJ I WODNEJ
43.13	Wykonywanie wykopów i wierceń geologiczno-inżynierskich
46.1-46.2 46.47 46.65 46.73 46.75-46.76	Sprzedaż hurtowa realizowana na zlecenie Sprzedaż hurtowa produktów rolnych i żywych zwierząt Sprzedaż hurtowa mebli, dywanów i sprzętu oświetleniowego Sprzedaż hurtowa mebli biurowych Sprzedaż hurtowa drewna, materiałów budowlanych i wyposażenia sanitarnego Sprzedaż hurtowa wyrobów chemicznych, sprzedaż hurtowa pozostałych półproduktów

46.17 46.34A 46.35 46.39 46.77	Działalność agentów zajmujących się sprzedażą żywności, napojów i wyrobów tytoniowych Sprzedaż hurtowa napojów alkoholowych Sprzedaż hurtowa wyrobów tytoniowych Sprzedaż hurtowa niewyspecjalizowana żywności, napojów i wyrobów tytoniowych Sprzedaż hurtowa odpadów i złomu
47.8	Sprzedaż detaliczna prowadzona na straganach i targowiskach
49-51 z wyjątkiem 49.32; 49.4	TRANSPORT LĄDOWY ORAZ TRANSPORT RUROCIĄGOWY TRANSPORT WODNY, TRANSPORT LOTNICZY z wyjątkiem: Działalność taksówek osobowych Transport drogowy towarów oraz działalność usługowa związana z przeprowadzkami
52	MAGAZYNOWANIE I DZIAŁALNOŚĆ USŁUGOWA WSPOMAGAJĄCA TRANSPORT
53	DZIAŁALNOŚĆ POCZTOWA I KURIERSKA
64.11 64.19	Działalność banku centralnego Pozostałe pośrednictwo pieniężne
75	DZIAŁALNOŚĆ WETERYNARYJNA
77.4	Dzierżawa własności intelektualnej i podobnych produktów, z wyłączeniem prac chronionych prawem autorskim
80	DZIAŁALNOŚĆ DETEKTYWISTYCZNA I OCHRONIARSKA
82.91	Działalność świadczona przez agencje inkasa i biura kredytowe
86.1 86.90B	Działalność szpitali Działalność pogotowia ratunkowego
87	POMOC SPOŁECZNA Z ZAKWATEROWANIEM
91.02-91.04	Działalność muzeów Działalność historycznych miejsc i budynków oraz podobnych atrakcji turystycznych Działalność ogrodów botanicznych i zoologicznych oraz obszarów i obiektów ochrony przyrody
92	DZIAŁALNOŚĆ ZWIĄZANA Z GRAMI LOSOWYMI I ZAKŁADAMI WZAJEMNYMI
93 z wyjątkiem 93.13	DZIAŁALNOŚĆ SPORTOWA, ROZRYWKOWA I REKREACYJNA z wyjątkiem działalności obiektów służących poprawie kondycji fizycznej

■ ■ ZAŁĄCZNIK NR 2. KLAUZULE DODATKOWE

CZĘŚĆ 1. KLAUZULE DODATKOWE ROZSZERZAJĄCE ZAKRES UBEZPIECZENIA MIENIA

Nr klauzuli	Nazwa Klauzuli dodatkowej	Rodzaj ubezpieczenia, które może zostać rozszerzone o daną Klauzulę	
		Ubezpieczenie mienia od Pożaru i innych Zdarzeń losowych	Ubezpieczenie mienia od Kradzieży z włamaniem i Rozboju
M02	Przewłaszczenie na zabezpieczenie	tak	tak
M03	Zrzeczenie się prawa do regresu (dla klientów, którzy wynajmują Budynek lub Lokal w celu prowadzenia działalności gospodarczej i posiadają w umowie najmu zapis o odstąpieniu od roszczeń regresowych Ubezpieczyciela w przypadku Szkody)	tak	tak
M08	Dewastacja (w tym graffiti)	tak	–
M09	Roboty budowlane lub montażowe	tak	–
M10	Rozmrożenie Środków obrotowych (w tym zniszczenie leków wskutek niezachowania odpowiedniej temperatury)	tak	–
M12	Targi, wystawy i pokazy	tak	tak
M17	Utrata dokumentów niezbędnych do refundacji recept oraz koszty utylizacji leków (dla aptek)	tak	tak
M19	Szyby i inne przedmioty od stłuczenia lub pęknięcia	tak	–
M20	Mienie podczas transportu	tak	tak

KLAUZULA M02 – PRZEWŁASZCZENIE NA ZABEZPIECZENIE

- Z zastrzeżeniem pozostałych niezmienionych niniejszą Klauzulą postanowień OWU i innych postanowień umowy ubezpieczenia ustala się, że ochrona ubezpieczeniowa nie wygasa, lecz jest kontynuowana na dotychczasowych warunkach mimo przeniesienia własności ubezpieczonego mienia ruchomego i nieruchomości na Bank lub Ubezpieczyciela – jako zabezpieczenie wiarytelności wobec Ubezpieczającego, pod warunkiem, że:
  - mienie znajduje się w Miejscu ubezpieczenia określonym w Polisie oraz
  - przeznaczenie mienia nie uległo zmianie i jest wykorzystywane do działalności gospodarczej wskazanej w Polisie.

KLAUZULA M03 – ZRZECZENIE SIĘ PRAWA DO REGRESU

- Odmienne niż stanowi § 10 OWU ustalono, że Ubezpieczyciel odstępuje od roszczeń regresowych:
  - w odniesieniu do Szkód w ubezpieczonych Budynkach, Budowlach, Lokalach lub mieniu ruchomym użytkowanych przez Ubezpieczonego, spowodowanych przez współubezpieczonych,
  - wobec właściciela Budynku, Budowli lub Lokalu, jeżeli wymóg taki znajduje się w umowie, na podstawie której Ubezpieczony użytkuje Budynek, Budowlę lub Lokal.

KLAUZULA M08 – DEWASTACJA (W TYM GRAFFITI)

- Z zastrzeżeniem pozostałych niezmienionych niniejszą Klauzulą postanowień OWU i innych postanowień umowy ubezpieczenia ustalono, że Ubezpieczyciel obejmuje ochroną ubezpieczeniową Szkodę w ubezpieczonym mieniu powstałą wskutek Dewastacji (w tym pomalowanie powierzchni – graffiti).
- Poza wyłączeniami określonymi w OWU, ochrona ubezpieczeniowa nie obejmuje także szkód powstałych wskutek:
  - kradzieży lub usiłowania kradzieży zamontowanych na zewnątrz elementów Budynku lub Budowli, a także Maszyn i Urządzeń,
  - stłuczenia, pęknięcia lub porysowania szyb i innych przedmiotów szklanych.

3. Poza wyłączeniami określonymi w OWU, ochrona ubezpieczeniowa nie obejmuje szkód powstałych:
  - 1) w mieniu składowanym na zewnątrz budynku, budowli lub lokalu,
  - 2) wskutek Dewastacji dokonanej przez Ubezpieczonego oraz osoby, za które ponosi on odpowiedzialność.
4. Maksymalny limit odpowiedzialności 30 000 PLN, w tym 5% wartości wybranego przez Ubezpieczonego limitu odpowiedzialności na Szkody powstałe wskutek graffiti.
5. Franszyza redukcyjna w każdej Szkodzie wynosi 300 PLN.

KLAUZULA M09 – ROBOTY BUDOWLANE LUB MONTAŻOWE

1. Odmienne niż stanowi § 15 ust. 4 oraz § 18 ust. 1 pkt 21) OWU ustalono, że Ubezpieczyciel obejmuje ochroną ubezpieczeniową Szkody w Miejscu ubezpieczenia powstałe w ubezpieczonym mieniu od Pożaru i innych Zdarzeń losowych w zakresie zgodnym z § 16 OWU podczas robót budowlanych lub montażowych.
2. Dodatkowo, oprócz mienia wymienionego w ust. 1 ochrona ubezpieczeniowa obejmuje do wysokości limitu wskazanego poniżej wartość robót i materiałów (przedmiot robót budowlanych lub montażowych):
  - 1) będących własnością Ubezpieczającego lub
  - 2) niebędących jeszcze własnością Ubezpieczonego, a zrealizowanych już w procesie inwestycji (znajdujących się na ryzyku utraty, uszkodzenia lub zniszczenia Ubezpieczającego).
3. Przez pojęcie „roboty budowlane lub montażowe” rozumie się roboty budowlane (w tym przebudowę, remonty, modernizację), które spełniają łącznie następujące warunki:
  - 1) prowadzone są przez lub na zlecenie Ubezpieczonego w obrębie Miejsc ubezpieczenia wskazanych w Polisie,
  - 2) nie wymagają zgody (pozwolenia na budowę) zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa,
  - 3) nie naruszają konstrukcji nośnej obiektu,
  - 4) nie wiążą się ze zdjęciem pokrycia dachu,
  - 5) wykonywane są zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa, w tym: z instrukcjami obowiązującymi dla prac niebezpiecznych pożarowo,
  - 6) prowadzone są przez osoby posiadające odpowiednie uprawnienia.
4. Mienie, o którym mowa w ust. 1, objęte jest ochroną do pełnych sum ubezpieczenia, zaś mienie, o którym mowa w ust. 2, objęte jest ochroną do limitu odpowiedzialności określonego w ust. 6 niniejszej Klauzuli.
5. Poza wyłączeniami określonymi w OWU, ochrona ubezpieczeniowa nie obejmuje także szkód powstałych wskutek:
  - 1) prowadzenia robót budowlanych lub montażowych na zlecenie Osób trzecich,
  - 2) prowadzenia robót budowlanych lub montażowych niezgodnie z projektem, planami architektonicznymi,
  - 3) zastosowania niewłaściwych lub wadliwych materiałów, błędów projektowych lub wadliwego wykonania,
  - 4) montażu Maszyn, Urządzeń lub Wyposażenia lub ich rozruchu prowadzonego niezgodnie z instrukcją/wytycznymi producenta lub dostawcy,
  - 5) niewłaściwego zabezpieczenia mienia przed skutkami prowadzonych prac,
  - 6) katastrofy budowlanej (rozumianej jako niezamierzone, nieprzewidziane, gwałtowne zniszczenie Budynku lub Budowli lub ich części, w wyniku nagłej, samoistnej utraty wytrzymałości jego elementów konstrukcyjnych, tj. fundamenty, ściany, podłogi, sufity).
6. **Maksymalny limit odpowiedzialności 100 000 PLN.**
7. **Franszyza redukcyjna** w każdej Szkodzie wynosi 10% wartości Szkody, nie mniej niż 500 PLN.

KLAUZULA M10 – ROZMROŻENIE ŚRODKÓW OBROTOWYCH (W TYM ZNISZCZENIE LEKÓW WSKUTEK NIEZACHOWANIA ODPOWIEDNIEJ TEMPERATURY)

1. Z zastrzeżeniem pozostałych niezmienionych niniejszą Klauzulą postanowień OWU i innych postanowień umowy ubezpieczenia ustalono, że zakres ochrony ubezpieczeniowej zostaje rozszerzony o Szkody powstałe w ubezpieczonym mieniu (wyłącznie w Środkach obrotowych) przechowywanym przez Ubezpieczonego w urządzeniach chłodniczych na podanych niżej warunkach.
2. Ubezpieczyciel odpowiada za Szkody polegające na zniszczeniu Środków obrotowych, które to środki:
  - 1) stanowią przedmiot ubezpieczenia w ramach ubezpieczenia mienia od Pożaru i innych Zdarzeń losowych, a także
  - 2) zgodnie z zaleceniami producenta lub dostawcy winny być przechowywane w urządzeniach chłodniczych, a Szkody powstały na skutek podwyższenia się wymaganej temperatury przechowywania w urządzeniach chłodniczych, będące bezpośrednim rezultatem:
    - 1) uszkodzenia urządzenia chłodniczego utrzymującego określoną temperaturę, za którą to Szkodę istnieje odpowiedzialność Ubezpieczyciela na mocy zawartej umowy ubezpieczenia mienia od Pożaru i innych Zdarzeń losowych zgodnie z § 16 OWU lub
    - 2) awarii urządzenia chłodniczego,
    - 3) przerwy w dostawie prądu elektrycznego trwającej nieprzerwanie co najmniej 2 godziny.
3. Poza wyłączeniami określonymi w OWU, Ubezpieczyciel nie odpowiada także za:

- 1) szkody powstałe wskutek planowanych przerw w dostawie energii elektrycznej,
  - 2) szkody powstałe wskutek przerw w dostawie energii elektrycznej wynikających z niewywiązywania się z płatności wobec dostawcy/dostawców energii elektrycznej,
  - 3) szkody w ubezpieczonym mieniu będące wyłącznym wynikiem ich kurczenia, wysuszenia, wad wewnętrznych lub ukrytych, chorób lub naturalnego zepsucia,
  - 4) szkody w ubezpieczonym mieniu będące bezpośrednim rezultatem ich niewłaściwego przechowywania, uszkodzonego opakowania, niewłaściwej cyrkulacji powietrza lub niemożności utrzymania stabilnej temperatury przechowywania, jeśli nie jest ona skutkiem uszkodzenia lub awarii urządzenia chłodniczego,
  - 5) wszelkiego rodzaju straty pośrednie powstałe w rezultacie zaistnienia szkody, w tym: wynikające z opóźnienia w sprzedaży lub dostawie,
  - 6) szkody w Środkach obrotowych z przekroczonym terminem przydatności do spożycia.
4. Warunkiem odpowiedzialności Ubezpieczyciela w przypadku przerwy w dostawie prądu jest potwierdzenie tego faktu przez dostawcę energii elektrycznej (zakład energetyczny).
5. Wysokość odszkodowania będzie ustalana w oparciu o wartość mienia znajdującego się w urządzeniu chłodniczym bezpośrednio przed wydarzeniem się Szkody, obliczoną według dowodów zakupu, określoną na podstawie codziennych rejestrów zapasów lub na podstawie remanentu sporządzonego po Szkodzie.
6. **Maksymalny limit odpowiedzialności 30 000 PLN.**
7. **Franszyza redukcyjna** w każdej Szkodzie wynosi 500 PLN.

KLAUZULA M12 – TARGI, WYSTAWY I POKAZY

1. Z zastrzeżeniem pozostałych niezmienionych niniejszą Klauzulą postanowień OWU i innych postanowień umowy ubezpieczenia ustalono, że Ubezpieczyciel obejmuje ochroną ubezpieczeniową Szkoły powstałe w ubezpieczonym mieniu ruchomym podczas udziału Ubezpieczającego w targach, wystawach, ekspozycjach lub pokazach na terytorium całego Świata.
2. Ochrona ubezpieczeniowa zostaje udzielona wyłącznie pod warunkiem, że miejsce, w którym znajduje się mienie podczas targów, wystaw lub pokazów, zabezpieczone jest w sposób należyty w ramach możliwości istniejących w danej lokalizacji oraz z uwzględnieniem zabezpieczeń przewidzianych przez organizatora targów, wystawy lub pokazów.
3. Poza wyłączeniami określonymi w OWU, ochrona ubezpieczeniowa nie obejmuje:
  - 1) szkód powstałych w trakcie załadunku, przeładunku lub rozładunku oraz podczas transportu (tj. przenoszenia lub przewożenia) mienia na targi, wystawy, ekspozycje, pokazy,
  - 2) szkód powstałych w lokalizacjach lub miejscach, w których Ubezpieczający świadczy usługi na rzecz swoich klientów,
  - 3) utraty lub uszkodzenia ubezpieczonego mienia ruchomego wynikłego z wady ukrytej,
  - 4) Wartości pieniężnych.
4. Na potrzeby niniejszej Klauzuli za pojęcie:
  - 1) **załadunek** – uważa się ogół czynności wykonywanych bezpośrednio przed rozpoczęciem przewozu w miejscu nadania, mających na celu umieszczenie przygotowanego do przewozu mienia na lub wewnątrz środka transportu,
  - 2) **rozładunek** – uważa się ogół czynności wykonywanych po zakończeniu przewozu w miejscu przeznaczenia, mających na celu wyjęcie mienia ze środka transportu,
  - 3) **przeładunek** – uważa się ogół czynności mających na celu przemieszczenie ładunku bezpośrednio z jednego środka transportu na drugi.
5. **Maksymalny limit odpowiedzialności 30 000 PLN.**
6. **Franszyza redukcyjna** w każdej Szkodzie wynosi 10% wartości Szkody, nie mniej niż 500 PLN.

KLAUZULA M17 – UTRATA DOKUMENTÓW NIEZBĘDNYCH DO REFUNDACJI RECEPT ORAZ KOSZTY UTYLIZACJI LEKÓW (DLA APTEK)

1. Z zastrzeżeniem pozostałych niezmienionych niniejszą Klauzulą postanowień OWU i innych postanowień umowy ubezpieczenia ustalono, że Ubezpieczyciel obejmuje ochroną ubezpieczeniową koszty:
  - 1) utylizacji uszkodzonych leków,
  - 2) braku możliwości uzyskania refundacji od organu administracji publicznej nadzorującego refundację sprzedanych zrefundowanych wyrobów farmaceutycznych (leków) lub wyrobów medycznych wskutek zniszczenia dokumentów (recept) będących podstawą refundacji.
2. Niniejsza Klauzula ma zastosowanie wyłącznie w umowach ubezpieczenia zawieranych z aptekami prowadzącymi sprzedaż detaliczną wyrobów/produktów farmaceutycznych.
3. Ubezpieczyciel obejmuje ochroną ubezpieczeniową koszty wymienione w ust. 1 powyżej wyłącznie pod warunkiem, że Ubezpieczony:
  - 1) dokonuje bieżącej archiwizacji w formie elektronicznej dokumentów (recept) będących przedmiotem ubezpieczenia zgodnie z obowiązującymi przepisami,
  - 2) przechowuje dane komputerowe, na podstawie których dokonywana jest refundacja przez okres co najmniej 5 lat.

4. Ubezpieczyciel obejmuje ochroną ubezpieczeniową koszty wymienione w ust. 1 powyżej wyłącznie pod warunkiem, że powstały one w następstwie Szkody w ubezpieczonym mieniu, w zakresie objętym umową ubezpieczenia mienia od Pożaru i innych Zdarzeń losowych zgodnie z § 16 OWU lub Kradzieży z włamaniem i Rozboju, za którą Ubezpieczyciel ponosi odpowiedzialność.
5. W przypadku utraty, uszkodzenia lub zniszczenia w wyniku Zdarzeń losowych objętych ubezpieczeniem zarówno dokumentów (recept), jak i danych komputerowych bądź utraty, uszkodzenia lub zniszczenia w wyniku tych Zdarzeń dokumentów (recept) przed ich elektroniczną archiwizacją, wysokość odszkodowania zostanie ustalona w oparciu o średnie wielkości refundacji z okresu 6 miesięcy poprzedzających dzień Szkody, potwierdzone przez organ administracji publicznej nadzorujący refundację.
6. Ubezpieczyciel nie ponosi odpowiedzialności w przypadku niespełnienia przez Ubezpieczonego wymogów określonych w ust. 3 powyżej.
7. **Maksymalny limit odpowiedzialności 50 000 PLN.**
8. **Franszyza redukcyjna** w każdej Szkodzie wynosi 300 PLN.

KLAUZULA M19 – SZYBY I INNE PRZEDMIOTY OD STŁUCZENIA LUB PĘKNIĘCIA

1. Odmienne niż stanowi § 18 ust. 1 pkt 22) OWU ustalono, że Ubezpieczyciel obejmuje ochroną ubezpieczeniową Szkody polegające na utracie, uszkodzeniu lub zniszczeniu przedmiotu ubezpieczenia określonego w ust. 2 poniżej, powstałe wskutek jego stłuczenia (rozbicia) lub pęknięcia.
2. Ubezpieczyciel obejmuje ochroną ubezpieczeniową nieuszkodzone i zamontowane na stałe:
  - 1) szyby okienne i drzwiowe,
  - 2) oszklenie ścian i dachów, szklane lub kamienne okładziny ścienne,
  - 3) szklane lub kamienne elementy stanowiące część mebli, gablot, kontuarów,
  - 4) szklane, kamienne lub wykonane z tworzyw sztucznych elementy lad, stołów, witryn, szaf chłodniczych lub grzewczych,
  - 5) przegrody ścienne, osłony boksów, kabin, kontuarów,
  - 6) lustra,
  - 7) szyldy, tablice świetlne, rurki neonowe, tablice reklamowe,
  - 8) witraże,
  - 9) Budowle i konstrukcje wykonane z elementów szklanych lub minerałów i ich imitacji oraz tworzyw sztucznych.
3. W granicach ustalonego limitu odpowiedzialności Ubezpieczyciel obejmuje ochroną ubezpieczeniową również koszty:
  - 1) ustawienia i rozebrania rusztowań, drabin oraz użycia dźwigów niezbędnych do demontażu, montażu, naprawy ubezpieczonych przedmiotów i wstawienia szyb,
  - 2) wykonania znaków reklamowych i informacyjnych – w granicach limitu 20% ustalonego limitu ubezpieczenia.
4. Poza wyłączeniami określonymi w OWU, ochrona ubezpieczeniowa nie obejmuje ponadto szkód:
  - 1) w szybach zainstalowanych w pojazdach i innych środkach transportu,
  - 2) w Środkach obrotowych,
  - 3) w Mieniu Osób trzecich,
  - 4) w oszkleniu stanowiącym osprzęt urządzeń technicznych i instalacji,
  - 5) w szkle artystycznym (w tym ochrona ubezpieczeniowa nie obejmuje również wartości artystycznej witraży),
  - 6) w szybach w szklarniach, cieplarniach, oranżeriach i inspektach,
  - 7) powstałych wskutek zadrapania, porysowania, poplamienia, zmiany barwy,
  - 8) powstałych wskutek złego montażu, demontażu lub niewłaściwej technologii wykonania,
  - 9) polegających na odpryśnięciu części powierzchni – niniejsze ograniczenie odpowiedzialności nie dotyczy odpryśnięcia części powierzchni szyb o podwyższonej klasie odporności na włamanie P3 lub wyższej, o ile wskutek odpryśnięcia szyba taka straciła swoje właściwości,
  - 10) powstałych w czasie robót budowlanych lub montażowych, a także podczas wymiany, wymontowywania ubezpieczonego przedmiotu, prac konserwacyjnych lub naprawczych lub transportu (przenoszenia lub przewożenia).
5. **Maksymalny limit odpowiedzialności 20 000 PLN.**
6. **Franszyza redukcyjna** w każdej Szkodzie wynosi 100 PLN.

KLAUZULA M20 – MIENIE PODCZAS TRANSPORTU

1. Z zastrzeżeniem pozostałych niezmienionych niniejszą klauzulą postanowień OWU i innych postanowień umowy ubezpieczenia ustala się, że Ubezpieczyciel obejmuje ochroną ubezpieczeniową Szkody w ubezpieczonych:
  - 1) Środkach obrotowych,
  - 2) Mieniu Osób trzecich,powstałe w trakcie okresu ubezpieczenia podczas ich transportu krajowego, przy czym przez transport krajowy rozumie się przewóz, którego początek i koniec (bez przekraczania granicy Polski) ma miejsce na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

2. Zakres ubezpieczenia obejmuje odpowiedzialność za Szkody powstałe bezpośrednio w wyniku następujących Zdarzeń losowych:
  - 1) wypadek pojazdu, rozumiany jako zdarzenie powstałe wskutek nagłego działania siły mechanicznej na pojazd w momencie jego zetknięcia się z osobami, przedmiotami lub zwierzętami, a także jego przewrócenie się, spadnięcie lub zatonięcie,
  - 2) Dewastacja,
  - 3) Pożar, Uderzenie pioruna, Wybuch, Upadek statku powietrznego, Silny wiatr, Deszcz, Grad, Lawina, Trzęsienie ziemi, Zapadanie się ziemi, Osuwanie się ziemi, Powódź,
  - 4) upadek na pojazd innego przedmiotu niż załadowany (tzn. przedmiotu nienależącego do Ubezpieczającego i niebędącego pod kontrolą Ubezpieczającego),
  - 5) kradzież z włamaniem do pojazdu rozumiana jako zabór mienia przez sprawcę w następstwie usunięcia przeszkody materialnej będącej częścią konstrukcji lub specjalnym zamknięciem pojazdu, w tym również zabór mienia będący następstwem wypadku pojazdu,
  - 6) kradzież z włamaniem z zaborem pojazdu rozumiana jako zabór mienia przez sprawcę w drodze włamania do pojazdu, z jednoczesnym dokonaniem zaboru pojazdu lub jego czasowego zawłaszczenia,
  - 7) rozbój, rozumiany jako zabór mienia przez sprawcę, który w tym celu:
    - a) użył przemocy fizycznej lub groźby jej natychmiastowego użycia wobec osoby dokonującej transportu,
    - b) doprowadził do stanu nieprzytomności lub bezbronności lub działał w inny sposób bezpośrednio zagrażający życiu osoby dokonującej transportu.
3. Ochroną ubezpieczeniową objęte jest mienie transportowane pojazdem samochodowym konstrukcyjnie przystosowanym do przewozu ładunku.
4. Ochrona ubezpieczeniowa rozpoczyna się z chwilą rozpoczęcia załadunku w miejscu nadania i kończy się z chwilą zakończenia wyładunku w miejscu przeznaczenia, z zastrzeżeniem, że rozpoczęcie czynności załadunku/wyładunku ma miejsce w czasie nie dłuższym niż 12 godzin – odpowiednio – przed rozpoczęciem/po zakończeniu transportu. Mienie objęte jest również ubezpieczeniem w czasie niezbędnego przeładunku oraz w czasie niezbędnego przejściowego składowania (do 3 dni) na trasie transportu w czasie przewozu. Na potrzeby niniejszej klauzuli za pojęcie:
  - 1) **załadunek** – uważa się ogół czynności wykonywanych bezpośrednio przed rozpoczęciem przewozu w miejscu nadania, mających na celu umieszczenie przygotowanego do przewozu mienia na lub wewnątrz środka transportu,
  - 2) **wyładunek** – uważa się ogół czynności wykonywanych po zakończeniu przewozu w miejscu przeznaczenia, mających na celu wyjęcie/zdjęcie mienia ze środka transportu,
  - 3) **przeładunek** – uważa się ogół czynności mających na celu przemieszczenie ładunku bezpośrednio z jednego środka transportu na drugi.
5. W razie kradzieży z włamaniem do pojazdu lub kradzieży z zaborem pojazdu podczas postoju, Ubezpieczyciel odpowiada za Szkody tylko wówczas, gdy spełnione zostały łącznie następujące warunki:
  - 1) pojazd został po zaparkowaniu należycie zamknięty, w tym: otwory okienne, a osoba dokonująca transportu nie pozostawiła w pojeździe kluczyków, dokumentów pojazdu lub dokumentów ładunku,
  - 2) pojazd posiada sprawne i atestowane zabezpieczenie antywłamaniowe (które to zabezpieczenie było włączone na czas nieobecności osoby dokonującej transportu),
  - 3) ubezpieczone mienie było przechowywane w części ładunkowej pojazdu lub w zamkniętym bagażniku i nie było widoczne z zewnątrz pojazdu,
  - 4) w godzinach od 23:00 do 6:00 pojazd z ładunkiem był zaparkowany w zamkniętym garażu na co najmniej jeden Zamek wielozastawkowy (wielozapadkowy) lub dwie kłódki wielozastawkowe (wielozapadkowe), lub jedną kłódkę z atestem lub znajdował się na parkingu strzeżonym, gdzie za parking strzeżony uważa się teren trwale ogrodzony, zamknięty, oświetlony w porze nocnej i pod stałym dozorem co najmniej po zmroku, wyposażony w urządzenia blokujące wjazd i wyjazd, uniemożliwiające wjazd i wyjazd pojazdu bez zezwolenia osoby dozorującej parking.
6. Ubezpieczający powinien udzielić wszystkim osobom, którymi posługuje się przy dokonywaniu transportów, pisemnej instrukcji zgodnej z warunkami określonymi w ust. 5 powyżej.
7. Poza wyłączeniami określonymi w OWU, ochrona ubezpieczeniowa nie obejmuje szkód:
  - 1) powstałych wskutek zwykłych zmian atmosferycznej wilgotności oraz opadów śniegu i wahań temperatury (mróz, upał), chyba że Szkada powstała na skutek wypadku pojazdu,
  - 2) powstałych wskutek naturalnych właściwości mienia będącego przedmiotem ubezpieczenia,
  - 3) wyrządzonych przez sprawcę, który dostał się do pojazdu, nie usuwając przeszkody materialnej będącej częścią konstrukcji lub specjalnym zamknięciem pojazdu,
  - 4) powstałych w wyniku oszustwa, wyłudzenia, kradzieży zwykłej,
  - 5) powstałych wskutek podania przez Ubezpieczającego na dokumentach przewozowych albo handlowych informacji niezgodnych ze stanem faktycznym w przypadku, jeżeli miało to związek z powstaniem lub rozmiarem Szkozy,
  - 6) powstałych w związku z pozostawianiem przez osobę dokonującą transportu w Stanie po użyciu alkoholu lub w Stanie po użyciu środka odurzającego, substancji psychotropowej lub środka zastępczego,
  - 7) powstałych wskutek niewłaściwego opakowania lub jego braku, jeżeli miało to związek z powstaniem Szkozy,
  - 8) powstałych wskutek złego stanu technicznego pojazdu lub jego nieprzystosowania do transportu mienia danego rodzaju,
  - 9) powstałych wskutek przekroczenia norm załadowania pojazdu,
  - 10) w transportowanych pojazdach mechanicznych,
  - 11) w transportowanym sprzęcie elektronicznym, chyba że są to Środki obrotowe,

- 12) w towarach niebezpiecznych w rozumieniu umowy europejskiej dotyczącej międzynarodowego przewozu drogowego towarów niebezpiecznych (ADR),
  - 13) w mieniu przewożonym w ramach transportu międzynarodowego, niezależnie od faktu, że Szkoda wystąpiła na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej,
  - 14) w mieniu transportowanym jako bagaż podręczny,
  - 15) w mieniu uszkodzonym lub zdekompletowanym,
  - 16) w mieniu transportowanym w ramach tzw. handlu obwoźnego rozumianego jako dokonywanie sprzedaży bezpośrednio z pojazdu,
  - 17) w mieniu transportowanym pojazdem, do którego prowadzenia osoba dokonująca transportu nie posiadała właściwych uprawnień,
  - 18) w mieniu przewożonym zarobkowo przez Ubezpieczającego, działającego jako przewoźnik,
  - 19) w Wartościach pieniężnych,
  - 20) w mieniu przemieszczanym w obrębie tej samej nieruchomości.
8. W przypadku Szkod powstałej wskutek kradzieży, Ubezpieczający zobowiązany jest wykazać, że zostały spełnione łącznie warunki niniejszej Klauzuli określone w ust. 5 powyżej.
9. **Maksymalny limit odpowiedzialności 50 000 PLN, przy czym odpowiedzialność za Szkody będące następstwem Dewastacji ograniczona jest do równowartości 5% przyjętego przez Ubezpieczającego limitu odpowiedzialności na jedno i wszystkie zdarzenia w okresie ubezpieczenia.**
10. **Franszyza redukcyjna** w każdej szkodzie:
- 1) powstałej wskutek kradzieży z włamaniem mienia z pojazdu oraz mienia z pojazdem wynosi 15% wartości Szkod, nie mniej niż 1000 PLN,
  - 2) innej niż wyżej wymieniona wynosi 500 PLN.

CZĘŚĆ 2. KLAUZULE DODATKOWE ROZSZERZAJĄCE ZAKRES UBEZPIECZENIA ODPOWIEDZIALNOŚCI CYWILNEJ Z TYTUŁU PROWADZENIA DZIAŁALNOŚCI GOSPODARCZEJ LUB UŻYTKOWANIA MIENIA

OC ZA PRODUKT

1. Odmienne od postanowień § 27 ust. 1 OWU, za opłatą dodatkowej składki włącza się do zakresu ubezpieczenia Szkody w mieniu lub Szkodę na osobie powstałe w związku z Wprowadzeniem Produktu do obrotu (OC za Produkt).
2. **Maksymalny limit odpowiedzialności nie wyższy niż suma gwarancyjna i jest określony w Polisie.**
3. Franszyza redukcyjna w każdej Szkodzie w mieniu jest określona w Polisie.

OC PRACODAWCY

1. Odmienne niż stanowi § 30 ust. 4 pkt 10) OWU, za opłatą dodatkowej składki włącza się do zakresu ubezpieczenia Szkody w mieniu lub Szkodę na osobie wynikające z wypadków przy pracy w rozumieniu Ustawy z dnia 30 października 2002 roku z późniejszymi zmianami o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych, wyrządzone Pracownikom Ubezpieczającego.
2. Poza wyłączeniami określonymi w OWU, Ubezpieczyciel dodatkowo nie odpowiada za szkody:
  - 1) powstałe wskutek stanów chorobowych niewynikających z wypadków, o których mowa w ust. 1 powyżej,
  - 2) z tytułu chorób zawodowych,
  - 3) z tytułu wypadków powstałych w drodze do pracy lub z pracy,
  - 4) wynikające z roszczeń regresowych jakiegokolwiek instytucji zobowiązanej lub odpowiedzialnej za wypłatę świadczeń z tytułu wypadków przy pracy oraz świadczeń przysługujących Poszkodowanemu na podstawie przepisów ustawy, o której mowa w ust. 1 powyżej.
3. Odszkodowanie jest wypłacane po pomniejszeniu o kwotę świadczenia przysługującego Poszkodowanemu z tytułu wypadku przy pracy na podstawie odpowiednich przepisów prawa o ubezpieczeniu społecznym.
4. **Maksymalny limit odpowiedzialności nie wyższy niż suma gwarancyjna i jest określony w Polisie.**

OC ZA PODWYKONAWCÓW

1. Odmienne niż stanowi § 30 ust. 4 pkt 11) OWU, za opłatą dodatkowej składki włącza się do zakresu ubezpieczenia Szkody w mieniu lub Szkodę na osobie wyrządzone przez Podwykonawcę Ubezpieczającego w związku z wykonywaniem powierzonej mu przez Ubezpieczającego pracy, usługi lub innych czynności.
2. **Maksymalny limit odpowiedzialności nie wyższy niż suma gwarancyjna i jest określony w Polisie.**
3. Franszyza redukcyjna w każdej Szkodzie w mieniu jest określona w Polisie.

OC ZA SZKODY W MIENIU STANOWIĄCYM PRZEDMIOT OBRÓBKİ, CZYSZCZENIA, NAPRAWY, SERWISU, PAKOWANIA LUB INNYCH CZYNNOŚCI W RAMACH USŁUG WYKONYWANYCH PRZEZ OSOBY OBJĘTE UBEZPIECZENIEM

1. Odmienne niż stanowi § 30 ust. 4 pkt 12) OWU, za opłatą dodatkowej składki włącza się do zakresu ubezpieczenia Szkody w mieniu (rzeczach ruchomych i nieruchomościach) stanowiącym przedmiot obróbki, czyszczenia, naprawy, serwisu, pakowania lub innych czynności w ramach usług wykonywanych przez Osoby objęte ubezpieczeniem, powstałe wyłącznie w trakcie ich wykonywania lub w okresie od przyjęcia mienia przez Osoby objęte ubezpieczeniem do jego wydania zleceniodawcy.
2. W razie wątpliwości w ustaleniu, w oparciu o zapisy umowy zawartej przez Osoby objęte ubezpieczeniem z Poszkodowanym, czy przedmiotem obróbki, czyszczenia, naprawy, serwisu, pakowania lub innych czynności jest całe mienie, czy jego część, za przedmiot tych czynności uznaje się możliwą do wyodrębnienia pod względem funkcjonalnym lub konstrukcyjnym część mienia poddaną obróbce, czyszczeniu, naprawie, serwisowi, pakowaniu lub innym czynnościom.
3. Poza wyłączeniami określonymi w OWU, Ubezpieczyciel dodatkowo nie odpowiada za:
  - 1) utratę rzeczy niewynikającą z jej zniszczenia lub uszkodzenia,
  - 2) szkody w Wartościach pieniężnych, wszelkiego rodzaju dokumentach (w tym w: planach, modelach, szablonach),
  - 3) szkody wyrządzone podczas prac ładunkowych wszelkiego rodzaju,
  - 4) szkody wyrządzone w związku z przeprowadzaniem jazd próbnych, o ile są one wykonywane w odległości większej niż 10 km od miejsca wykonywania usługi.
4. **Maksymalny limit odpowiedzialności 100 000 PLN.**
5. Franszyza redukcyjna w każdej Szkodzie w mieniu wynosi 10% wartości Szkody, nie mniej niż 500 PLN.

OC ZA SZKODY WYNIKŁE Z PRZENIESIENIA CHORÓB ZAKAŻNYCH, ZAKAŻEŃ ORAZ SPOWODOWANE PRZEZ HIV

1. Odmienne niż stanowi § 30 ust. 4 pkt 13) OWU, za opłatą dodatkowej składki włącza się do zakresu ubezpieczenia Szkody na osobie wynikłe z przeniesienia chorób zakaźnych, zakażeń wymienionych w Ustawie o zapobieganiu i zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi (Dz.U. z 2008 r. Nr 234, poz. 1570 z późn. zm.) oraz spowodowane przez wirus HIV.
2. Poza wyłączeniami określonymi w OWU, Ubezpieczyciel dodatkowo nie odpowiada za szkody wynikające z:
  - 1) nieprzestrzegania wymogów higieniczno-sanitarnych lub procedur w zakresie zapobiegania chorobom zakaźnym i zakażeniom, przewidzianych przepisami prawa w zakresie działalności prowadzonej przez Osoby objęte ubezpieczeniem,
  - 2) przeniesienia choroby Creutzfeldta-Jakoba lub innych encefalopatii gąbczastych.
3. **Maksymalny limit odpowiedzialności 50 000 PLN.**

OC Z TYTUŁU ROBÓT BUDOWLANO-MONTAŻOWYCH

1. Odmienne niż stanowi § 30 ust. 4 pkt 14) OWU, za opłatą dodatkowej składki włącza się do zakresu ubezpieczenia odpowiedzialność cywilną Ubezpieczającego za Szkody na osobie i Szkody w mieniu Poszkodowanego wyrządzone przez Osoby objęte ubezpieczeniem w związku z wykonywaniem robót budowlano-montażowych.
2. W ramach niniejszej Klauzuli pod pojęciem **robót budowlano-montażowych** rozumie się:
  - 1) budowę, montaż, wyburzenie lub rozbiórkę jakichkolwiek obiektów budowlanych lub ich części,
  - 2) prace (roboty) polegające na przebudowie, remoncie, odbudowie, rozbudowie, nadbudowie, modernizacji obiektów budowlanych lub ich części,
  - 3) prace związane z montażem, remontem, modernizacją maszyn, urządzeń, wyposażenia (pojedynczych lub całych linii technologicznych) lub ich części,
  - 4) wykonywanie robót ziemnych (w tym: budowa fundamentów, wykopy dla różnego rodzaju instalacji).
3. Ochroną ubezpieczeniową objęte są również Szkody w mieniu i Szkody na osobie powstałe:
  - 1) w podziemnych instalacjach, kablach, rurach lub innych urządzeniach podziemnych (w tym: gazowych, elektrycznych, światłowodowych, wodnokanalizacyjnych) w trakcie wykonywania prac lub usług,
  - 2) w związku z pracami wyburzeniowymi lub rozbiórkowymi w okręgu o promieniu równym lub większym niż wysokość wyburzanego budynku lub budowli, mierzonym od postawy wyburzanego budynku lub budowli – dotyczy prac wyburzeniowych bez użycia materiałów wybuchowych,
  - 3) w odległości większej niż 50 metrów od epicentrum wybuchu – dotyczy prac wyburzeniowych z użyciem materiałów wybuchowych,
  - 4) w związku z używaniem młotów pneumatycznych, hydraulicznych, kafarów lub innych maszyn lub urządzeń o podobnym działaniu wywołującym drgania lub wibracje.
4. Poza wyłączeniami określonymi w OWU, Ubezpieczyciel nie ponosi odpowiedzialności za szkody:
  - 1) których powstanie jest pewne ze względu na rodzaj prowadzonych robót budowlano-montażowych lub sposób ich wykonania,
  - 2) wynikające z nieprzestrzegania przepisów techniczno-budowlanych, przepisów wykonywania robót niezgodnie z dokumentacją techniczną, w tym dokumentacją techniczno-ruchową,

- 3) powstałe wskutek prowadzenia robót bez pozwolenia na budowę lub innych wymaganych zezwoleń,
  - 4) spowodowane złym stanem technicznym sprzętu i urządzeń wykorzystywanych przez Ubezpieczającego lub za których konserwację i przegląd ponosi odpowiedzialność Ubezpieczający albo wynikające z wykorzystania sprzętu i urządzeń o parametrach niewłaściwych ze względu na wymogi techniczne lub technologiczne,
  - 5) związane z użyciem produktów budowlanych niedopuszczonych do obrotu i powszechnego stosowania w budownictwie lub niedopuszczonych do jednostkowego stosowania w obiekcie budowlanym,
  - 6) powstałe w związku z wykonywaniem prac w zakresie budowy tam i jazów oraz innych prac w korytach rzek i zbiorników wodnych, budowy tuneli i mostów, podwodnych prac,
  - 7) powstałe w związku z budową, remontem, konserwacją, naprawą wałów i instalacji przeciwpowodziowych,
  - 8) wyrządzone świadomym lub umyślnym naruszeniem przepisu prawa albo postanowień jakiegokolwiek umowy,
  - 9) powstałe w wyniku przekroczenia jakichkolwiek terminów lub uzgodnionych kosztów.
5. **Maksymalny limit odpowiedzialności nie wyższy niż suma gwarancyjna i jest określony w Polisie.**
6. Franszyza redukcyjna wynosi:
- 1) w każdej Szkodzie w mieniu wyrządzonej w podziemnych instalacjach lub urządzeniach 10% wartości Szkozy, nie mniej niż 1000 PLN,
  - 2) w każdej Szkodzie w mieniu wyrządzonej w związku z pracami wyburzeniowymi lub rozbiórkowymi 10% wartości Szkozy, nie mniej niż 2000 PLN,
  - 3) w każdej Szkodzie w mieniu wyrządzonej w związku z używaniem młotów pneumatycznych, hydraulicznych, kafarów lub innych maszyn lub urządzeń o podobnym działaniu 10% wartości Szkozy, nie mniej niż 1000 PLN,
  - 4) w każdej innej Szkodzie w mieniu 500 PLN.

OC ZAWODOWA FARMACEUTY

1. Odmienne niż stanowi § 30 ust. 4 pkt 15) OWU, za opłatą dodatkowej składki włącza się do zakresu ubezpieczenia odpowiedzialność cywilną zawodową Ubezpieczonego za Szkody na osobie lub Szkody w mieniu poniesione przez Osoby trzecie, będące bezpośrednią konsekwencją błędów zawodowych popełnionych przez farmaceutów rozumianych jako osoby posiadające tytuł magistra farmacji z prawem do wykonywania zawodu farmaceuty oraz techników farmacji rozumianych jako osoby posiadające specjalistyczne wykształcenie farmaceutyczne na poziomie średnim. Za błędy zawodowe farmaceutów oraz techników farmacji rozumie się **błędy w przygotowaniu leków recepturowych oraz błędy wynikające z wydania niewłaściwego lub przeterminowanego leku.**
2. W ramach zakresu niniejszej Klauzuli do zakresu ochrony ubezpieczeniowej włączona jest odpowiedzialność cywilna za Produkt powstała w wyniku wytworzenia leków na podstawie recepty, jak również Szkody wynikające z wydania leku niewłaściwego lub przeterminowanego.
3. Poza wyłączeniami określonymi w OWU, Ubezpieczyciel nie odpowiada za szkody:
  - 1) wynikające z wadliwości leków gotowych,
  - 2) wynikające z błędów znanych Ubezpieczającemu w momencie zawarcia umowy ubezpieczenia,
  - 3) wynikające ze świadomego naruszenia przez Ubezpieczającego obowiązujących norm oraz przepisów prawa,
  - 4) powstałe wskutek zastosowania surowców, półproduktów i materiałów, o których Ubezpieczający wiedział lub wiedzieć powinien, że są szkodliwe lub niedopuszczone do stosowania,
  - 5) spowodowane przez leki, a także surowce, półprodukty i materiały, których nabycie nie jest potwierdzone dowodami zakupu lub dla których dowody zakupu są wystawione przez podmioty gospodarcze nieistniejące w chwili wystawienia tych dokumentów,
  - 6) spowodowane przez leki sporządzone lub wydane przez farmaceutów przed okresem ubezpieczenia,
  - 7) powstałe wskutek Wprowadzenia do obrotu leków niedopuszczonych do stosowania na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej,
  - 8) powstałe wskutek sprzedaży lub wydania bez recepty leku, na który wymagana jest recepta,
  - 9) będące następstwem braku zabezpieczenia lub nienależytego zabezpieczenia preparatów i substancji chemicznych, biologicznych, radioaktywnych lub innych zgodnie z obowiązującymi w tym zakresie normami,
  - 10) wyrządzone przez osoby nieposiadające uprawnień do wykonywania zawodu lub osoby, które miały zakaz lub zawieszono prawo do wykonywania zawodu.
4. **Maksymalny limit odpowiedzialności 100 000 PLN.**
5. Franszyza redukcyjna w każdej Szkodzie w mieniu wynosi 300 PLN.

Niniejsze Ogólne Warunki Ubezpieczenia obowiązują od 02.02.2015 r.

W JAKI SPOSÓB MOŻNA SIĘ Z NAMI KONTAKTOWAĆ?

ROSZCZENIA	
	801 888 188* lub 22 557 44 71
	szkody_gospodarcze@aviva.pl
SKARGI I ZAŻALENIA	
	801 888 188* lub 22 557 44 71
	Aviva Sp. z o. o. ul. Domaniewska 44, 02-672 Warszawa
	bok@aviva.pl
	Aviva Sp. z o. o. ul. Domaniewska 44, 02-672 Warszawa

* opłata zgodna z taryfą danego operatora